

JESUCRISTOMANTA MATEOPA QELLQASQAN

Tawam karqaku Jesucristopa vidanmanta qellqaqkuna, paykunam karqa Mateo, Marcos, Lucas hinasp Juan. Sapakamam qellqarqaku Jesuspa vidanmanta qawasqankuman hina chaynataq pikunam leenankupaq hina. Mateoqa tukuymanta lllalliqtaqa qellqarqa judio-kunapaqmi, paykunamanmi willarqa Jesusqa paykunapa suyasqan Mesias kasqanmanta chaynataq runakunapa salvaqnin kasqanmanta. Jesucristontakamam runakunaman Ñawpaq Testamentopi prometesqankunata Tayta Dios cumplirqa.

Kay libroqa pichqa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq partem willakun Jesucristopa runa kayninpi ñawpaq abuelonkunamanta, maypim nacesqanmanta hinasp Jesuspa ñawpaqnintaraq nacemuq Bautizaq Juanmanta (1:1-3:12).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Jesuspa bautizasqa kasqanmanta hinasp Diablopa pruebasqan kasqanmanta (3:13-4:11).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun Galilea lawpi predicadasqanmanta, yachachisqanmanta hinasp onqoqkuna sanoyachisqanmanta (4:12-18:35).

Tawa kaq parteñataqmi willakun chulla kutillataña Jerusalem llaqtaman risqanmanta (19-20). Pichqa kaq parteñataqmi willakun Jerusalem llaqtapi semanallaña kachkaspan chay punchawkunapi ñakarisqanmanta, chakatasqa kasqanmanta, waniusqanmanta, kawsarisqanmanta hinasp discipulonkunaman rikurisqanmanta (21-28).

Kay libroqa tukuykun Jesuspa kamachisqanta willakuspanmi. Paymi discipulonkunata kamachirqa tukuy kay pachapi purispanku runakunata iñichinankupaq.

Kay libropim tarikun pichqa clase yachachikuykuna:

Moqopi Jesuspa yachachisqankuna (5-7). Chaypim nirqa Diospa gobiernasqan runakunaqa imayna sonqoyoqmi kanankumanta, imakunam ruranankumanta hinasp imakunawanmi Diospa favorecesqan kanankumanta. Kay yachachikuyninpim Jesusqa entiendechin Ñawpaq Testamentopi kaq Diospa yachachikuyininkunamanta. Chunka iskayniyoq discipulonkunaman yachachisqan (10). Diospa gobiernonmanta rikchanachiykuna (13). Jesuspa discipulonkunaqa imaynam kawsanankumanta (18). Tiempo tukuruptin imaynam Diospa gobiernon kay pachapi kananmanta (24-25).

Jesucristopa ñawpaq abuelonkuna

(Lc 3:23-38)

1 ¹Abrahampawan Davidpa mirayninmanta kaq Jesucristopa abuelonkunam kaykuna: ²Abrahanmi karqa Isaacpa taytan, Isaacñataq Jacobpa taytan, Jacobpas karqa Judapawan wawqenkunapa taytanmi. ³Juda sutiyoq runam karqa Farespapiwan Zarapa taytan, mamanñataqmi karqa Tamar. Faresmi karqa Esrompa taytan, Esromña-taqmi Arampa taytan. ⁴Aranmi karqa Aminadabpa taytan, Aminadabñataq Naasonpa taytan, Naasonpas karqa Salmonpa taytanmi. ⁵Salmonmi karqa Boozpa taytan, Rahabñataqmi karqa maman. Boozmi karqa Obedpa taytan, Rutñataqmi karqa maman.

Obedmi karqa Isaipa taytan. ⁶Isaimi karqa Rey Davidpa taytan, Davidñataqmi karqa Salomonpa taytan, Salomonpa mamanqa karqa wañukuq Uriaspa warminmi.

⁷Salomonmi karqa Roboampa taytan, Roboamñataq Abiaspa taytan, Abiasñataqmi karqa Asapa taytan. ⁸Asam karqa Josafatpa taytan, Josafatñataq Jorampa taytan, Joramñataqmi karqa Uziaspa taytan. ⁹Uziasmi karqa Jotampa taytan, Jotamñataq Acazpa taytan, Acazñataqmi karqa Ezequiaspa taytan. ¹⁰Ezequiasmi karqa Manasespa taytan, Manasesñataq Amonpa taytan, Amonñataqmi karqa Josiaspa taytan. ¹¹Josiasmi karqa Jeconiaspapiwan wawqenkunapa taytan Israel runakuna Babiloniaman preso pusasqa kasqanku tiempopi.

¹²Chay tiempomantañataqmi Jeconias karqa Salatielpa taytan, Salatielñataq Zorobabelpa taytan. ¹³Zorobabelmi karqa Abiudpa taytan, Abiudñataq Eliaquimpa taytan, Eliaquimñataqmi karqa Azorpa taytan. ¹⁴Azormi karqa Sadocpa taytan, Sadocñataq Aquimpa taytan, Aquimñataqmi karqa Eliudpa taytan. ¹⁵Eliudmi karqa Eleazarpa taytan, Eleazarñataq Matanpa taytan, Matanñataqmi karqa Jacobpa taytan. ¹⁶Mariapa qosan Joseypa taytanmi karqa Jacob, Mariañataqmi karqa Cristowan sutichasqa Jesuspa maman.

¹⁷Chaynaqariki Abrahammanta Davidkama llapallan miraykunaqa karqa chunka tawayoq miraykunam, Davidmanta Israel runakuna Babiloniaman preso pusasqa kasqanku tiempomantañataqmi karqa chunka tawayoq miraykuna, chayna chunka tawayoq miraytaqmi karqa Babiloniaman Israel runakuna preso pusasqa kasqanku tiempomanta Cristo nacenankamapas.

Jesucristopa nacekusqanmanta

(Lc 2:1-7)

¹⁸Jesucristopa nacekusqanqa kaynam karqa: Mariam Joseywan casarakunanpaq rimapayasqaña karqa, manaraq kuskachkaptinkum Maria wiksayakururqa Chuya Espiritupa atiyninwan. ¹⁹Joseymi justo runa kasqanrayku Mariata juicioman churayta mana munarqachu, aswanqa upallallam rakikuryta munarqa. ²⁰Chaynata piensachkaptinmi mosqoyninpi rikuriykurqa Señorpa angelnin hinaspam nirqa:

—Davidpa miraynin Josey, ama manchakuychu Mariawan casarakuyta, payqa wiksayakurun Chuya Espiritupa atiyninwanmi. ²¹Qari wawatam wachakunqa, paytam sutichanki Jesuswan, paymi runankunata salvanqa huchankumanta.

²²Tukuy kaykunam pasakurqa Diosmanta willakuqpa kayna nisqan cumplikunanpaq:

²³Doncellam wiksayakuruspan wachakunqa qari wawata.

“Emanuel” nispam sutichanqaku chay wawata.

Kayqa: “Diosmi ñoqanchikwan” ninanmi.

²⁴Puñusqanmanta rikcharispanmi Josey rurarqa angelpa kamachisqanta hina hinaspam Mariawan casarakurqa. ²⁵Ichaqa manam kuskachu puñurqaku wawan wachakunankama, wachakuruptinñam suticharqa Jesuswan.

Yachayniyoq runakunam Jesusta watukunku.

2 ¹Herodes rey kachkaptinmi Jesus nacerqa Judea law Belen llaqtapi. Hina naptinmi yachayniyoq runakuna Jerusalemman chayaramurqaku intipa qespimunan lawmanta. ²Hinaspam tapukurqaku:

—¿Maypitaq kachkan judiokunapa reynin nacemuq? Intipa qespimunan lawpim luceronta rikuramuniku chaymi hamuniku adoraqnin —nispa.

³Chayta Rey Herodes yacharuspanmi hukmanyarurqa Jerusalenpi llapallan runakunapiwan. ⁴Hinaptinmi Rey Herodes qayachirqa llapallan *sacerdotepa jefenkunatawan Diospa leynin yachachikunata hinaspan tapurqa maypim Cristo nacenanmanta. ⁵Paykunam nirqaku:

—Judea law Belen llaqtapim, Diosmanta willakuqmi kaynata qellqarqa:

⁶Judeapi kaq yaw Belen llaqta,
manapunim taksallaqa kawaqchu
Judeapi gobiernaq llaqtakunamantaqa,
qanmantam lloqsimunqa huk kamachikuq.
Paymi Israel runaykunata michinqa.

⁷Chaymi Herodes upallalla qayarachimurqa yachaqkunata hinaspan allinta tapurqa haykapim lucero rikurisqanmanta. ⁸Paykunata Belenman kachaspanmi nirqa:
—Allinta maskamuychik, wawata tariruspaykichikñataqmi willaykachimuwan-kichik ñoqapas rispay adoraykamunaypaq —nispa.

⁹Reypa nisqanman hinam paykuna pasarqaku. Ñanta richkaptinkuñataqmi intipa qespimunan lawpi rikumusqanku lucero rikuriykaspan ñawpaqninkuta rirqa wawapa maymi kasqanpi sayanankama. ¹⁰Lucerota rikuruspankum yachaqkuna ancha-anchata kusikurqaku. ¹¹Wasiman yaykuykuspankuñataqmi rikuykurqaku wawatawan maman Mariata hinaspan qonqorakuykuspanku wawata adorarqaku, baulchankuta kichaykuspankutaqmi qorqaku apasqanku qorita, inciensota hinaspa miski asnaq *mirrata. ¹²Diosmi mosqoyinkupi willarqa:

—Amañam kutinkichikñachu Rey Herodesmanqa —nispa.

Chaymi kutikurqaku huklaw ñannintaña.

Egipto nacionman Jesusta ayqechisqankumanta

¹³Yachaqkuna ripukuptinmi Señorpa angelnin rikuriykurqa Joseyman mosqoyinpi hinaspan nirqa:

—Hatarispayki mamantinta wawata ayqechiy Egipto nacionman hinaspa chaypi kamuy qamkunaman willamunaykama. Herodesmi maskachkan wawata wañuchinanpaq —nispa.

¹⁴Joseymi puñusqanmanta hatariruspan wawata mamantinta pusarikuspan chay tuta pasarqa Egipto nacionman. ¹⁵Chaypim kamurqaku Herodes wañunan-kama. Kaykunam pasakurqa Señormanta willakuqpa:

—Churiytam Egipto nacionmanta qayamurqani —nisqan cumplikunanpaq.

Qari wawakunata wañuchinankupaq Herodespa kamachikusqanmanta

¹⁶Herodesmi yachaqkunapa engañarusqanta yacharuspan llumpaysuta piñakururqa hinaspan soldadonkunawan wañurachirqa Belen llaqtapi hinaspa muyuriqninpi kaq qari wawakunata, iskay watayoqmanta uraymanmi wañurachirqa yachaqkunapa tapukusqan tiempoman hina. ¹⁷Chaynapim cumplikurqa Diosmanta willakuq Jeremiaspa qellqasqan, paymi nirqa:

¹⁸Rama llaqtapim uyarikurqa,
puraminti llakikuywan waqasqanmi uyarikurqa.
Raquelmi wawankunamanta waqarqa.

Consuelasqa kaytapas manaña munaspanmi waqarqa, wawankuna manaña kasqanraykum waqarqa.

¹⁹Herodes wañuruptinmi Señorpa angelnin Joseyman Egipto nacionpi mosqoy-ninpi rikuriykurqa hinaspam nirqa:

²⁰—Hatariy hinaspa mamantinta wawata pusarikuspa riy Israel nacionnikiman, wañurunñam wawa wañuchiy munaqkunaqa —nispa.

²¹Rikchariruspanmi Josey pusarqa wawata mamantinta Israel nacionninman. ²²Joseymi yacharurqa Arquelaoña Judea lawpiqa taytan Herodespa rantinpi gobiernasqanta, chayraykum manchakuspan chaymanqa mana rirqachu, mosqoyninpi Dios willaptinñam pasarqa Galilea lawmanqa. ²³Chayman chayaruspanñataqmi rirqa Nazaret llaqtapi yachananpaq. Chaynam karqa Diosmanta willakuqkunapa “Nazaret llaqtayoqwanmi sutichanqaku” nisqanku cumplikunanpaq.

Bautizaq Juanmi purunpi willakun.

(Mr 1:1-8. Lc 3:1-9, 15-17. Jn 1:19-28)

3 ¹Chay punchawkunapim Bautizaq Juan rirqa Judea law purunman kaynata willakustin:

²—Wanakuychik huchaykichikmanta, Diospa munaychakunanmi hichparamunña —nispa.

³Diosmanta willakuq Isaiasmi Juanmanta kaynata qellqarqa:

Huk runam purunpi qaparista rimachkan:

“Señorpa hamunan ñanta allichaychik.

Paypa purinankunata derechaychik.”

⁴Juanpa pachanmi karqa *canellopa pelonmanta rurasqa, weqaw watakunñataqmi karqa qaramanta, mikunanñataqmi karqa aqarway urukunapiwan purun abejapa miskin. ⁵Runakunam Jerusalemanta rirqaku pay uyariq, rirqakutaqmi lliw Judea lawmantapas hinaspa Jordan Mayupa lliw muyuriqninkunamantapas.

⁶Huchankuta reqsikuspa willakuptinkum Juan bautizarqa Jordan Mayupi.

⁷Achkallaña *fariseokunapiwan *saduceokuna bautizasqanman riptinmi Juan nirqa:

—iCulebrapa miraynin kaqla runakuna! ¿Pitaq willasurqankichik hamuq castigomanta ayqenaykichikpaq? ⁸Huchaykichikmanta wanakuspayá qawachikuychik vidaykichik tikrasqa kasqanta. ⁹Amayá niychikchu: “Ñoqaykuqa kaniku Abrahampa mirayninmi” nispaqa. Diosqa kay rumikunamantapas Abrahampa miraynintaqa hatarirachinmanmi. ¹⁰Hachaqa listoñam kachkan sachakunata sapinmanta kuchunapaq. Mana allin ruruq llapallan sachafa kuchuspam ninaman wischuna. ¹¹Huchaykichikmanta wanakuptikichikmi yakuwan bautizaykichik, qepay hamuqmi ichafa Chuya Espirituwan bautizasunkichik ninawan hina. Qepay hamuqqa ñoqamanta aswan atiyniyoqmi chaymi ñoqafa *usutallantapas mana apaq hinachu kani. ¹²Paymi trigo wayrachiq hina runakunata juzganqa, wayrachinan palaqa makinpiñam kachkan pajamanta trigota chuyanapaq, trigota taqeman apaykuspanmi pajatañataq kañanqa mana amachay atina ninapi.

Jesús bautizasqa kasqanmanta

(Mr 1:9-11. Lc 3:21-22)

¹³Jesúsni rirqa Galilea lawmanta Jordan Mayuman chaypi Juanwan bautizachikunanpaq. ¹⁴Juanñataqmi mana munaspan nirqa:

—Ñoqam qampa bautizanaykiqa kani ¿hinaptinchu qamraq hamuwanki bautizayanapaq? —nispa.

¹⁵Chaymi Jesúsñataq nirqa:

—Ama harkakuwaychu, Diospa munasqanmi tukuy ima rurananchik —nispa.

Chayñam Juan bautizarqa. ¹⁶Jesúsni bautizarachikuspan yakumanta lloqsimumrqa hinaptinmi hanaq pacha qonqayta kicharikuykuptin Jesús rikururqa Diospa Espiritunta paloma hina payman uraykamuchkaqta. ¹⁷Hinaptinmi hanaq pachamanta nimurqa:

—Paymi kuyasqay Churiy. Payraykum kuisqa kachkani —nispa.

Jesusta diablo tentasqanmanta

(Mr 1:12-13. Lc 4:1-13)

4 ¹Hinaptinmi Jesusta Espiritu pusarurqa purunman diablo payta tentananpaq.

²Chaypim karqa tawa chunka punchaw, tawa chunka tuta mana mikusqa, chaymantañam yarqarurqa. ³Hinaptinmi Jesusta tentananpaq diablo asuykuspan nirqa:

—Diospa Churin kaspaykiqa kay rumikunatayá kamachiy tantayarunanpaq —nispa.

⁴Hinaptinmi Jesús nirqa:

—Bibliam nin: “Runaqa kawsanqa manam mikuyllawanchu aswanqa Diospa llapa rimasqankunawanmi” nispa.

⁵Hinaptinmi diablo pusarurqa Jerusalem chuya llaqtaman hinaspan templo hawanpi sayaykachispan ⁶nirqa:

—Diospa Churin kaspaykiqa kaymantayá pawaykuy. Bibliam nin:

“Qamraykum Dios kamachinqa angelninkunata.

Paykunam hapisunki rumiman chakikita mana takarunaykipaq.”

⁷Jesúsñataqmi nirqa:

—Bibliapiqa nichkantaqmi: “Amam pruebamanqa churankichu Señor Diosnikitaga” nispa.

⁸Yapatawanmi diablo pusarurqa alto-alto orqopa puntanman hinaspan qawachirqa kay pachapi llapallan nacionkunata, qawachirqataqmi chay nacionkunapa sumaq kaynintapas. ⁹Hinaspan nirqa:

—Tukuy kaykunatam qosqayki qonqorakuykuspa adorawaptikiqa —nispa.

¹⁰Hinaptinmi Jesús nirqa:

—Pasaway kaymanta *Satanas, Bibliam nin: “Señor Diosllaykitam adoranki, payllatataqmi servinkipas” —nispa.

¹¹Chaymi Jesusta diablo saqerurqa, angelkuna hamuruspanmi payta yanaparqa.

Galilea lawpi Jesús willaykuy qallarisqanmanta

(Mr 1:14-15. Lc 4:14-15)

¹²Juan carcelpi kasqanta Jesús yacharuspanmi pasakurqa Galilea lawman.

¹³Nazaret llaqtamanta lloqsiruspanñataqmi qochapa patan Capernaum llaqtapi

*yacharqa, chay llaqtaqa kachkan Zabulon hinaspa Neftaliy lawpim. ¹⁴Pasakurqaqa Diosmanta willakuq Isaiaspa qellqasqan cumplikunanpaqmi, ¹⁵paymi nirqa:

Jordan Mayupa waklawninpi,
lamar qochapa hichpan ñanpi,
Zabulonpapiwan Neftaliypa allpanpim,
Dios mana reqsiq runakunapa Galilea allpanpim
kayna sucedekunqa:

¹⁶Tutayaypi kawsaqkunam hatun achkiyta rikururqa,
llumpay tutayaypi *yachaqkunamanmi achikyaykamurqa.

¹⁷Chaymantam Jesus qallarirqa willakuyta:
—Wanakuychik huchaykichikmanta, Diospa munaychakunanmi hichparamunña —nispam.

Challwirukunata Jesus qayasqanmanta

(Mr 1:16-20. Lc 5:1-11)

¹⁸Galilea qochapa patanta richkaspam Jesus rikururqa Pedrowan sutichasqa Simonta wawqen Andrestawan, paykunam challwiru kasqankurayku challwachkarqaku atarrayawan. ¹⁹Paykunatam Jesus nirqa:

—Qatiwaychik, challwachkaq hina runakunataña huñunaykichikpaqmi atiyta qosqaykichik —nispam.

²⁰Chaynata niykuptillanmi atarrayankuta saqeruspa Jesuswan pasarqaku.

²¹Waklawniqpiñataqmi Jesus rikururqa Zebedeopa churin Jacobota hinaspa Juanta. Chay iskay wawqekunam taytan Zebedeopiwan botepi mallankuta allichachkarqaku chaymi Jesus paykunata qayarqa. ²²Hinaptinmi chaylla botetawan taytankuta saqeruspa Jesustaña qatikurqaku.

Achkallaña runakunata Jesus yachachisqanmanta

(Lc 6:17-19)

²³Jesumi purirqa lliw Galilea law llaqtakunapi, *huñunakunanku wasikunapi Diospa munaychakusqanmanta allin noticiata willakustin hinaspa tukuy rikchaq onqoyniyoqkunata sanoyachistin. ²⁴Jesumanta Siria lawpi llapallan kaqkuna yacharuspankum apamurqaku tukuy rikchaq onqoywan, nanaywan kaqkunata, demoniopa ñakarichisqanmanta, wañuy mañayoqkunata hinaspa suchukunata, paykunatam Jesus sanoyachirqa. ²⁵Achkallaña runakunam qatirqa Galilea lawmanta, Decapolis lawmanta, Jerusalem llaqtamanta, Judea lawmanta chaynataq Jordan Mayupa waklawninmantapas.

Orqopi tiyaykuspa Jesus yachachisqanmanta

5 ¹Jesumi llapa runakunata qawaykuspan rirqa orqopa waqtaman hinaptinmi chaypi tiyaykuptin puriqmasinkuna asuykurqa. ²Hinaptinmi Jesus yachachiyta qallaykurqa kaynata:

³—Mayna kusionqam “Dioyam necesitani” niqkunaqa, paykunapamiki Diospa munaychakusqanqa.

⁴—Mayna kusionqam llakisqakunaqa, paykunataqariki Diosmi consuelanqa.

⁵—Mayna kusionqam llampu sonqoyoqkunaqa, paykunaqariki herenciapaqmi kay pachata chaskinqa.

6—Mayna kusionqam yarqachikuchkaq hina hinaspa yakunayachikuchkaq hina Diospa munasqan ruray munaqkunaqa, paykunaqa saksaykuchkaq hinam kanqaku.

7—Mayna kusionqam llakipayakuqkunaqa, paykunapas llakipayasqam kanqaku.

8—Mayna kusionqam limpio sonqoyoqkunaqa, paykunaqariki Diostam rikunqa.

9—Mayna kusionqam amachakuqkunaqa, paykunaqariki Diospa churinwan suti-chasqam kanqaku.

10—Mayna kusionqam Diospa munasqanman hina rurasqankumanta ñakarichisqakunaqa, paykunapamiki Diospa munaychakusqanqa.

11—Mayna kusionqam kankichik ñoqarayku runakuna kamispa ñakarichisup-tikichikqa hinaspa contraykichikpi llullakuspa tukuy imatapas nisuptikichikqa.

12 Anchatayá kusikuychik, hatun premiotam chaskinkichik hanaq pachapi. Chaynatam ñakarichirqaku qamkunamanta ñawpaq kaq Diosmanta willakuqkunatapas.

Kachiwan hinaspa achkiywan tupachispa yachachisqanmanta

(Mr 9:50. Lc 14:34-35)

13—Qamkunaqa kay pachapi runakunapaqmi kachi hina kankichik. Kachi qam-yayaruspapa ¿imapaqtaq valenman? Manam imapaqpas servinñachu aswanqa wischusqa kaptin runakuna sarutyallanpaqñam.

14—Qamkunaqa runakunapaqmi achkiy hina kankichik, orqopa puntanpi llaqtaqa manam pakasqachu. 15 Mecherotaqa ratachina manam cajonpa ukunman churarunapaqchu, aswanqa altomanmi churana wasipi llapallan kaqkunata achkinanpaq. 16 Chaynayá qamkunapas achkíchkaq mechero hina kaychik runakunapa qayllanpi chaynapi allin rurasqaykichihta qawaspanku hanaq pachapi kaq Taytaykichihta paykunapas alabanankupaq.

Moisespa qellqasqan leyman

17—Creeychik: Manam ñoqaqa hamurqani Moisespa qellqasqan *ley chinkachinaypaqchu nitaq Diosmanta willakuqkunapa yachachisqankunata chinkachinaypaqchu aswanqa cumplinaypaqmi. 18 Cheqaptapunim nikichik: Cielowan kay pacha kanankamaqa *leypaqa huk letrachallanpas nitaq huk puntochallanpas manam qechusqachu kanqa lliw cumplikunankama. 19 Kay *leypi taksallan kaq kamachikuylatapas mana kasukuqkunaqa hinaspa runamasinmanpas chayna yachachiqkunaqa wakinkunamanta mana valeqmi kanqa Diospa munaychakusqanpi. Allinta kasukuspa yachachiqkunam ichaqa Diospa munaychakusqanpi allin reqsisqa kanqa. 20 Nikichikmi, sichum Diospa ley nin yachachiqkunamantapas hinaspa *fariseokunamantapas aswan allinta mana ruraspaykichikqa manam yatkunkichikchu Diospa munaychakusqanman.

Ama piñakunapaq yachachisqanmanta

(Lc 12:57-59)

21—Uyarirqankichikmi ñawpa runakunaman kayna nisqankuta: “Amam pitapas wañuchinkichu, pipas wañuchiqqa wañunanpaq juzgasqam kanqa” nispa. 22 Nikichikmi, pipas wawqenpaq piñakuqqa juzgasqam kanqa, wawqen insultaqñataqmi *cortepi juzgasqa kanqa, wawqenta mana valeq upallamanta kamisqñataqmi kachkan wiñaypaq ninawan castigasqa kananpaqña.

23—Chaynaqa sichum ofrendaykita apamunki templo pi *altarman hinaspañataq yuyariruwapaq runamasiki imamantapas piñachisqaykita, 24 chayna kaptinqa

ofrendaykita altarpa ñawpaqninpi saqeykuspayá kutirispa paywan *allinyanaka-muy hinaspañayá qoy ofrendaykitaqa.

²⁵—Quejakuqnikiwan rispaqa ñanllapiraqyá allinyanakuruy chaynapi juez-man ama entregasunaykipaq, guardiaman juez entregaykusuptikiqa carcelmanmi aparusunkiman. ²⁶Cheqaptapunim niki: Chaymantaqa manam lloqsimunkichu debekusqaykita pasaypaq paganaykikama.

Hukwan pierdekuy huchamanta

²⁷—Uyarirqankichikmi “Amam hukwanqa pierdekunkichu” niyta. ²⁸Ñoqam ichaqa nikichik: Pipas warmita munapayaspan qawaqqa sonqonpim hukwan pierdekuy huchata ruraruña.

²⁹—Chaynaqa, sichu *alleq ñawiki huchallichisuptikiqa horqoruspayá wischuruy, cuerpoykipa huknin partellan chinkaruyninmi allinqa enteron cuerponton wiñaypaq castigoman wischusqa kanaykimantaqa. ³⁰Sichu *alleq makiki huchallichisuptikiqa qoruruspayá wischuruy, cuerpoykipa huknin partellan chinkaruyninmi allinqa enteron cuerponton wiñaypaq castigoman wischusqa kanaykimantaqa.

Casadokunaqa ama rakinakunankumanta

(Mt 19:9. Mr 10:11-12. Lc 16:18)

³¹—Ñawpaqtam nirqakutaq: “Pipas warminmanta rakikuqqa qochun rakisqanmanta papelta” nispa. ³²Ñoqam ichaqa nikichik: Huk qariwan mana tupakuchkaptin warminmanta rakikuqqa chay warmin huchallikunanpaqmi saqerun, chay wischusqa warmiwan casarakuqpas huchallikuntaqmi.

Ama juranapaq Jesuspa yachachisqanmanta

³³—Uyarirqankichiktaqmi ñawpa runakunaman kayna nisqankutapas: “Amam yanqamantaqa jurankichu, cumplinkipunim Señorpa qayllanpi juraspa prometesqaykitaqa” niqta. ³⁴Ñoqam ichaqa nikichik: Amam jurankichikchu imaraykupas, amam jurankichikchu hanaq pacharaykupas, hanaq pachaqa gobiernaspa Diospa tiyananmi. ³⁵Amataqmi jurankichikchu kay pacharaykupas, kay pachaqa paypa sarunanmi, nitaq Jerusalenraykupas, Jerusalenqa hatu-hatun Reypa llaqtanmi. ³⁶Amataqmi jurankichu umaykiraykupas, qamqa manam huk chukchallatapas yuraqyachiyta nitaq yanayachiyta atiwaqchu. ³⁷Cheqap kaptinqa rimankichikqa “arí” nispa, mana cheqap kaptinñataqmi ninkichik “manam” nispa, imatapas kayna rimayman yapaptikiqa diablomantam.

Ama vengakunapaq Jesuspa yachachisqanmanta

(Lc 6:29-30)

³⁸—Uyarirqankichiktaqmi: “Runaqa pagachun ñawinwanyá hukninpa ñawinmanta, kirunwan hukninpa kirunmanta” nispa nisqankuta. ³⁹Ñoqam ichaqa nikichik: Amayá harkakuychikchu mana allin runataqa, sichu pipas huknin uyaykipi laqyarusuptikiqa qawachiytaqyá huklawnin uyaykitapas. ⁴⁰Pipas quejakususpayki camisayki qechuyta munasuptikiqa qoykuyá punchuykitapas. ⁴¹Pipas huk hora puriyta carganta qepichisuptikiqa iskay hora puriytayá aparapuy. ⁴²Mañakuqnikiwan qoykuyá, amataqyá negaychu prestakusunqikitaqa.

Enemigonchikkunata kuyanapaq Jesuspa yachachisqanmanta

(Lc 6:27-28, 32-36)

⁴³—Uyarirqankichiktaqmi: “Kuyankim amistadnikita, enemigoykitañataqmi cheqninki” nispa nisqankuta. ⁴⁴Ñoqam ichaqa nikichik: Kuyaychik enemigoykichikkunata, mañapuychiktaq ñakarichisuqnikichikkunapaqpas. ⁴⁵Chaynapim qamkunaqa kankichik hanaq pachapi kaq Taytapa churinkuna, paymi intitapas qespichimun allin otaq mana allin runakunapaqpas, paytaqmi parachimun justo runakunapaqpas chaynataq mana justo runakunapaqpas. ⁴⁶Sichum kuyaqllaykichikta kuyaspaqa ñima premiotataq chaskiwaqchik? *impuesto cobraq huchasapakunapas chaynataqa ruranmi. ⁴⁷Kuyanakuq puralla rimaykanakuspaqa ñima allintataq rurachkankichik? Mana judio kaqkunapas chaynataqa ruranmi. ⁴⁸Qamkunaqa hanaq pachapi kaq Taytaykichik hina alli-allin qespisqayá kaychik.

Jesumi yachachin imaynam yanapanakunanchikmanta.

6 ¹—Amayá allintaqa ruraychik runa qawanallanpaqchu, chayna kaptinqa hanaq pachapi Taytaykichikqa manam premiota qosunkichikchu. ²Wakchakunata yanapaspaykiqa amayá corneta tocachkaq hinaqa willakachakuychu llapa runakunamanqa, iskay uyakunallam chaynataqa ruranku *huñunakuna wasikunapipas chaynataq callekunapipas, chaynataqa ruranku runakunapa alabasqan kanankupaqmi, cheqaptapunim nikichik: Chaywanqa ñam chaskirunkuña premionkuta. ³Limosnata qoptikiqa amayá pipas yachachunchu, nitaq kuyasqaykipas. ⁴Pipapas mana yachasqallanta qoptikiqa tukuy ima yachaqa Taytaykim premioykita qosunki lliwpa yachasqanta.

Jesumi yachachin imaynam mañakunanchikmanta.

(Lc 11:2-4)

⁵—Diosta mañakuspaykichikqa amam iskay uyakuna hinachu sayaykuspa mañakunkichik *huñunakuna wasikunapi hinaspa callepa esquinankunapi, chaynataqa ruranku runakuna qawanallanpaqmi. Cheqaptapunim nikichik: Chaywanqa ñam chaskirunkuña premionkuta. ⁶Mañakuspaykiqa cuartoykiman yaykuykuspayá punkuta wichqaykuspa mañakuy mana rikuy atina Taytaykiman hinaptinqa runapa mana rikusqan qawaq Taytaykim premioykita qosunki.

⁷—Mañakuspaykiqa amam mana judio kaqkuna hinachu hina nisqallaykita kutirispa-kutirispa rimanki, paykunam piensan llumpayta rimasqankurayku Dios uyarisqanta. ⁸Amamá paykuna hinaqa kankichikchu, manaraqpas mañakuchkaptikichikmi Dios Taytaykichikqa yachañña imam necesitasqaykichikta. ⁹Qamkunaqa kaynatayá mañakuychik:

Hanaq pachapi Taytayku,
sutiki yupaychasqa kachun,

¹⁰ munaychakusqayki hamuchun.

Munasqaykiyá rurasqa kachun kay pachapipas
hanaq pachapi hina.

¹¹ Sapa punchaw mikunaykutayá kunan qowayku.

¹² Ñoqaykupa huchaykutayá pampachawayku,
ñoqaykupas mana allin rurawaqniykuta
pampachasqaykuman hina.

¹³ Amayá kachaykuwaykuchu pruebamanqa,

aswanqa librawaykuyá diablomanta.

(Qamqa wiñaypaqmi munaychakunki, hatun atiyunikimantam wiña-wiñaypaq alabasqa kanki. Amen.)

¹⁴—Huchallikusunichik runakunata pampachaptikichikqa qamkunatapas hanaq pachapi kaq Taytaykichikmi pampachasunkichik. ¹⁵Runamasikichikkunata mana pampachaptikichikqa Taytaykichikpas manam pampachasunkichikchu mana allin rurasqaykichikkunamanta.

Jesusmi yachachin ayunomanta.

¹⁶—Ayunaspaykichikqa amam iskay uyakuna hinachu llaki uyantin kankichik, chaynaqa kanku runakuna ayunasqankuta yachananpaqmi. Cheqaptapunim nikichik, chaywanqa ñam chaskirunkuña premionkuta. ¹⁷Ichaqa qam ayunaspaykiqa uyaykita upakuspayá sumaqta ñaqchakuy ¹⁸chaynapi ayunasqaykita runakuna mana musyananpaq, chaynata ruraptikiqa tukuy ima yachaq Taytaykim premioykita qosunki lliwpa yachasqanta.

Hanaq pachapi kapuqninchikmanta

(Lc 12:33-34)

¹⁹—Kay pachapiqa amayá qori-qollqetaqa huñukuychikchu, chaykunaqa puyurachikuqllam hinaspa ismuruqllam, suwapapas wasita yaykuruspa suwarunallanmi. ²⁰Qori-qollqetaqa huñukuychik hanaq pachapiyá. Chaypiqa manam puyurachikunmanchu nitaq ismurunmanchu, suwapas manam yaykunqachu nitaq apakunqachu. ²¹Tukuy kapuqnichikpa kasqanpim sonqoykichikpas kanqa.

Ñawinchikqa achkiy hina kasqanmanta

(Lc 11:34-36)

²²—Ñawiqqa cuerponchikpa achkiynin hinam. Ñawiki allinta qawakuptinqa tukuy vidaykim kachkan achkiyniyoy. ²³Ñawiki mana allinta qawakuptinmi ichaqa vidaykiqa kachkan pasaypaq tutayayllapi. Achkisuqniki tutayay hinalla kaptinqa imayna tutayayraq kachkan vidaykiqa!

Diostachu icha qollqetachu servinamanta

(Lc 16:13)

²⁴—Manam pipas servinmanchu iskay patrontaqa, huknintach cheqninman, huknintañaataqcha kuyanman, hukninman ratakurus pachá huknintañaataq desprecianman. Manam serviwaqchikchu Diostawan qollqetaqa.

Churinkunataqa Diospuni cuidawasqanchikmanta

(Lc 12:22-31)

²⁵—Chaynaqa ñoqam nikichik, amayá afanakuychikchu mikunaykichikmantaqa, tomanaykichikmantaqa hinaspa pachakunaykichikmantaqa. Mikuymantapas astawanqa valen vidaykichikmi, cuerpyokichiktaqmi pachamantapas astawanqa valen. ²⁶Qawariychik alton pawaq urpikunata. Paykunaqa manam tarpunkuchu nitaq cosechankuchu, manataqmi taqemanpas imatapas huñunkuchu. Ichaqa hanaq pachapi kaq Taytanchikmi mikuchin. ¡Qamkunaqa urpikunamantapas aswan valeqmi kankichik! ²⁷¿Mayqannichiktaq afanakuspapas huk kuchusta wiñaruwaqchik?

²⁸—¿Imanasqataq afanakunchik pachaykichikmanta? Qawariychik purun waytaku- napa wiñasqanta. Manam llamkankuchu nitaq puchkankuchu. ²⁹Ichaqa nikichikmi, Rey Salomonpas sumaqlawan pachakuq kachkaspapas manam huknin wayta hinallapas pachakurqachu. ³⁰Yaw pisi ñiniyoyq runakuna, purun waytakunaqa kunan sayachkas- papas paqarinqa hornopim kañarachikun, waytakunatapas Dios pachachichkaspanqa ¿manachum qamkunatapas pachachisunkichik? ³¹Chaynaqa amayá afanakuychikchu: “¿Imataraq mikusun? ¿Imataraq tomasun? ¿Imawanraq pachakusun?” nispaykichikqa. ³²Dios mana adoraqkunam tukuy chaykunamantaqa afanakunku, qamkunapaqariki kachkanmi hanaq pachapi kaq Taytaykichik. Paymi yachan tukuy imapas pisipususqay- kichikta. ³³Puntataqa maskaychik Diospa munaychakusqantawan paypa munasqan allin ruraytayá hinaptinga qosunkichikmi tukuy ima pisipusuqnikichikta. ³⁴Amayá afana- kuychikchu hamuq punchawmantaqa. Qepa punchawkunaqa achka afanakuykunatam apamunqa, sapa punchawpaq sasachakuykunaqa amañayá hatunyachunchu.

Pitapas ama kaminamanta

(Lc 6:37-38, 41-42)

7 ¹—Amayá runamasikichiktaqa kamiychikchu chaynapi Dios mana juzgasu- naykichikpaq. ²Mana allin rimasqaykichikman hinam Diospas juzgasunkichik. Imaynam rurasqaykichikman hinataqmi Diospas qankunawan ruranqa. ³Wawqekipa ñawinpi qopata rikuruchkaspaqa ¿imanasqamá manaqa rikunkichu ñawikipi kaspita- qa? ⁴Ñawikipi kasi kachkaptinqa ¿imaynataq niwaq wawqekitaqa: “Ñawikipi qopata horqorusqayki” nispapa? ⁵¡Allin tukuq runa! Puntataqa ñawikipi kaspitaraqyá horqo- kuruy chaynapi allinta qawaspa runamasikipa ñawinmanta qopata horqonaykipaq.

⁶—Diospa kaqninkunataqa amam qonkichikchu allqokunaman, yanqam ku- tiriykuspa llikiparusunkichikman. *Perlaskunatapas amataqmi qonkichikchu kuchikunamanqa, yanqam sarutyarunman.

Mañakusqanchikqa uyarisqa kasqanmanta

(Lc 11:9-13. 6:31)

⁷—Mañakuptikichikqa Diosmi qosunkichik. Maskaychik, tarinkichikmi, qayay- chik, kichasunkichikmi. ⁸Mañakuqqa chaskinmi, maskaqqa tarinmi, qayakuqqa kichaykachikunmi.

⁹—Churikichikmanqa ¿yaqachum rumita qoykuwaqchik tantata mañakusuptikichik ¹⁰otaq culebrata, challwata mañakusuptikichik? ¹¹Qamkunaqa mana allin runakuna kachkaspam churikichikmanqa allin kaqkunata qonkichik ¿chaychu mañakuqkuna- manqa hanaq pachapi kaq Taytaykichik mana qosunkichikman allin kaqkunata?

¹²—Chaynaqa runamasikichik qamkunapaq allin kaqkuna rurananta munas- paqa qamkunapas paykunapaqyá allin kaqkunata ruraychik. Chaynatam Biblia kamachiwanchik.

Kichki punkumanta

(Lc 13:24)

¹³—Kichki punkuntayá yaykuychikqa, hatun punkunta hinaspa hatun ñannin- taqa richkanku infiernomanmi, chaynintaqa achkallañam richkanku. ¹⁴Kichki punkunta hinaspa kichki ñannintaqa richkanku wiñay kawsaymanmi, aschallam chaynintaqa richkanku.

Sachataqa rurunpi reqsinamanta

(Lc 6:43-44)

¹⁵—Cuidakuychik “Diosmantam willakuchkani” niq llulla runakunamanta. Paykunaqa oveja hina rikchayniyoq hamuspapas sonqonkupiqa kachkan suwa atoqkuna hinam. ¹⁶Qamkunaqa sachata hinam rurunpi reqsinkichik. Manam uvastaqa pallachwanchu itanamantaqa nitaqmi higostapas pallachwanchu cardo-santomantaqa. ¹⁷Allin sachaga allintam rurun, mana allin sacham ichaqa rurun mana allinllata. ¹⁸Allin sachaga manam mana allintaqa rurunmanchu nitaqmi mana valeq sachapas rurunmanchu allin rurutaqa. ¹⁹Chusu ruruyoq mana valeq sachakunataqa yantaspam kañana. ²⁰Chaynaqa rurunpimá pitapas reqsinkichik.

Pikunam Diospa munaychakusqanman yaykunanmanta

(Lc 13:25-27)

²¹—Manam: “iSeñorlláy, Señorlláy!” nispa llapallan niwaqniykunachu Diospa munaychakusqanmanqa yaykunqa aswanqa hanaq pachapi kaq Taytaya munasqan ruraqllam. ²²Juicio punchaw chayaramuptinqa achkallañam niwanqaku: “Señorlláy, Señorlláy, ñoqaykuqa qamraykum willakurqaniku, qamraykum demoniokunata qarqorqaniku, qamraykutaqmi achka *milagrokunatapas ruraraqaniku” nispa. ²³Hinaptinmi nisaq: “Manam reqsikichikchu. ¡Qayllaymanta asuychik mana allin ruraqkuna!” nispa.

Iskay rikchaq cimientomanta

(Mr 1:22. Lc 6:47-49)

²⁴—Nisqaykunata uyarispan ruraqqa taqra rumipa hawanpi wasichakuq allin yachayniyoq runamanmi rikchakun. ²⁵Para chayaramuptinmi lloqla huntaramurqa, nisyu wayram pukumurqa wasiman, ichaqa manam tuñirqachu taqra rumipi cimientasqa kasqanrayku. ²⁶Nisqayta uyarichkaspan mana kasukuqmi ichaqa rikchakun aqopa hawanpi wasichakuq mana unayoq runaman. ²⁷Para chayaramuptinmi lloqla huntaramurqa, nisyu wayram pukumurqa wasiman, chaymi tuñirurqa pasaypaqta.

²⁸Rimayta Jesus tukuruptinmi runakuna admirasqallaña qarqaku yachachikuy-ninkunawan. ²⁹Atiywanmi yachachirqa, manam Diospa leynin yachachiqkuna hinallachu.

Leprawan onqoq runata Jesus sanoyachisqanmanta

(Mr 1:40-45. Lc 5:12-16)

8 ¹Orqopa waqtanmanta Jesus uraykamuptinmi achka runakuna qatimurqaku. ²Hinaptinmi Jesusman asuykurqa *leprawan onqoq runa hinaspam qonqorakuykuspan nirqa:

—Señorlláy, munaspaykiqa allinyaykachillawayá —nispa.

³Hinaptinmi Jesus llapchaykuspan nirqa:

—Arí, munanim, allinyayña —nispa.

Hinaptinmi chaypunilla chay lepra onqoynin chinkarurqa. ⁴Chaymi Jesus nirqa:

—Amam pimanpas willankichu, aswanqa riyá *sacerdoteman chaynapi paywan gawachikamunaykipaq. Sanoña kasqaykita yachanankupaqmi ofrendata qonki Moisespa kamachisqanman hina —nispa.

Capitanpa sirviententa Jesus sanoyachisqanmanta

(Lc 7:1-10)

⁵Capernaum llaqtaman Jesus chayaruptinmi soldadokunapa capitannin asuykuspan kaynata ruegakurqa:

⁶—Señorlláy, sirvienteymi suchuyaruspan wasiypi llumpayta ñakarichkan —nispa.

⁷Chaymi Jesus nirqa:

—Rispayá allinyarachimusaq —nispa.

⁸Hinaptinmi capitanñataq nirqa:

—Señorlláy, pipaman hinaraqtaq wasiymañqa yaykuykuwaq, rimariykuptillaykim sirvienteyqa allinyarunqa. ⁹Ñoqapas kamachiwaqniykunatam kasukuni, soldadoykunapas kamachiptiyqa kasuwantaqmi. Hukninta: “Riy” niptinmi rin, huknintañataq: “Hamuy” niptiyami hamun, sirvienteypas: “Kayta ruray” niptiyqa rurantaqmi.

¹⁰Chayna nisqanwan Jesus admirakuspam qatinqinkunata nirqa:

—Cheqaptapunim nikichik, *Israel runakunapipas manam kayna iñiyniyoq runataq tarirqanichu. ¹¹Nikichiktaqmi, achkaqmi hamunqaku tukuy hinastinmanta hinaspam Abrahamwan, Isaacwan hinaspam Jacobwan mikunankupaq tiyaykunqaku Diospa munaychakusqanpi. ¹²Hinaptinmi “Diospa munaychakusqanpaqñam kani” niqkunapas tutayaypa kasqanman wischusqa kaspanku chaypi waqanqaku hinaspam kirunkuta kirichichichinqaku.

¹³Capitantañataqmi Jesus nirqa:

—Kutikuyña, iñisqaykiman hinayá rurasqa kachun —nispa.

Chay sirvientenmi chay horalla sanoyarurqa.

Pedropa suegranta Jesus sanoyachisqanmanta

(Mr 1:29-31. Lc 4:38-39)

¹⁴Pedropa wasinta Jesus rispanmi chaypi tariykurqa Pedropa suegran camapi calenturawan kachkaqta. ¹⁵Chaymi makinta llapchaykuptillan calentura chinkarurqa hinaptinmi hatariruspan paykunata atienderqa.

Achka onqoqkunata Jesus sanoyachisqanmanta

(Mr 1:32-34. Lc 4:40-41)

¹⁶Tutayaruptinmi Jesusman pusamurqaku demoniokunapa ñakarichisqan achka runakunata hinaptinmi rimarispan chay demoniokunata qarqorqa, sanoyachirqataqmi onqoqkunatapas. ¹⁷Chaynapim cumplikurqa Diosmanta willakuq Isaiaspam kayna nisqa: “Paymi nanayninchikwan ñakarirqa onqoyninchikkunatapas apaspa.”

Jesusta qatiy munaqkunamanta

(Lc 9:57-62)

¹⁸Jesusmi achkallaña runakuna muyuriqninpi kasqanta qawaykuspa, kamachirqa discipulonkunata lamar qochapa chimpanman pasanankupaq. ¹⁹Hinaptinmi Jesusman asuykuspa Diospa leynin yachachiq nirqa:

—Yachachikuq, maytaña riptikipas qatisqaykim —nispa.

²⁰Jesusñataqmi nirqa:

—Kanmi atoqkunapa uchkun, kantaqmi alton pawaq urpikunapapas *qesan, *Diosmanta Hamuq Runapaqmi ichaqa mana kapuwanchu maypim puñuykunapas —nispa.

²¹Huknin puriqmasinñataqmi nirqa:

—Señorlláy, qanwanmi risaq ichaqa dejaykuwayraq taytay wañukuptin pamparamunaykama —nispa.

²²Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Qatiwaypuni, Diospaq wañusqakunayá wañuqkunataqa pampachunku —nispa.

Wayratawan lamar qochata Jesus hawkayachisqanmanta

(Mr 4:35-41. Lc 8:22-25)

²³Jesus boteman yaykuruptinmi discipulonkunapas qatirqaku. ²⁴Richkaptinkum qochapi nisyu-nisyu wayrawan *olakuna hatariramuspan botetapas yaqaña taparurqa, Jesusñataqmi puñuchkarqa. ²⁵Hinaptinmi discipulonkuna asuykuspa rikchachirqaku:

—iSeñorlláy, salvawayku, chinkaykuchkanchikñam! —nispa.

²⁶Chaymi payñataq nirqa:

—iPisi iñiyniyoq runakuna! ¿Imanasqataq manchakunkichik? —nispa.

Hatariyquspataqmi qaqcharqa wayratawan lamar qochata hinaptinmi lliw hawayarurqa. ²⁷Runakunañataqmi admirakurqaku:

—¿Ima runataq kayqa? Paytaqa wayrapas, lamar qochapas kasuqmi kasqa —nispa.

Demoniokunapa ñakarichisqan runakunamanta

(Mr 5:1-20. Lc 8:26-39)

²⁸Lamar qochapa waklawnin Gadara llaqtaman Jesus chayaruptinmi panteonmanta iskay runakuna payman hamurqa, iskayninkum karqa demoniopa ñakarichisqan manchakuypaq runakuna chaymi mana pipas chay ñannintaqa pasayta atiqkuchu. ²⁹Paykunam qaparirqaku:

—¿Imatataq ñoqaykuwan munanki Diospa Churin Jesus? ¿Manaraq tiempochu hamurqanki ñakarichiqniyku? —nispa.

³⁰Waklawneqvim mikuchkarqa achkallaña kuchikuna. ³¹Chaymi demoniokuna ruegakurqa Jesusta:

—Qarqowaspaykikuqa dejaykuwaykuyá wak kuchikunaman yaykunaykupaq —nispa.

³²Hinaptinmi Jesus nirqa:

—Pasaychikyá —nisan.

Chaymi demoniokunata runakunamanta lloqsiruspa kuchikunaman ustururqa. Chay llapallan kuchikunam waqtanta kallpaspata qochaman wichiysupa wañururqaku.

³³Kuchi michiqkunañataqmi llaqtaman ayqekuspanku willakurqaku demoniopa ñakarichisqan runakunawan imam pasakusqanta. ³⁴Chaymi chay llaqtapi *yachaqa llapallan runakuna hamurqaku Jesusman hinaspankum ruegakurqaku llaqtankumanta huklawman pasakunapaq.

Suchu runata Jesus sanoyachisqanmanta

(Mr 2:1-12. Lc 5:17-26)

9 ¹Jesumi boteman yaykuykuspan pasarqa lamar qochapa chimpanman hinaspan chayarurqa kikinpa llaqtanman. ²Chaypi kachkaptinmi wantumurqaku suchu runata chakanapi, chaymi Jesus paykunapa iñiyinta qawaykuspa chay suchuta nirqa:

—Kallpanchakuy tayta, huchaykikunatam pampachayki —nispa.

³Diospa leynin yachachiqkunamantam wakiqnin piensarqaku: “Kay runaqa Diostam piñachichkan” nispa. ⁴Chaymi piensasqankuta Jesus yachaspan nirqa:

—¿Imanasqataq mana allinkunata piensankichik? ⁵¿Mayqan nisqaytaq facil kanman: “Huchaykikunatam pampachayki” nisqaychu icha: “Hatarispayki puriy” nisqaychu? ⁶Kunanmi yachankichik *Diosmanta Hamuq Runaqa huchakunata pampachanaypaq kay pachapi atiyniyoq kasqayta.

Chaynata niruspanmi suchuta nirqa:

—Hatarispayki puñunaykita aparikuspa wasikiman ripukuy —nispa.

⁷Hinaptinmi suchu runaqa hatarispa wasinman ripukurqa. ⁸Chayta qawaykuspankum runakuna mancharikurqaku hinaspam Diosta alabarqaku sanoyachinanpaq runakunaman atiy qosqanmanta.

Discipulonpaq Mateota Jesus qayasqanmanta

(Mr 2:13-17. Lc 5:27-32)

⁹Chaymanta pasaspanmi Jesus rikururqa Mateo sutiyoq runata *impuesto cobranpi tiyachkaqta, paytam nirqa:

—Qatiway —nispa.

Hinaptinmi Mateo hatarispa paywan rirqa.

¹⁰Mateopa wasinpi Jesus mikuchkaptinmi hamurqa *impuesto cobraq achka runakuna hinaspa huchasapakuna, paykunam mesapi tiyaykurqaku Jesuswan hinaspa discipulonkunawan. ¹¹Chayta *fariseokuna qawaykuspan Jesuspa discipulonkunata tapurqaku:

—¿Imanasqamá yachachisuqnichikichikqa mikuchkan *impuesto cobraqkunawanqa hinaspa huchasapakunawanqa? —nispa.

¹²Chayta uyariruspanmi Jesus nirqa:

—Sano runakunaqa manam necesitankuchu medico hampinanta ichaqa onqoqkunallam. ¹³Yachamuychik Bibliapi Diospa kayna nisqanta: “Animalkuna wañichipuwanykichikmantapas aswanqa munani kuyapayakuq kanaykichiktam” nispa. Ñoqaqa hamurqani manam justo runakuna qayaqchu aswanqa huchasapakuna qayaqmi.

Ayunomanta Jesusta tapusqanmanta

(Mr 2:18-22. Lc 5:33-39)

¹⁴Bautizaq Juanpa discipulonkuna asuykuspam Jesusta tapurqaku:

—*Fariseokunapiwan ñoqaykuqa sapa kutim ayunaniku. ¿Imanasqataq discipuloykikunaqa mana ayunankuchu? —nispa.

¹⁵Chaymi Jesúsñataq nirqa:

—¿Yaqachum casamientoman riq runakuna llakikunmanku paykunawan novio kachkaptin? Novio paykunawan kanankamaqa manam ayunanmankuchu, hamuq punchawkunapim ichaqa novio chinkaruptin ayunanqaku.

¹⁶—Mawka pachataqa manam pipas remiendanmanchu mosoq latapawanqa. Chay mosoq latapaqa chintiruspam mawka pachata astawan llikirunman. ¹⁷Manataqmi pipas manaraq poqosqa vinotaqa mawka odrekunamanqa churanmanchu. Chay vino poqoruspanmi mawka odreta toqyarachinman, hinaptinmi vinopas usunman, odrepas mana valeqñam kanman. Chaymi mana poqosqa vinotaqa mosoq odrepi churana chaynapi odre mana toqyarunanpaq nitaq vinopas usunanpaq.

Jairopa churin kawsarisqanmantawan onqoq warmipa sanoyasqanmanta

(Mr 5:21-43. Lc 8:40-56)

¹⁸Jesus chaykunata nichkaptinmi judiokunapa huknin kamachikuq Jesuspa qayllanpi qonqorakuykuspan nirqa:

—Warmi churillaymi kunachallan wañukun, rispaykiyá payta hapiykapamuway kawsarinanpaq —nispa.

¹⁹Jesumi paywan pasarqa discipulonkunapiwan kuska. ²⁰Hinaptinmi Jesusman chunka iskayniyoq wataña flujowan onqoq warmi asuykuspan qepanmanta pachanpa patanta llapchaykurqa, ²¹paymi piensarqa “Pachallantapas llapchaykuspayqa allinyarusaqmi” nispa. ²²Chaymi Jesus muyuriykuspan payta qawarqa hinaspa nirqa:

—Kallpanchakuy mamáy, iñisqaykiraykum allinyarunki —nispa.

Hinaptinmi chaylla allinyarurqa.

²³Chay kamachikuqpa wasinta Jesus chayaruptinmi qena tocaqkunapas listollaña kachkasqaku pampamunankupaq, chaynataqmi runakunapas qaparka-chachkasqaku. ²⁴Chaymi Jesus nirqa:

—Lloqsiychik kaymanta, sipasqa manam wañusqachu kachkan aswanqa puñuchkanmi —nispa.

Hinaptinmi runakuna asipayarqaku Jesusta. ²⁵Runakunata hawaman lloqsirachispanñataqmi Jesus asuykurqa sipasman, makinmanta aysariykuptinmi hatarirurqa.

²⁶Chaymi llapallan llaqtakunapi chay pasakusqanmanta lliw yacharurqaku.

Iskay ñawsakunata Jesus sanoyachisqanmanta

²⁷Chaymanta Jesus pasaptinmi iskay ñawsakuna qatirqa qayaykachakustin:

—Davidpa mirayninmanta hatun kamachikuq, llakipayariykullawayku —nispa.

²⁸Wasiman Jesus yaykuruptinmi chay ñawsakuna asuykurqa hinaptinmi Jesus tapurqa:

—¿Greenkichichu munasqaykichik rurarunayta? —nispa.

Chaymi nirqaku:

—Arí, taytáy —nispa.

²⁹Hinaptinmi ñawinkuta Jesus llapchaykuspan nirqa:

—Iñisqaykichikman hinayá rurasqa kachun —nispa.

³⁰Chaymi qawarikuruptinku Jesus avisarqa paykunata:

—Amam pimanpas willankichichu —nispa.

³¹Aswanqa paykuna lloqsiruspam tukuy chay llaqtakunapi willakururqaku Jesuspa rurasqanmanta.

Mana rimaq runata Jesus sanoyachisqanmanta

³²Ñawsamanta sanoyaq runakuna lloqsichkaptinñataqmi Jesusman pusaramurqaku demoniopa ñakarichisqan mana rimaq runata. ³³Demoniota Jesus qarqoruptinñataqmi chay runa rimarirurqa. Runakunañataqmi admirakurqaku:

—Kaynataqa manam haykapipas rikurqanikuchu Israel nacionpiqa —nispa.

³⁴*Fariseokunañataqmi nirqaku:

—Kay runaqa demoniokunataqa qarqon demoniokuna kamachiqpa atiyinwanmi —nispa.

Jesuspa llakipayarikusqanmanta

³⁵Jesusmi purirqa llapallam llaqtakunapi hinaspa llaqtachakunapipas *huñunakunanku wasikunapi Diospa munaychakusqanmanta yachachistin, allin noticiakunata willakustin chaynataq tukuy onqoqkunata hinaspa nanayniyoqkunata sanoyachistin. ³⁶Runakunata qawaykuspanmi llakipayarikurqa wischusqa, chequesqa hinaspa mana michiqniyoq ovejakuna hina kasqankumanta. ³⁷Chaymi discipulonkunata nirqa: —Achkallañam kachkan cosechanapaqqa, cosechaqkunam ichaqa aslla. ³⁸Chaynaqa mañakuychikyá chakrayoqta cosechaqkunata kachananpaq.

Chunka iskayniyoq discipulonkunamanta

(Mr 3:13-19. Lc 6:12-16)

10 ¹Chaymantam Jesus qayarqa chunka iskaynintin discipulonkunata hinaspa pam atiyta qorqa demoniakunata qarqonankupaq chaynataq imaymana rikchay onqoyniyoqkunatapas hinaspa nanayniyoqkunatapas allinyachinankupaq. ²Chay chunka iskaynintin *apostolkunaqa kaykunam: punta qayasqan Simon, paypa huknin sutinmi Pedro, wawqen Andres, Zebedeopa churin Jacobowan Juan, ³Felipe, Bartolome, Tomas, *impuesto cobraq Mateo, Alfeopa churin Jacobo, Tadeo, ⁴*cananista partidomanta kaq Simon hinaspa Jesus traicionaq Judas Iscariote.

Willakamunankupaq discipulonkunata Jesus kachasqanmanta

(Mr 6:7-13. Lc 9:1-6)

⁵Kay chunka iskayniyoq discipulonkunatam Jesus kacharqa kaynata kamachispan:

—Amam rinkichikchu mana judio runakunapa llaqtanmanqa, amataqmi yaykunkichikchu Samaria runakunapa llaqtanmanpas. ⁶Puntataqa riychik chinkasqa ovejakuna hina Israelpa miraynin runakunamanyá. ⁷Rispayá willakamuychik: “Diospa munaychakunanmi hichparamunña” nispa. ⁸Onqoqkunatayá allinyachimuychik, wañuqkunatayá kawsarichimuychik, *leprawan onqoqkunatayá allinyachimuychik, qarqomuychiktaqyá demoniakunatapas. Qamkunaqa mana imallawanmi chaskirqan-kichik kay atiyta, mana imallapaqtaqyá qamkunapas qomuychik.

⁹—Illaspaykichikqa amam apankichikchu imayrikuq qollqetapas ¹⁰nitaq qo-qawtapas nitaq mudakunapaq camisatapas, *usutatapas nitaq iskay tawnatapas. Llamkasqaykichikmantaqa chaskinaykichikmi mikunaykichikta.

¹¹—Maylaw llaqtamanpas otaq llaqtachamanpas chayaspaykichikqa maskaychikyá allin runa kaqta hinaspayá chaypi samaychik lloqsinaykichikkama. ¹²Wasiman yaykuspapaq: “Hawkalla kaychik” nispan rimaykunkichik. ¹³Wasipi kaqkuna allin runa kaptinqa, paykunapaqyá mañakuychik hawkka kayta, chay wasipi runakuna mana allin kaptinqa, manam chaynachu kanqa. ¹⁴Pipas mana chaskisuptikichikqa hinaspa mana uyarisuptikichikqa chay wasimantayá otaq chay llaqtamantayá lloqsiychik, taspichikyá *usutaykichikpi allpatapas. ¹⁵Cheqaptapunim nikichik, juicio punchawpiqa chay llaqtam aswan castigasqa kanqa Sodoma hinaspa Gomorra llaqtakunamantapas.

Jesusrayku cheqnisqa kaymanta

¹⁶Atoqkunapa kasqanman ovejakunata kachachkaq hinam qamkunata kachachkaykichik, chaynaqa culebra hina sacreyá kaychik ichaqa paloma hina mana imanakuq.

¹⁷ Cuidakuychikya, runakunam juzgadoman entregasuspaykichik maqasunkichik *huñunakuna wasikunapi. ¹⁸ Ñoqaraykum apasunkichik gobiernaqkunaman hinaspas reykunaman. Chaynapim paykunaman ñoqamanta willakunkichik, willakunkichik-taqmi mana judio kaq runakunamanpas. ¹⁹ Autoridadkunaman apasuptikichikqa amam llakikunkichikchu imaynam otaq imam rimanaykichikmantaqa, Diosmi yachachisunkichik chay ratopi imam rimanaykichiktaqa. ²⁰ Manam kikillaykichikmantachu rimankichikqa, ichaqa Taytaykichikpa Espiritunmi rimachisunkichik.

²¹—Runakunam wawqenta traicionanqa wañunanpaq, taytapas churintam traicionanqa, chaynataqmi churi-wawakunapas tayta-mamanpa contranpi hatarispa wañuchinqaku. ²² Ñoqaraykum llapallan runakuna cheqnisunkichik ichaqa kay pachapa tukupayninkama ñoqapi takyaqtam Diosqa salvanqa. ²³ Huk llaqtapi cheqnisqa kaspaqa huklaw llaqtamanñayá aygekuychik. Cheqaptapunim nikichik, *Diosmanta Hamuq Runaqa kutimusaq manaraqpas Israel llaqtakunapi puriyta tukuchkaptikichikmi.

²⁴—Manam pipas yachachiqninmanta aswan allin reqsisqaqa kanmanchu nitaq sirvientepas patronninmantaqa. ²⁵ Allinmi kanman discipulopaq yachachiqnin hina kaynin, chaynataq sirvientepas patronnin hina kaynin. Kay taytaykichikta-pas Beelzebuwan sutichawachkaspankuqa aswanraqchiki qamkunataqa.

Cuerpo wañuchiqaqa mana manchakunamanta

(Lc 12:2-7)

²⁶—Chaynaqa amayá manchakuychikchu runakunataqa. Imapas pakasqa kaqkunaga qawachisqam kanqa chaynataqmi mana yachasqa kaqkunapas yachasqataq kanqa. ²⁷ Qamkunaman tutayaypi hina willasqaytaqa runakunamanyá achkiypi hina willakuychik, upallalla nisqaytañataqyá willakuychik wasipa altosninmanta hina. ²⁸ Amayá manchakuychikchu runa wañuchiqaqkunataqa, manam almantaqa wañuchinmankuchu, manchakuychikqa almantin cuerpointinta wiñaypaq castigoman wischuqtayá.

²⁹—¿Manachum iskay pichinchurruchakunatapas *rantikunku as qollqellapaq? Chaywanpas manam mayqanpas wañunmanchu Dios Taytaykichik mana munaptinga. ³⁰ Qamkunapaqa chukchaykichikpas llapallanmi yupasqa kachkan. ³¹ Chaynaqa amayá manchakuychikchu, qamkunaga pichinchurruchakunamantapas aswan valeqmi kankichik.

Jesusa favorninpi rimaqkunamanta

(Lc 12:8-9)

³²—Runakunapa qayllanpi mana penqakuspa ñoqamanta willakuqtaqa ñoqapas hanaq pacha Taytaypa qayllanpim willakusaq ñoqapa kasqanta. ³³ Runakunapa qayllanpi negaqniytaqa ñoqapas negasaqmi hanaq pachapi kaq Taytaypa qayllanpi.

Jesusqa runakuna rakinachiq hamusqanmanta

(Lc 12:51-53. 14:26-27)

³⁴—Ama creeychikchu kay pachaman hamusqaywanqa hawkalla kanaykichikta, aswanqa ñoqaraykum peleanqaku. ³⁵ Hamuniqa qaripas taytanpa contranpi kanapaqmi, warmi wawapas mamanta contranpi kanapaqmi chaynataq llumchuypas suegranpa contranpi kanapaqmi. ³⁶ Chaynaqariki cheqniqninqa kanqa wasinpi kaqkunallam.

³⁷—Pipas mama-taytanta ñoqamanta aswan kuyaqqa manam ñoqapaq hinachu, pipas churi-wawanta ñoqamanta aswan kuyaqqa manataqmi ñoqapaq hinachu.

³⁸Pipas ñoqarayku ñakaristin qatiwaqniyqa ñoqapaq hinam. ³⁹Pipas vidallan ku-yaqqa pierderunqam, pipas ñoqarayku wañuqmi ichaqa kawsanqa.

Premiokunamanta

(Mr 9:41)

⁴⁰—Pipas qamkunata chaskiqnikichikqa ñoqatam chaskiwan, pipas ñoqata chaskiwaqñataqmi kachamuwaqniy Taytayta chaskin. ⁴¹Sichum pipas Diosmanta willakuqta chaskiykunqa paymanta willakuq kasqanrayku hinaspaga kikin Diosmantam chay willakuqpa chaskinan premionta chaskinqa. Sichum pipas allin runata chaskiykunqa allin runa kasqanrayku hinaspaga kikin Diosmantam chay allin runapa chaskinan premionta chaskinqa. ⁴²Qatiqniy kasqanrayku mayqan humilde iñiqniykunamanpas chiri yakullapas qoykuqqa premiontam chaskinqa.

Bautizaq Juanpa kachasqankunamanta

(Lc 7:18-35)

11 ¹Jesumi chunka iskayniyoq discipulonkunaman kamachiyta tukuruspan pasarqa paykunapa llaqtankunapi yachachinanpaq hinaspa Diosmanta willakunanpaq.

²Juanñataqmi carcelpi kachkaspa Cristopa rurasqankunata yacharuspan qatiq-ninkunamanta iskayta kacharqa ³Jesusta kaynata tapumunankupaq:

—¿Qamchu kanki Diosmanta hamuq icha huktachu suyasaqku? —nispa.

⁴Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Kutispa Juanman willamuychik qawasqaykichiktawan uyarisqaykichikta.

⁵Willamuychikya: “Ñawsakunam qawakuchkanña, suchukunam purichkanña, *leprawan onqoqkunam sanoyachkanña, mana uyarikuqkunam uyarikuchkanña, wañusqakunam kawsarichkanña chaynataqmi wakchakunapas allin noticiata uyarichkanña” nispa. ⁶iMayna kususqam ñoqamanta mana iskayrayaqkunaqa!

⁷Paykuna pasakuptinmi runakunaman rimapayaspan Juanmanta Jesus tapurqa:

—¿Ima qawaqtaq rirqankichik purunta? ¿Wayrapa aytinyachisqan soqosta qawaqchu?

⁸¿Pi qawaqtaq rirqankichik? ¿Allin pachawan pachasqa runata qawaqchu? Allin pachawan churakuqqa reykunapa wasillanpim kachkan. ⁹Aswanqa ¿pi qawaqtaq rirqankichik? ¿Diosmanta willakuq runa qawaqchum? Arí, payqa Diosmanta willakuqkunamantapas aswan reqsisqaraqmi. ¹⁰Diosqa Juanmantam Bibliapi willakurqaña kaynata:

“Ñoqam kachamusaq hamunaykipaq

allichapusuqniki willakuqniyta” nispa.

¹¹Cheqaptapunim Bautizaq Juantaqa mana pipas igualanchu. Chaywanpas Diospa munaychakusqanpi kaq humildellapas Juanmantaga aswan reqsisqaraqmi.

¹²—Bautizaq Juanpa hamusqanmantapunim Diospa munaychakusqanta atacachkanku, chayqa paykunapa makinpiñam kachkan. ¹³Diosmanta llapallan willakuqkunam Moisespa qellqasqankunapiwan rimarqa Juan hamunankama Diospa munaychakunanmanta. ¹⁴Qamkuna creeyta munaptikichikqa, Juanmi chay suyasqaykichik Elias. ¹⁵Uyariwaqniykunaqa kasukuychikya.

¹⁶—¿Pimantaq tupachiyman kunan tiempo runakunata? Paykunaga rikchakun plazakunapi pukllaspa amigochakunawan qayaykachanakuq warmakunamanmi.

¹⁷Paykunam ninakunku: “Tocanikum qenata ichaqa manam tusunkichikchu, takinikum aya takita ichaqa manam waqankichikchu” nispa. ¹⁸Bautizaq Juanmi aslla mikuq karqa,

manataqmi vinotapas tomaqchu ichaqa paymantam ninku: “Payqa demonioyoqmi” nispa. ¹⁹*Diosmanta Hamuq Runa mikuptyiñataqmi hinaspas vinota tomaptiyñataqmi niwanku: “Qamqa mikusypa vino upyakuqmi kanki hinaspapas qamqa kanki *impuestocobraqkunapa hinaspas huchasapakunapa amistadninni” nispa. Diospa munasqan yachaqkunam ichaqa yachayniyoq kasqaykuta qawachikuniku rurasqaykuwan.

Jesuspa ñakasqan llaqtakunamanta

(Lc 10:13-15)

²⁰Llaqtakunapi achkallaña *milagrokuna rurasqanwan runakuna mana wana-kuptinmi Jesus nirqa:

²¹—iImaynaraq kanki Corazin llaqta! iImaynaraq kanki Betsaida llaq-ta! Sichum Tiro llaqtapi hinaspas Sidon llaqtapi qamkunawan rurasqayta hina milagrokunata rurayman karqa hinaptinga unayñach sinchita llakikuspanku hu-chankumanta wanakunmanku karqa. ²²Chayraykum juicio punchawpiqa Tiropi chaynataq Sidonpi *yachaqkunamantapas aswanraq castigasqa kankichik. ²³Ca-pernaum llaqta, ¿creenkichum hanaq pachaman hoqarisqa kayta? Uraykachisqam kanki uku pachakama. Sodoma llaqtapi kay milagrokuna rurasqayta ruraptiyqa chay llaqtam kunankama kanman karqa. ²⁴Chayraykum juicio punchawpiqa So-domapi chaynataq Gomorrapi yachaqkunamantapas aswanraq castigasqa kanki.

Jesusllapi tarikuq samaymanta

(Lc 10:21-22)

²⁵Chay tiempopi Jesus mañakuspanmi Taytanta nirqa:

—Hanaq pachapipas kay pachapipas munaychakuq Taytáy, kay yachaykuna-tam pakaykurqanki yachayniyoqkunamantawan entiendeqkunamanta hinaspam qawaykachinki pisi yachayniyoqkunamanña chayraykum alabayki. ²⁶Arí, Taytáy, qanmi munarqanki chaynata.

²⁷—Taytaymi qoykuwarqa tukuy imakunata. Ñoqa Churitaqa manam pipas reqsiwanchu aswanqa Taytallaymi, manataqmi Taytayaqa pipas reqsinchu aswanqa ñoqa Churillanmi, Churipa reqsichisqallantaqmi reqsin Taytataqa. ²⁸Hamuychik ñoqaman llapallan pispas-qakuna hinaspas qepichkaq hina ñakariqkuna, ñoqam samachisqaykichik. ²⁹Llasawaqniy yugoyta apaspayá ñoqamanta yachaychik, ñoqaqa kani llampu sonqo humillakuqmi, chay-nata ruraspaqa tarinkichikmi samayta. ³⁰Yugoyqa facil apayllam, qepiypas sampallataqmi.

Samana punchawpi imam rurasqankumanta

(Mr 2:23-28. Lc 6:1-5)

12 ¹Jesumi *samana punchawpi richkarqa tarpusqa chakrapa ukunta. Disci-pulonkunañataqmi yarqarachikuspa trigopa espigan rachuyta qallaykuspa mikurqaku. ²*Fariseokunañataqmi chayta qawaykuspanku Jesusta nirqaku:

—Discipuloykikunapaq rurachkanku samana punchawpi leypa harkakusqan ru-raykunatam —nispa.

³Chaymi payñataq nirqa:

—¿Manachum leerqankichik puriqmasinkunapiwan yarqaymanta kaspas Davidpa imam rurasqanta? ⁴Davidmi Diospa wasinman yaykuruspa *sacerdotekunallapa mikunan *Diospa tantankunata mikururqa, mikuykachirqataqmi puriqmasinkunamanpas.

⁵Moisespa qellqasqanpiqa ¿manachum leerqankichik? Sacerdotekunam templopi samana

punchawpi llamkaspam mana samarqakuchum ichaqa chaywanqam manam huchallikurqakuchum. ⁶Noqam nikichik, kaypiqam kachkan tempломantapas aswan respetanaraqmi. ⁷Bibliam nin: “Animalkuna wañuchipuwana ykichikmantapas aswanqam munani kuyapayakuq kanaykichiktam” nispa. Kayta entiendespaykichikqam manam culpawaqchikchum mana huchayoqkunata. ⁸Diosmanta Hamuq Runaqam munaychakunim samana punchawpipas.

Chakisqa makiyoq runata Jesus allinyarachisqanmanta

(Mr 3:1-6. Lc 6:6-11)

⁹Jesus chaymanta pasaspanñataqmi yaykururqam *huñunakunanku wasiman. ¹⁰Chaypim kachkarqam chakisqa makiyoq runa hinaptinmi Jesusta imallamantapas acusanankupaqtapapurqaku:
—¿Diospa leyningam permitinchum *samana punchawpi onqoq sanoyachiyta? —nispa. ¹¹Chaymi Jesusñataq nirqam:
—¿Mayqannikichiktaq ovejaykichik uchkuman samana punchawpi wichiykuptinqam mana horqowaqchikchum? ¹²iRunakunaqam ancha valornioyqmi ovejakunamantapas! Chaynaqam leyqam permitinmi samana punchawpi allin ruraytaqam. ¹³Chaymantam chay runata nirqam:
—Haywariy makikita —nispa.
Haywariykuptillanmi makin sanoyarurqam huknin makin hina. ¹⁴Chaymi *fari-seokuna lloqsiruspanku tanteanakurqaku Jesusta wañurachinankupaqtam.

Jesusqam Diospa serviqnin kasqanmanta

¹⁵Jesusñataqmi chayta yachakuruspan pasakurqam chaymanta, achkallaña runakuna qatiptinmi sanoyachirqam lliw onqoqkunata. ¹⁶Paykunatam nirqam:
—Amam pimanpas willakunkichikchum pim kasqaytaqam —nispa. ¹⁷Chaynataqam nirqam Diosmanta willakuq Isaiaspam nisqan cumplikunanpaqmi. Paywanmi Dios kaynata nichirqam:

- ¹⁸ Paymi serviqniy, paytam ñoqaqam akllakurqani,
paytam kuyani, payraykum kusijsqam kachkani.
Espirituywanmi paytaqam huntaykusaq,
nacionkunamanmi allin arreglomanta willachisaq.
- ¹⁹ Manam peleanqachu. Manam qaparinqachu.
Manam pipas callekunapi qayakusqantapas uyarinqachu.
- ²⁰ Allin arreglota ruraspam munaychakunankamam,
mana pakinqachu qewisqam soqosllatapas.
Manam wañuchinqachu tumpalla rupaqtam mecherotapas.
- ²¹ Paypi confiakuspam suyanqaku nacionkunapas.

Jesuspa contranpi rimasqankumanta

(Mr 3:20-30. Lc 11:14-23, 12:10)

²²Chaymantam Jesusman aparamurqaku demonioyoq mana rimaqtam ñawsa runata. Jesus sanoyarachiptinmi chay runaqam qawarikuruspan rimarqam. ²³Llapa runakunañataqmi admirakuspam nirqaku:
—¿Kaychum kanman Davidpam mirayninmanta hatun kamachikuqtam? —nispa. ²⁴*Fariseokunañataqmi chayta uyariruspanku nirqaku:

—Kay runaqa demoniokunataqa qarqon demoniokuna kamachiq Beelzebupa atiyinwanmi —nispa.

²⁵Piensasqankuta yacharuspanmi Jesus nirqa:

—Mayqan nacionpas chaqwallapi rakinaspas kaspapa purmanqam, llaqtapas otaq familiapas rakinaspas kaspapa manataqmi takyanchu. ²⁶*Satanas kikillanta qarqokuptinqa ¿imaynataq munaychakusqanqa takyanman? ²⁷Nisqaykichikpi hina Beelzebupa atiyinwan demoniokunata qarqoptiyqa ¿pipa atiyinwantaq qatinqikichikqa demoniokunata qarqon? Chaynaqa paykunam juzgasunkichik. ²⁸Ñoqaqa demoniokunataqa qarqoni Diospa Espiritunwanmi, chaynaqa Diospa munaychakusqanqa chayaramusunkichikñam.

²⁹—Kallpasapa runapa wasinmantaqa manam pipas suwakuyta atinmanchu manaraq puntata payta chaqnaruspaqa. Chayraqmi ichaqa imankunatapaspas wasinmanta apakunman.

³⁰—Pipas mana favorniypi kaqqa contraypim kachkan, cosechapi ñoqawan mana huñuqñataqmi usuchichkan.

³¹—Chayraykum ñoqa nikichik: Diosqa pampachanqam llapallan huchallikuqninkunata chaynataq kamiqninkunatapaspas, Chuya Espirituta kamiqkunatam ichaqa mana haykapipas pampachanqachu. ³²Pipas Diosmanta Hamuq Runapa contraypi rimaqqa pampachaspas kanqa, Chuya Espiritupa contranpi rimaqmi ichaqa mana pampachaspas kanqa kay tiempopipas nitaq hamuq tiempopipas.

Sachaqa rurunwan reqsichikusqanmanta

(Lc 6:43-45)

³³—Allin sachaqa allintam rurun, mana allin sachañataqmi mana allinllata rurun, sachaqa rurunpim reqsichikun. ³⁴¡Culebrapa castankuna! ¿Imaynamá allintaqa imatapaspas niwaqchik mana allin runa kachkaspaykichikqa? Runaqa riman sonqonpi huntallaña kaqkunamantam. ³⁵Allin runaqa sonqonpi kaq allin kapuqninkunamanta horqospanmi allinllata riman, mana allin runañataqmi mana allinllata riman mana allinkuna sonqonpi kasqanrayku. ³⁶Nikichikmi, juicio punchawpim llapallaykichik cuentata qonkichik tukuy mana allinkuna parlasqaykichikmanta. ³⁷Rimasqaykiman hinam Dios juzgasunki inocente kanaykipapas otaq culpasqa kanaykipapas.

Milagrota qawachinanpaq runakunapa mañakusqanmanta

(Mr 8:12. Lc 11:29-32)

³⁸Chaymantam wakin *fariseokunapiwan Diospa leynin yachachiqkuna Jesusta nirqaku: —Yachachikuq, *milagrotayá qawachiwayku chaynapi Diosmanta kasqaykita yachanaykupaq —nispa.

³⁹Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Yaw mana kasukuq mana allin casta runakuna, qamkunataq milagrotaraqmi mañawachkankichik. Manam qawachisqaykichikchu milagrotaqa, qawaspaqa-qawachisqaykichik Diosmanta willakuq Jonasta imam pasasqallantam. ⁴⁰Imaynam Jonas hatun challwapa wixsanpi qarqa kimsa punchaw kimsa tutan, chaynam *Diosmanta Hamuq Runapas kasaq allpapa ukunpi kimsa punchaw kimsa tutan. ⁴¹Ninive llaqtapi runakunam kawsarimunqaku kay runakunapiwan kуска juicio punchawpi hinaspam kay runakunata acusanqa. Paykunataq huchankumantam wanakurqaku Jonaspas willakusqanwan, Jonasmantapas aswan allin willakuqmi kaypiqa kachkani. ⁴²Saba nacionniyoq reinapas juicio punchawpi kaypi kaq runakunapiwan kawsarimuspanmi

paykunata acusanqa. Payqa hamurqa karu-karu llaqtamantaraqmi Rey Salomonpa yachaynin uyariq. Salomonmantapas aswan yachayniyoqmi kaypiqa kachkani.

Runaman demonio kutiykusqanmanta

(Lc 11:24-26)

⁴³—Runamanta demonio lloqsiruspaqa qochqakunapim samananpaq maskastin purin, mana tarispanñataqmi ⁴⁴nin: “Lloqsimusqay runamanyá kutikusaq” nispa. Kutirispanñataqmi chay runapa sonqonta tariykun chunnichkaqta, sumaq allichasqata hinaspasumaq pichasqata. ⁴⁵Kutirispanmi pusaramun kikinmantapas peornin qanchis demoniokunatarachaynapi chay runaman yaykuspa *yachanankupaq. Chaymi chay runaqa rikurirun ñawpaq kasqanmantapas astawan peorña. Chaynam pasarunqa kay mana allin runakunatapas.

Mamanpiwan wawqenkuna Jesusta maskasqankumanta

(Mr 3:31-35. Lc 8:19-21)

⁴⁶Runakunata Jesus rimapayachkaptinraqmi mamanpiwan wawqenkuna chayaramurqaku hinaspam hawallapi sayaykurqaku Jesuswan parlayta munaspanku.

⁴⁷Chaymi huk kaqnin willarqa Jesusman:

—Mamaykipiwan wawqekikunam sayachkanku hawapi qanwan parlaykuyta munaspa —nispa.

⁴⁸Hinaptinmi Jesusñataq chay willaqninman nirqa:

—¿Pitaq mamayqa, pitaq wawqeykunaqa? —nispa.

⁴⁹Chaymantañataqmi discipulonkunaman makinta haywarispa nirqa:

—Paykunam mamaywan wawqe-paniykunaqa. ⁵⁰Pipas hanaq pachapi Taytaypa munasqan ruraqmi wawqeyqa, panyiqqa hinaspaspa mamayqa —nispa.

Muhu tarpuqmanta

(Mr 4:1-9. Lc 8:4-8)

13 ¹Chay punchawmi Jesus wasimanta lloqsiruspan tiyaykurqa lamar qochapa patanpi. ²Achkallaña runakuna kaptinmi boteman yaykuspan tiyaykurqa, lliw runakunañataqmi qocha patallanpi karqaku. ³Chaymi Jesus achka yachachikuykunata rimarirqa kayna rikchanachiykunawan:

—Huk runam rirqa tarpukuq. ⁴Muhuta maqchiptinmi wakin wichirqa ñanman, chaytam kullkukuna hamuruspan mikururqa. ⁵Wakinñataqmi wichiyrurqa ranraman hinaptinmi chay muhu chaylla wiñaramurqa as allpallapi kasqanrayku. ⁶Ichaqa inti rupariykamuptinmi mana sumaq sapichakusqa kasqanrayku chakirurqa. ⁷Wakin muhuñataqmi wichiyrurqa kichka-kichka ukuman hinaptinmi kichkakuna wiñaruspa muhu wiñaqta eqoyarachirqa. ⁸Wakinñataqmi allin allpaman wichiyrusqanrayku wiñaruspan rururqa, wakinmi huk muhullamanta rururqa pachakta, wakinñataq soqta chunkata, wakinñataq kimsa chunkata.

⁹—Uyariwaqniykunaqa kasukuychikyá.

Rikchanachiykunaqa imapaqmi kasqanmanta

(Mr 4:10-12. Lc 8:9-10)

¹⁰Hinaptinmi discipulonkuna Jesusman asuykuspa tapurqaku:

—¿Imanasqataq runakunataqa rikchanachispa yachachinki? —nispa.

¹¹Chaymi payñataq nirqa:

—Qamkunamanmi Diospa munaychakusqanmanta ñawpaq mana yachasqaykichik-kunata yachachikichik, wakin runakunamanmi ichaqa mana chaynatachu yachachini. ¹²Kapuqniyoqmanqa achkataraqmi yapasaq, aslla kapuqniyoqmantam ichaqa aslla kapuqniyapas qechurusaq. ¹³Chaymi paykunamanqa rikchanachispa rimapayani. Qawakuchkaspapas manam rikunkuchu, uyarichkaspapas manataqmi entiendenkuchu. ¹⁴Chayraykum paykunapiqa cumplikun Diosmanta willakuq Isaiaspas nisqan. Paymi nirqa:

“Uyarispapas manam entiendenkichikchu,
qawakuspapas manam cuentata qokunkichikchu.

¹⁵ Kay runakunapa sonqonqa rumiyarunmi.
Paykunaqa rikurirun sasa uyarikuqmi.
Qemchikurunkum mana rikukunankupaq.
Upa tukurunkum mana uyarinankupaq
chaynapi tukuy sonqonkuwan mana entiendenankupaq,
chaynapi mana kutirikamuwanankupaq
chaynapi mana sanoyachinaypaq.”

¹⁶—Mayna kuisqam kankichik kaykuna qawaqkunaqa hinaspa uyariqkunaqa. ¹⁷Cheqaptapunim nikichik, Diosmanta willakuq achka runakunam justo kaq runakunapiwan rikusqaykichikta rikuyta munarqaku ichaqa manam rikurqakuchu, uyarisqaykichiktapas uyariytam munarqaku ichaqa manam uyarirqakuchu.

Rikchanachisqanpa imam ninanmanta

(Mr 4:13-20. Lc 8:11-15)

¹⁸—Yachaychikyá tarpuqwan rikchanachisqaypa imam ninanta: ¹⁹Diospa munaychakusqanmanta willakuyta uyarichkaspan mana entiendeqqa ñanman wichiylkuq muhumanmi rikchakun, mana allin hamuruspanmi tarpusqa muhuta qechurun sonqonmanta. ²⁰Wakin runañataqmi rikchakun ranraman wichiylkuq muhuman. Diospa palabrantas uyarispam kuisqallaña chaskin. ²¹Aswanqa mana sapichasqa kasqanraykum mana unaytachu kawsan. Ñakarispas hinaspa Diospa palabranrayku cheqnisqa kasqanwan hukmanyaruspam chaylla urmarun. ²²Wakin runañataqmi rikchakun kichka-kichka ukuman wichiylkuq muhuman. Diospa palabrantas uyarichkaspanpas kay pachapi kaqkunamanta sinchita preocupakuspanmi kusikuytapas tarin llapa kapuqninkunallapi chaynapim payqa kikillanta engañakun. Tukuy kaykuna runapa sonqonman yaykuruptinmi Diospa palabranqa mana yanapanñachu. ²³Wakin runakunam ichaqa rikchakun allin allpaman wichiylkuq muhuman, paykunaqa Diospa palabrantas uyarispam entiendenku, paykunaqa rikchakun allin cosecha qespiqmanmi. Wakinmi chulla granollamanta pachak ruruh hina, wakinñataq soqta chunka ruruh hina, wakinñataq kimsa chunka ruruh hina.

Cebadillapiwan trigowan rikchanachisqanmanta

²⁴Jesusmi huk rikchanachiytawan nirqa:

—Diospa munaychakusqanqa rikchakun chakranpi allin muhu tarpuqmanmi. ²⁵Ichaqa puñuchkaptinkum trigo tarpusqanman enemigon chaqchuykurqa cebadillatas hinaspam pasakurqa. ²⁶Trigo wiñaramuspan ruryta qallariptinmi cebadillapas rikurirurqa. ²⁷Hinaptinmi runakuna patronninman willamurqaku:

—Señorllayku, chakrapiqariki tarpuchirqanki allin muhutam ¿maymantamá wiñaramun kay cebadillaqa? —nispa.

²⁸Chaymi payñataq nirqa:

—Enemigoymi kaytaqa rurarun —nispa.

Hinaptinmi runankunañataq tapurqaku:

—¿Munankichu cebadilla qoraramunaykuta? —nispa.

²⁹Chaymi payñataq nirqa:

—Ama, yanqañataqmi trigontinta chutaramuwaqchik. ³⁰Kuskayá wiñachun cosechakama, chaypiñam llamkaqkunata kamachisaq cebadillata puntata raturuspa watasqata ramillan-ramillan kañanankupaq hinaspa trigotañataq taqeyman waqaychanankupaq.

Mostaza muhuwan rikchanachisqanmanta

(Mr 4:30-32. Lc 13:18-19)

³¹Jesusmi huk rikchanachiytawan nirqa:

—Diospa munaychakusqanqa rikchakun huk runapa tarpusqan mostaza muhumanmi.

³²Mostazaqa llapallan muhumantapas uchuychallam, wiñaruspa ichaqa wakin qorakunatapas masyarunraq, monteyaruptinmi silguerokunapas kallmankunapi *qesachakun.

Qonchuwan rikchanachisqanmanta

(Lc 13:20-21)

³³Jesusmi huk rikchanachiytawan nirqa:

—Diospa munaychakusqanqa rikchakun huk warmi kimsa tupu harinata chapuruptin poqorachiq qonchumanmi.

Imanasqam Jesusqa rikchanachiykunawan rimasqanmanta

(Mr 4:33-34)

³⁴Jesusmi tukuy kaykunata runakunaman nirqa rikchanachiykunawan, mana rikchanachispaqa manam imatapas rimarqachu. ³⁵Chaynapim Diosmanta willakuqa qellqasqan cumplikurqa, paymi nirqa:

Rikchanachiykunawanmi rimarisaq.

Kay pachata Dios unanchasqanmantapuni

pakasqa kaqkunatam yachachisaq.

Cebadillawan rikchanachispa yachachisqanmanta

³⁶Runakunata aviaruspanmi Jesus wasiman yaykurqa, hinaptinmi discipulonkuna payman asuykuspa nirqaku:

—Entiendeykachiwaykuyá chakrapi wiñaruq cebadillawan rikchanachisqaykita —nispa.

³⁷Chaymi payñataq nirqa:

—Chay allin muhu tarpuqqa Diosmanta Hamuq Runam. ³⁸Chakraqa kay pacham, allin muhuñataqmi Diospa munaychakusqanpaq kaqkuna, cebadillañataqmi mana allinpaq kaqkuna. ³⁹Chay cebadilla tarpuq enemigoqa diablom, cosechaqa kay pachapa puchukayninmi, cosechaqkunañataqmi angelkuna. ⁴⁰Paykunapas kanqa cebadillata huñuspa ninapi kañasqanku hinam kay pachapa puchukayninpi. ⁴¹Diosmanta Hamuq Runam angelniykunata kachamusaq munaychakusqaymanta llapa pantachikuqkunatawan mana allin ruraqkunata huñuchispa ⁴²rupachkaq hornoman wischuchinaypaq. Chaypim waqayllawan-

ña kirunkutapas kirichichinchaku. ⁴³Mana huchallikuqkunam ichaqa Dios Taytankupa munaychakusqanpi inti hina kancharinqaku. Uyarivaqniykunaqa kasukuychikyá.

Pakawan rikchanachisqanmanta

⁴⁴—Diospa munaychakusqanqa rikchakun chakrapi pampasqa pakamanmi. Chaytam runa tariruspa aswanraq pakapaykun, kusionqallaña pasaspanmi tukuy kapuqninta *rantikaramuspan rantirun chay chakrata.

Ancha precioyoq perlaswan rikchanachisqanmanta

⁴⁵—Diospa munaychakusqanqa rikchakun sumaq perlaskuna maskaq negociantemanmi. ⁴⁶Paymi ancha precioyoq perlasta tariruspan rirqa tukuy kapuqnin *rantikuq hinaspan rantirurqa chay perlasta.

Challwana mallawan rikchanachisqanmanta

⁴⁷—Diospa munaychakusqanqa rikchakun tukuy rikchaq challwa hapiq mallamanmi. ⁴⁸Mallaman challwakuna huntaruptinmi lamar qochapa patanman aysanku hinaspan tiyaykuspa akllanku challwata, allinnintam hinanku canastaman, mana valeqtañataqmi wischunku. ⁴⁹Chaynam kanqa kay pachapa puchukayninpipas, angelkuna hamuspan mana allin runakunata justo runakunamanta rakinqa. ⁵⁰Mana allin runakunataqa wischunqa rupachkaq hornomanmi. Chaypim waqayllawanña kirunkutapas kirichichinchaku.

Uyariqninkunata Jesus tapusqanmanta

⁵¹Jesumi tapurqa:

—¿Entiendenkichichu kaykunata? —nispa.

Hinaptinmi paykunañataq nirqaku:

—Arí, taytáy —nispa.

⁵²Chaymi Jesusñataq yapatawan nirqa:

—Diospa leynin yachachiqkunaqa Diospa munaychakusqanmantam sumaqllaña yachanku chaymi paykunaqa rikchakun tukuy kapuqninmanta mawkapas otaq mosoqpas horqomuq wasiyoman.

Llaqtan Nazaretpi Jesusta mana chaskisqankumanta

(Mr 6:1-6. Lc 4:16-30)

⁵³Jesumi kay rikchanachiykunata rimaruspan pasakurqa chaymanta. ⁵⁴Nazaret llaqtanman chayaruspanñataqmi yachachirqa *huñunakunanku wasipi hinaptinmi runakuna admirakuspa nirqaku:

—¿Imaynanpi yachayniyoq kaspamá kay runaqa tukuy *milagrokunataqa rurán? ⁵⁵Kayqariki carpinteropa churinmi hinaspa Mariapa wawanmi, wawqenkunañataqmi Jacobo, Josey, Simon hinaspa Judas. ⁵⁶Llapallan paninkunapas ¿manachun llaqtamasinchik? ¿Imaynanpimá tukuy kaykunataqa rurán? —nispa.

⁵⁷Chayna piñasqa kaptinkum Jesus nirqa:

—Diosmanta willakuqtaqa manam allintachu chaskinku ayllunkunapas nitaq llaqtamasinkunapas, huklaw llaqtakunapim ichaqa allin chaskisqa —nispa.

⁵⁸Chaymi llaqtanpiqa as *milagrollata ruraraq, mana paypi creesqankurayku.

Bautizaq Juanta Herodes wañurachisqanmanta

(Mr 6:14-29. Lc 9:7-9)

- 14** ¹Chay tiempopim Rey Herodes gobiernachkaspan Jesusmanta noticiata uyarirurqa. ²Chaymi serviqninkunata nirqa:
 —Payqa Bautizaq Juanmi, kawsariramuspanmi kaynaña atiyniyoqqa —nispá.
³Herodesmi ñawpaqtaraq Juanta hapirachimuspan carcelman pusachirqa, chaypim cadenarachirqa Herodiasrayku. Herodiasqa Rey Herodespa wawqen Felipepa warminmi karqa. ⁴Chayraykum Herodesta Juan nirqa:
 —Diospa leyninman hinaqa manam allinchu paywan casaracusqaykiqa —nispá.
⁵Chaymi Herodesqa Juan wañurachiyta munarqa aswanqa manchakurqam runakunata, paykunam Juantaqa Diosmanta willakuqpaq hapirqaku. ⁶Herodespa santón chayaramuptinmi Herodiaspa warmi wawan tusurqa llapallanpa qayllanpi chaymi llumpayta gustarurqa Herodesta. ⁷Chaymi juramentowan prometekurqa imapas mañakusqanta qonanpaq. ⁸Chaymi sipasñataq mamanpa umachasqan Herodesta nirqa:
 —Platopi qoykuway Bautizaq Juanpa umanta —nispá.
⁹Chaymi reyqa llakikururqa ichaqa juramentasqanrayku hinaspa convidasqan-kunapas uyarisqanraykum kamachirqa qonankupaq. ¹⁰Juanpa umanta carcelpi qorumunankupaq kamaykachiptinmi ¹¹platopi apamuspanku haywaykurqaku sipasman, payñataqmi aparurqa mamanman.
¹²Hinaptinmi Juanpa discipulonkuna riruspa cuerponta aparqaku pampaq, chaymantam rirqaku Jesusman willaq.

Pichqa waranqapaq mikuy mirachisqanmanta

(Mr 6:30-44. Lc 9:10-17. Jn 6:1-14)

- ¹³Jesusmi Juanpa wañukusqanta yacharuspan sapallan botepi pasakurqa mana runapa kasqanman. Runakunañataqmi risqanta yacharuspanku llactankumanta lloqsispa qatirqaku chakillawan. ¹⁴Botemanta Jesus lloqsiruspanmi chay achka-llaña runakunata qawaykuspa llakipayarikurqa hinaspa sanoyachirqa paykuna ukupi kaq onqoqkunata. ¹⁵Tutaykuchkaptinñam Jesuspa *discipulonkuna payman asuykuspa nirqaku:
 —Ñam llumpay tardeña, kaypiqa manataqmi wasipas kanchu. Pasakuchunku-ñayá hichpa llactachakunaman rispa mikuyta rantimunankupaq —nispá.
¹⁶Chaymi Jesusñataq nirqa:
 —Manam rinmankuchu, qamkunayá mikuykachiychik —nispá.
¹⁷Chaymi discipulonkunañataq nirqa:
 —Pichqa tantawan iskay challwa kankasqallam kaypiqa kachkan —nispá.
¹⁸Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:
 —Apamuwaychik —nispá.
¹⁹Runakunata pastopi tiyanankupaq kamachispanmi hapiykurqa pichqan tantakunatawan iskaynin challwakunata hinaspa hanaq pachata qawarispan Diosman graciasta qorqa, tantakunata pakiykuspanmi discipulonkunanaman qorqa, paykunañataqmi runakunaman aypurqa. ²⁰Llapallankum mikurqaku saksanan-kukama, chaymantam puchuq tantakunata huñurqaku chunka iskayniyoq canasta huntata. ²¹Mikuqkunam karqaku pichqa waranqa qarikuna ichaqa manam war-mikunatawan wawakunataqa yuparqakuchu.

Qocha hawanta Jesuspa purisqanmanta

(Mr 6:45-52. Jn 6:16-21)

²²Jesumi discipulonkunata boteman yaykuchirqa puntaspa qochata chimpachka-nankupaq, chaynapi llapa runakunata pay avianankama. ²³Aviaruspanñataqmi Jesus sapallan rirqa orqo lawman Diosta mañakunanpaq. Tutayaramuptinmi Jesus sapallan kachkarqa. ²⁴Discipulonkunañataqmi botepi richkarqa karutaña, hatun olakunañataqmi boteta nisyullataña laqyarqa paykuna lawman llumpayta wayramuptin. ²⁵Hinaptinmi yaqa gallo waqaytaña Jesus paykunaman asuykurqa yaku hawanta puristin. ²⁶Discipulonkunañataqmi yaku hawanta puriqta rikuruspanku mancharisqallaña qaparirqaku:

—iWakqa manchachikum! —nispanku.

²⁷Hinaptinmi chaypunilla Jesus nirqa:

—iQarinchakuychik! Ñoqam kani, ama manchakuychikchu —nispá.

²⁸Hinaptinmi Pedroñataq nirqa:

—Señorlláy, qam kaspaykiqa kamachimuwayá yakupa hawanta qanman hamunaypaq —nispá.

²⁹Chaymi Jesus nirqa:

—Hamuy —nispá.

Chaymi Pedro uraykurqa botemanta hinaspan puriyta qallaykurqa yaku hawanta Jesuspa lardonman rinanpaq. ³⁰Aswanqa sinchi wayrawan mancharikuruspanmi chinkaykuyta qallarisan qaparirqa:

—iSeñorlláy, salvaykuway! —nispá.

³¹Chaymi Pedrotá makinmanta hapiruspan Jesus nirqa:

—iPisi confianzayoaq runa! ¿Imanasqataq iskayrayarqanki? —nispá.

³²Paykuna boteman seqaruptinmi wayra tanirurqa. ³³Chaymi botepi kaqkuna paypa ñawpaqninpi qonqarakuykuspa nirqaku:

—Cheqaptapunim qamqa kasqanki Diospa Churin —nispá.

Genesarepi onqoqkunata Jesus sanoyachisqanmanta

(Mr 6:53-56)

³⁴Qochata chimparuspankum chayarurqaku Genesaret lawman. ³⁵Hinaptinmi chay sitiopi llapallan runakuna Jesusta reqsiruspanku willanakururqaku llapallan muyuriqnin llaqtakunapi chaymi payman apamurqaku llapallan onqoqkunata. ³⁶Hinaspan ruegakurqaku pachanpa patallantapas hapiykunankupaq chaymi llapallan hapiykuqkunaga allinyarurqaku.

Runataqa imam huchallichisqanmanta

(Mr 7:1-23)

15 ¹Jerusalenmanta hamuspankum Diospa leynin yachachiqkunawan *fari-seokuna Jesusman asuykuspa tapurqaku:

²—¿Imanasqataq discipuloykikunaga ñawpa abuelonchikkunapa costumbrentaqa mana kasunkuchu? Mikunankupaqmi makinkuta mana mayllakunkuchu —nispá.

³Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Qamkunapas ¿imanasqataq mana kasunkichikchu Diospa kamachikuyinta, ñawpaq costumbrekunalla ruranaykichikrayku? ⁴Diosmi nirqa: “Tayta-mamaykita respetay, pipas tayta-mamanta ñakaqqa wañunqam” nispá. ⁵Aswanqa qamkunam

ninkichik: “Huk runaqa tayta-mamanman ninmanmi ‘Taytáy, mamáy, manam yanapaykimanchu, qamkunaman qonaytam Diosman qoykuni’ nispa.” ⁶Pipas chayna niqqa manañam tayta-mamanta yanapanñachu, chaynata yachachispam Diospa kamachikuyninta yanqachankichik costumbrekichikkunallata ruraspaykichik. ⁷Ílskay uyakuna! Allintam Diosmanta willakuq Isaias qamkunamanta kaynata qellqarqa:

⁸ “Simillanwanmi yupaychawan kay runakunaqa, ñoqamanta karupim kachkan sonqonkuqa.

⁹ Paykunaqa adorawankupas yanqapaqmi, yachachisqankupas runapa kamachisqallanmi.”

¹⁰Runakunata qayaspanmi Jesus nirqa:

—Uyariwaspaykichikyá kaykunata entiendeychik. ¹¹Manam imapas mikusqanchu runataqa huchallichin, runataqa huchallichin mana allinta piensaspa rimasqanmi.

¹²Chaymi discipulonkuna Jesusman asuykuspa nirqaku:

—¿Yachankichum nisqaykiwan *fariseokuna piñakurusqanta? —nispa.

¹³Chaymi payñataq nirqa:

—Hanaq pacha Taytaypa mana tarpusqan plantaqa sapinmanta pilasqam kanqa.

¹⁴Asurikuychik paykunamanta. Paykunaqa kachkan ñawsam hinaspapas ñawsamasin pusaqkunam. Ñawsapura pusanakuspaqa iskayninkum uchkuman wichiykunqaku.

¹⁵Chaymi Pedroñataq nirqa:

—Entiendeykachiwayku chay rikchanachiy rimasqaykita —nispa.

¹⁶Chaymi Jesus nirqa:

—¿Qamkunapas manachum entiendenkichik? ¹⁷¿Manachu entiendenkichik runapa mikusqanqa wiksaman yaykuspa chaymanta lloqsisqanta? ¹⁸Mana allin rimaymi ichaqa sonqonmanta lloqsispa huchallichin runata. ¹⁹⁻²⁰Sonqonmanta lloqsiptinmi runaqa huchallichin tukuy mana allinkunata piensaspa, wañuchispa, hukwan pierdekuspa, huchapakuspa, suwakuspa, runamasinta tumpaspa hinaspa kamispa. Makita mana mayllakuspa mikuyqa manam pitapas huchallichinchu.

Tiro llaqtayoyq warmipa wawanta allinyachisqanmanta

(Mr 7:24-30)

²¹Chaymanta Jesus pasakuspanmi Tiro hinaspa Sidon lawman rirqa. ²²Hinapinmi chaypi *yachaqa cananea warmi hamurqa Jesusman qayaykachakustin:

—iDavidpa mirayninmanta hatun kamachikuq, kuyapayariykullaway! Wawallaytam demonio llumpayta ñakarichichkan —nispa.

²³Jesusñataqmi mana imatapas nirqachu. Chaymi discipulonkuna Jesusman asuykuspa ruegarqaku:

—Qepanchiktam wak warmi hamuchkan qayaykachakustin, mañakusqantayá ruraykuy pasakunanpaq —nispa.

²⁴Chaymi Jesus nirqa:

—Taytayqa kachamuwan Israel casta chinkasqa ovejakunallamanmi —nispa.

²⁵Warmiñataqmi asuykuspan qonqorakuykurqa ñawpaqinpi:

—iTaytáy, yanapaykullaway! —nispa.

²⁶Jesusñataqmi nirqa:

—Manam allinchu warmakunamanta tantanta qechuruspa allqokunaman wischuykuyqa —nispa.

²⁷Hinaptinmi chay warminñataq nirqa:

—Arí chaynam taytáy, icha qariki allqokunapas dueñonpa mesanmanta wichiqtaqa mikunmi —nispa.

²⁸Chaymi Jesus nirqa:

—Mamáy iqamqa mayna iñiyñoqmi kasqanki! Munasqaykiman hinayá rurasqa kachun —nispa.

Hinaptinmi chaypunilla wawan allinyarurqa.

Achkallaña onqoqkunata Jesus sanoyachisqanmanta

²⁹Chaymanta Jesus lloqsispanmi Galilea qocha patanta pasarqa, orqoman seqaruspanmi chaypi tiyaykurqa. ³⁰Payman achkallaña hamuqkunam pusamurqaku wistukunata, mana valeq brazoyoqkunata, ñawsakunata, mana rimaqkunata chaynataq wakin onqoqkunata pas, Jesusman asuykachiptinkum sanoyachirqa. ³¹Chaymi runakuna admirakurqaku mana rimaqkuna rimaptin, mana valeq brazoyoqkuna sanoyaptin, wistukuna puriptin hinaspa ñawsakuna qawarikuptin. Chayraykum Israel nacionpa Diosninta alabarqaku.

Tawa waranqapaq mikuy mirachisqanmanta

(Mr 8:1-10)

³²Discipulonkunata qayaspanmi Jesus nirqa:

—Kay runakunamantam llakipayarikuni, ñam kimsa punchawña ñoqawan kachkanku, manam mikunankupaqqa imapas kanchu. Mana mikusqataqa manam wasinkumanqa kutichiymanchu, yanqam ñanpi desmayarunmanku —nispa.

³³Chaymi discipulonkunañataq nirqa:

—Kay achka runakunaman mikuchinanchikpaq haypaqtaqa ¿maypitaq tarichwan tantata wasipas mana kachkaptinqa?

³⁴Hinaptinmi Jesus paykunata tapurqa:

—¿Haykataq tantaykichik kachkan? —nispa.

Chaymi paykunañataq nirqaku:

—Qanchisllam as challwa kankasqapiwan —nispa.

³⁵Chaymi Jesus kamachirqa llapa runakunata pampapi tiyaykunankupaq.

³⁶Qanchisnintin tantatawan kankasqa challwakunata hapiykuspan Diosman graciasta qorqa, chaymantam partiruspan discipulonkunaman qorqa, paykunañataqmi runakunaman aypurqa. ³⁷Llapallankum mikurqaku saksanankukama hinaptinmi puchuqtapas huñumurqaku qanchis canasta huntatarq. ³⁸Mikuqkunam karqa tawa waranqa qarikuna, manam warmikunatawan wawakunataqa yuparqakuchu. ³⁹Runakunata Jesus abyaruspanmi pasarqa Magadan lawman.

Milagrokuna Jesus rurananpaq mañakusqankumanta

(Mr 8:11-13, Lc 12:54-56)

16 ¹*Fariseokunapiwan *saduceokunam Jesusman rirqaku pruebaman churayta munaspanku, paykunam Jesusta mañakurqaku hanaq pachamanta kaq *milagrota qawachinanpaq. ²Chaymi payñataq nirqa:

—Tarden antaqamuptinmi qamkunaqa ninkichik: “Allin tiempom kanqa” nispa.

³Tempranon antaqaspa puyullaña kaptinñataqmi “Paranqam” ninkichik. ¡Iskay

uyakuna! Qamkunaqa cielopi kaqkunata qawaspam imaynam tiempo kananta yachankichik, kunan tiempokunapi sucedekuqkunamantañaataqmi mana cuenta-ta qokunkichikchu. ⁴Yaw mana kasukuq mana allin casta runakuna, qamkunaqa milagrotaraqmi mañawachkankichik. Manam qawachisqaykichikchu milagrotaqa, qawaspaqa-qawachisqaykichik Diosmanta willakuq Jonasta imam pasasqallantam. Jesus chaynata niruspanmi paykunata saqeruspa pasakurqa.

Qonchumanta

(Mr 8:14-21)

⁵Jesuspa discipulonkunam lamar-qochapa waklaw chimpanman chayaruspanku yuyarirurqaku tanta mana apasqankuta. ⁶Chaymi Jesus nirqa:

—*Fariseokunapa hinaspa *saducookunapa qonchumanta cuidakuychik —nispá.

⁷Chaymi discipulonkunañaataq ninakurqaku:

—Tantata mana apamuptinchikmi chaynataqa nichkan —nispá.

⁸Jesusñaataqmi musyaruspan nirqa:

—Yaw pisi ñiniyoqkuna ¿imanasqataq rimachkankichik: “Manam tantanchik kanchu” nispáqa? ⁹¿Manaraqchu yachankichik ni yuyankichik pichqa tantata pichqa waranqa qarikunapaq haypachisqayta? ¿Hayka canastatataq puchuqñinkunata huñurqankichik? ¹⁰¿Manataqchu yuyankichik qanchis tantata tawa waranqa runapaq mirachisqaytapas? ¿Hayka canasta huntatataq puchunta hoqarirqankichik? ¹¹“*Fariseokunapa hinaspa *saducookunapa qonchumanta cuidakuychik” nispáqa manam tantamantachu rimarqani. ¿Imanasqamá manaqa entienderqankichikchu? —nispá.

¹²Chayñam entienderqaku Jesusqa mana tantamanta nisqanta aswanqa *fariseokunapa hinaspa *saducookunapa yachachikuyinmanta cuidakunankupaq nisqanta.

Jesusqa Cristopuni kasqanmanta

(Mr 8:27-30. Lc 9:18-21)

¹³Jesusmi Felipepa gobiernasqan Cesarea lawman chayaruspan tapurqa discipulonkunata:

—¿Diosmanta hamuq Runamantaqa pim kasqaytataq runakuna rimanku? —nispá.

¹⁴Chaymi paykunañaataq nirqaku:

—Wakin runakunam nin Bautizaq Juan kasqaykita, wakinñaataqmi nin Elias kasqaykita, wakinñaataqmi nin Jeremias otaq Diosmanta willakuq huk kaqnin kasqaykita —nispá.

¹⁵Chaymi Jesusñaataq nirqa:

—Qamkunaqa ¿pim kasqaytataq ninkichik? —nispá.

¹⁶Hinaptinmi Simon Pedroñaataq nirqa:

—Qamqa kanki kawsaq Diospa Churin Cristom —nispá.

¹⁷Chaymi Jesusñaataq nirqa:

—Jonaspa churin Simon, qamqa mayna kosisqam kanki, kaytaqa yachachisurqanki manam runachu aswanqa hanaq pachapi kaq Taytaymi. ¹⁸Chaymi ñoqapas niki, qamqa kanki Pedrom, kay hatun rumipa hawanpim ñiniqñiykunata hatari-chisapa, paykunataqa manam wañuyupa atiyñinpas venceyta atinqachu. ¹⁹Ñoqam qosqayki Diospa munaychakusqanman yaykunapaq llavekunata, kay pachapi watasqaykim hanaq pachapipas watasqa kanqa, kay pachapi kacharisqaykiñaataqmi hanaq pachapipas kacharisqa kanqa —nispá.

²⁰Chaynata niruspanmi discipulonkunata kamachirqa:
—Amam pimanpas Cristo kasqaytaqa willankichikchu —nispa.

Wañunanmanta Jesuspa willakusqanmanta

(Mr 8:31-9:1. Lc 9:22-27)

²¹Chay horamantapunim discipulonkunaman Jesus willakurqa Jerusalenman riptin judiokunapa kamachiqninkuna, *sacerdotekunapa jefenkuna hinaspa Diospa leynin yachachiqkuna ñakarichinanmanta. Willakurqataqmi wañurachiptinku kimsa punchawninman kawsarimunantapas. ²²Chaymi Pedro huklawchaman pusaruspan Jesusta anyarqa:

—Diospas amayá munachunchu chaykuna pasasunaykitaqa —nispa.

²³Hinaptinmi Jesusñataq muyuriykuspan Pedrota nirqa:

—iSatanas, asuy ñawpaqniymanta! Qamqa pantachiwaypim richkanki, piensas-qaykiqa manam Diospa piensasqan hinachu aswanqa runakunallapam —nispa.

²⁴Chaymantam discipulonkunata nirqa:

—Pipas qatiwayta munaspaqa amaña kkillanpaq kawsaspayá ñakaristinpas qatiwachun. ²⁵Pipas kay pachapi vidallan cuidakuqqa wiñaypaqmi pierderunqa, pipas ñoqarayku wañuqmi ichaqa kawsanqa. ²⁶Runaqa ¿imatataq horqokunman lliw kay pachapi kaqkunata ganaruspan vidantañataq pierderuspaqa? Runaqa ¿haykataq paganman vidanta salvananpaq? ²⁷Diosmanta hamuq Runam Taytaya hatunchasqan angelniykunapiwan kutimuspay sapakamaman rurasqankuman hina qopusaq. ²⁸Cheqapapunim nikichik, kaypi kaqmantam wakinkuna mana wañunqakuchu chay punchawpi Diosmanta Hamuq Runata munaychakunaypaq hamuchkaqta rikuwanankukama.

Jesupa rikchaynin tikrakurusqanmanta

(Mr 9:2-13. Lc 9:28-36)

17 ¹Soqta punchaw pasaruptinmi Jesus pusarqa Pedrota, Jacobota hinaspa Jacobopa wawqen Juanta, paykunallawanmi rirqa orqoman. ²Paykuna qawachkaptinmi Jesupa rikchaynin tikrakururqa. Uyanmi inti hina kancharirqa, pachañataqmi achkiy hina yuraqyarurqa. ³Hinaptinmi discipulonkuna rikururqaku Moiestawan Eliasta Jesuswan parlachkaqta. ⁴Chaymi Pedroñataq Jesusta nirqa:

—Señor iallinpaqchá kaypiqa kachkaniku! Munaptikiqa rurarusaqkuyá kimsa ramadata, hukta qampaq, hukta Moisespaq, huktañataq Eliaspq —nispa.

⁵Pedro rimachkaptinmi kancharichkaq puyu paykunata tapaykurqa hinaptinmi puyumanta nimurqa kaynata:

—Paymi kuyasqay Churiy, payraykum kususqa kachkani. Payta uyariychik —nispa.

⁶Discipulonkunañataqmi chayta uyariruspanku qonqorakuykurqaku llumpay mancharisqallaña. ⁷Hinaptinmi paykunata llapchaykuspan Jesus nirqa:

—Hatariychik, ama manchakuychikchu —nispa.

⁸Muyuriqninkuta qawarispankuñataqmi manaña pitapas rikurqakuchu aswanqa Jesusllatañam.

⁹Orqomanta uraykamuchkaptinkuñam Jesus paykunata kamachirqa:

—Chay qawasqaykichiktaqa amaraqmi pimanpas willankichikraqchu Diosmanta Hamuq Runa kawsarimunaykama —nispa.

¹⁰Hinaptinmi discipulonkunañataq Jesusta tapurqa:

—Diospa leynin yachachiqkunaqa ¿imanasqataq ninku: “Cristomanta ñawpaqtaqa Eliasmi hamunqa” nispa?

¹¹Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Arí, cheqaptam Eliasqa puntamunan karqa tukuy imata allichananpaq.

¹²Ichaqa Eliasqa ñam hamurunña, judiokunañataqmi mana reqsirqakuchu, aswanmi payta tukuy munasqankuta ruraraqaku, chaynam Diosmanta Hamuq Runapas paykunapa makinpi ñakarisaq —nispa.

¹³Chaymi discipulonkuna cuentata qokururqaku Jesusqa Bautizaq Juanmanta rimasqanta.

Wañuymañayoc warmata Jesus sanoyachisqanmanta

(Mr 9:14-29. Lc 9:37-43)

¹⁴Achka runakunapa kasqanman chayaruptinkum Jesusman asuykurqa huk runa, paymi qonqorakuykuspa nirqa:

¹⁵—Señorlláy, kuyapayariykuy churillayta, wañuymaña hapiptinmi llumpa-llumpayta ñakarin, ninamanwan yakumanmi wischuykarin. ¹⁶Discipuloy-kikunaman apamuptiyimi mana sanoyachiyta atirqakuchu.

¹⁷Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Mana allin ruraqkunapa castan yaw mana creeq runakuna ¿haykapikamataq qamkunawan kasaq? ¿Haykapikamataq aguantasqaykichik? Apamuychik chay warmata —nispa.

¹⁸Chaynata niruspa qaqcharurqa demoniota hinaptinmi chaypunilla warmamanta lloqsiruptin sanoyarurqa.

¹⁹Chaymantam discipulonkuna Jesusman asuykuspa sapallankupi tapurqa:

—¿Imanasqataq ñoqaykuqa demoniota mana qarqoyta atirqanikuchu? —nispa.

²⁰Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Pisi ñiyniyoc kasqaykichikraykum. Cheqaptapunim nikichik, huk mostazapa muhun hinallapas ñiynikichik kaptinqa niwawchikmi kay orqota: “Suchuy kaymanta waklawman” nispa, hinaptinqa pasanmanmi. Manam imapas sasaqa kanmanchu ñip-tikichikqa. (²¹Kayna rikchaq demoniotaqa ayunowan mañakuspallam qarqowaqchik.)

Wañunanmanta Jesus huktawan willakusqanmanta

(Mr 9:30-32. Lc 9:43-45)

²²Galileapi kachkaptinkum Jesus nirqa:

—Diosmanta Hamuq Runataqa runakunamanmi qoykuwanqaku ²³wañuchiwanankupaq, ichaqa kimsa punchawmantam kawsarimusaq —nispa.

Kay nisqanwanmi discipulonkuna sinchita llakikururqa.

Templopaq impuestomanta

²⁴Capernaum llaqtaman chayaruptinkum Pedroman asuykamurqa templopaq impuesto cobraqkuna hinaspa tapurqaku:

—¿Manachum yachachiñikichikqa pagan templopaq impuestota? —nispa.

²⁵Chaymi Pedroñataq nirqa:

—Payqa paganmi —nispa.

Pedro wasiman yaykuruptinmi puntata parlapayaspa Jesus tapuykurqa:

—¿Imaninkitaq Simon? Kay pachapi reykunaqa ¿pikunamantataq cobran impuestota? ¿churinkunamantachu icha sapaq runakunamantachu? —nispa.

²⁶Hinaptinmi Pedroñataq nirqa:

—Sapaq runakunamantam —nispa.

Jesusñataqmi nirqa:

—Chaynaqa churinkunaqa manam pagananchu. ²⁷Chaywanpas ama pitapas piñachinanchikpaqmi qochata riruspa *anzuelota wischumunki. Punta challwa hapis-qaykipa siminpin tarinki qollqeta, chaytam iskayninchikpaq pagaykamunki —nispa.

Pim punta kaq kasqanmanta

(Mr 9:33-37. Lc 9:46-48)

18 ¹Chay ratom discipulonkuna Jesusman asuykuspa tapurqaku:
—Diospa munaychakusqanpiqa ¿pitaq aswan reqsisqa kanman? —nispa.

²Chaymi huk warmachata qayaykuspan chawpinkupi sayaykachirqa ³hinaspam paykunata nirqa:

—Warmakuna hina mana kaspaykichikqa cheqaptapunim mana yaykunkichik-chu Diospa munaychakusqanman. ⁴Chaynaqa kay warma hina humillakuqmi Diospa munaychakusqanpiqa aswan allin reqsisqa kanqa. ⁵Pipas ñoqapa sutiypi kay warmata hina kuyakyuwan chaskiqqa ñoqatam chaskiwan.

Pitapas huchallichiqqa sinchi castigasqa kananmanta

(Mr 9:42-48. Lc 17:1-2)

⁶—Ñoqapi iñiq kay taksachakunamanta hukninta pipas huchallichiqpaqqa allin-chá kanman molino rumita kunkanman wataruptinku lamar qochaman wischusqa kaynin. ⁷iMayna llakikuypaqmi pipapas huchallichisqan runakunaqa! Kay pachapi huchallichiqkunaqa kanqapunim ichaqa iimaynaraq kanqa huchaman urmachiq runaqa!

⁸—Chaynaqa makiki otaq chakiki huchallichisuptikiqa qoruruspayá wischuruy, allinraqmi kanman huknin makillañapas otaq qoru chakillañapas wiñaypaq kawsakuynikiqa chaynapi iskaynin makintin otaq iskaynin chakintin wiñaypaq rawrachkaq ninaman ama wischusqa kanaykipaq. ⁹Sichu ñawiki huchallichisuptikiqa, allinnikipaqchá horqoruwaq, allinraqmi kanman huknin ñawillañapas wiñaypaq kawsakuynikiqa chaynapi iskay ñawintin rawrachkaq wiñay castigoman ama wischusqa kanaykipaq.

Chinkasqa ovejawan rikchanachisqanmanta

(Lc 15:3-7)

¹⁰—Kayna uchuychakunataqa amam hukllatapas despreciankichikchu. Hanaq pachapiqa paykuna cuidaq angelkunam tukuy tiempo Taytaya qayllanpi kachkan. (¹¹Diosmanta Hamuq Runaqa chinkasqakuna salvaqmi hamurqani.)

¹²—Qamkunaqa ¿imaniwaqchiktaq? Pachak ovejajoq runapa huknin ovejan chullaruptinqa ¿manachum isqon chunka isqonniyoq ovejata saqeykuspan tarimunankama orqokunapi maskamunqa? ¹³Payqariki isqon chunka isqonniyoq mana chullaruq ovejakunamantapas mastaq kusikunqa tarisqan kaqwanmi. ¹⁴Hanaq pachapi kaq Taytaykichikpas manam munanchu hukllanpas kay uchuychakuna chinkananta.

Runamasinchik imaynam pampachanamanta

(Lc 17:3)

¹⁵—Runamasiki huchalikusuptikiqa sapanpiyá faltanmanta anyaykuy. Reqsikuptinqa paywanmi kaq allinyanakurunki. ¹⁶Mana kasusuptikiqa huk testigota otaq iskayta pusay chaynapi iskay otaq kimsa testigowan asunto pruebanay-

kichikpaq. ¹⁷ Paykunatapas mana kasuptinqa huñunakusqaykichikpiyá niykuy llapallanman, paykunatapas mana kasuptinqa Diosta mana kasuqpaqñayá otaq *impuesto cobraq hina huchasapapaqñayá hapiychik.

¹⁸—Cheqaptapunim nikichik, kay pachapi watasqaykichikqa hanaq pachapipas watasqam kanqa, kay pachapi kacharisqaykichikpas hanaq pachapim kacharisqa kanqa.

¹⁹—Nikichiktaqmi, sichum kay pachapi iskayllapas huk sonqolla imatapas Diosta mañakuptikichikqa hanaq pachapi Taytaymi qamkunapaq ruranqa. ²⁰ Maypipas iskayllapas otaq kimsallapas ñoqarayku huñunakuptinqa paykunapa chawpinpim kachkani.

²¹ Hinaptinmi Pedroñataq Jesusman asuykuspan nirqa:

—Señorlláy ¿hayka kutikamataq wawqey huchallikuwaptinqa pampachasaq? ¿qanchis kutikamachu? —nispa.

²² Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Manam qanchiskamallachu aswanqa qanchis chunka qanchiskamam —nispa.

Mana pampachay munaq sirvientemanta

²³—Chayraykum Diospa munaychakusqanqa rikchakun sirvientekunamanta cuenta mañaq reyman. ²⁴ Cuenta mañayta qallarichkaptinmi payman pusa-murqaku achka-achka waranqa debeqnin runata. ²⁵ Mana pagayta atiptinmi patronnin kamachikurqa chay debeqnintaqa tukuy imantinta, warmintinta, churintinta *rantikamunankupaq chaynapi debesqanta pagananpaq. ²⁶ Chaymi sirvienten patronninpa ñawpaqninpi qonqorakuykuspa ruegakurqa: “Taytalláy, paciencyakullaway, lliwtam qopullasqayki” nispa. ²⁷ Hinaptinmi patronnin llaki-payarikuspan debesqanmanta pampachaykurqa hinaspan kachaykurqa.

²⁸—Kay sirvienteñataqmi lloqsiruspan tuparurqa pachaklla debeqnin sirvientemasinwan hinaspan kunkamanta hapiruspan *seqorqa: “Qopuway debe-wasqaykita” nispa. ²⁹ Chaymi sirvientemasinqa ñawpaqninpi qonqorakuykuspan ruegakurqa: “Paciencyakullaway, lliwtam qopullasqayki” nispa. ³⁰ Payñataqmi mana munaspan carcelman hinarachirqa debesqanta qopunankama. ³¹ Kayta qawaspankum sirvientemasinkuna sinchita llakikururqaku hinaspan rirqaku tukuy pasasqanmanta patronninkuman willaq. ³² Chaymi patronnin qayarachimuspan nirqa: “iMana allin runa! Ruegawaptikim pampacharqayki lliw debewasqaykita. ³³ Qampas llakipayarikuwaqchá karqa sirvientemasikimanta qanmantapas llakipayarikusqayman hina” nispa. ³⁴ Patronnin piñakuruspanmi kamachikurqa lliw debesqanta pagapunankama castigankupaq.

³⁵—Chaynatam rurasunkichik hanaq pachapi kaq Taytaypas tukuy sonqoyki-chikwan runamasikichikta mana pampachaptikichikqa.

Casado kachkaspa rakinakuyman

(Mr 10:1-12. Lc 16:18)

19 ¹ Jesusmi kaykunata niruspan Galileamanta pasakurqa Judea lawman, rirqataqmi Jordan Mayupa waklawninmanpas. ² Achkallaña runakuna qatiptinmi chaypi sanoyachirqa onqoqkunata.

³ Chaymi *fariseokuna Jesusman asuykuspa pantarachinankupaq tapurqaku:

—¿Diospa leyninpi permitinchu casado runa imamantapas tumpaykuspa warminmanta rakikuyta? —nispa.

⁴ Chaymi payñataq nirqa:

—¿Manachu Bibliapi leerqankichik kay pachapa qallariyinnipi qaritawan warmita unanchaqa nisqanta? ⁵Paymi nirqa: “Qarim tayta-mamanta saquespa hukllawakunqa warminmanña chaymi iskayninku huk runa hinallaña kanqaku” nispa. ⁶Chaynaqa manam iskayñachu kanqaku aswanqa hukllañam. Chayraykum runaqa mana rakinmanchu Diospa kuskanchasqantaqa.

⁷Chaymi tapurqaku:

—Hinaptinga ¿imanasqataq Moisesqa permitirqa papelta ruraykuspa qariqa warminmanta rakikunanpaq? —nispa.

⁸Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Rumi sonqo kasqaykichikraykum Moisesqa permitirqa papelta qoykuspa wamikichikmanta rakikuytaqa, qallariyinnipiqqa manam chaynachu karqa. ⁹Ñoqam ichaqa nikichik, huk qariwan mana pierdekuchkaptin yanqamanta warminta wischuspan hukwan casarakuqqa hukwan pierdekuy huchapim kachkan —nispa.

¹⁰Hinaptinga discipulonkuna nirqaku:

—Casado runa warminwan chayna kaptinqa manam valenchu casarakuy —nispanku.

¹¹Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Manam llapallan runachu sapallanqa kanman aswanqa chaypaq kaqkunallam. ¹²Arí, kanmi nacesqanmantapuni chaypaq kaqkuna, wakinqa kachkan runapa capasqanmi, wakinñataqmi mana casarakunkuchu Diosta servinankurayku. Pipas chaynata kawsay atiqqa nisqayman hinayá rurachun —nispa.

Wawakunata Jesus bendecisqanmanta

(Mr 10:13-16. Lc 18:15-17)

¹³Jesusmanmi pusamurqaku iskay-kimsa wawakunata chaynapi paykunata hapiyuspa Diosta mañapunapaq. Discipulonkunañataqmi pusamuqkunata qaqcharqa. ¹⁴Hinaptinga Jesus nirqa:

—Ama harkaychikchu wawakuna ñoqaman hamunanta, kay wawakuna hina kaqkunapaqmi Diospa munaychakusqanqa —nispa.

¹⁵Chaynata niruspanmi wawakunapa hawanman makinta churaykuspan pasakurqa.

Jesuswan apu runapa parlasqanmanta

(Mr 10:17-31. Lc 18:18-30)

¹⁶Huk runam Jesusman asuykuspan tapurqa:

—Yachachikuq ¿ima allintataq rurasaq wiñay kawsanaypaq? —nispa.

¹⁷Chaymi payñataq nirqa:

—¿Imanasqataq allin kaqmanta tapuwanki? Diosllam allinqa. Wiñay kawsayta munaspaykiqa kasukuy Diospa kamachikuy ninkunata —nispa.

¹⁸Hinaptinga chay runañataq nirqa:

—¿Mayqan kamachikuykunata? —nispa.

Hinaptinga Jesusñataq nirqa:

—Amam pitapas wañuchinkichu, amam hukwanqa pierdekunkichu, amam suwakunkichu, amam pimantapas llullakunata rimankichu, ¹⁹tayta-mamaykita respetay, kuyankitaqmi runamasikitapas kikikita hina —nispa.

²⁰Hinaptinga chay runañataq nirqa:

—Lliwtam kasukurqani. ¿Imaraqtaq faltawan? —nispa.

²¹Chaymi Jesus nirqa:

—Cabal runa kayta munaspaykiqa tukuy imaykita *rantikamuspa chay qollqeta wakchakunaman qomuy, chaynapim kapuqnirikunaqa hanaq pachapi kanqa, chaymanta kutimuspañam ñoqawan rinki —nispá.

²²Chayta uyariykuspanmi llakisqa kutikurqa achka kapuqniyoq kasqanrayku.

²³Hinaptinmi Jesus nirqa discipulonkunata:

—Cheqaptapunim nikichik, apuqa llumpay sasatam Diospa munaychakusqanman yaykunqa. ²⁴Apu runa Diospa munaychakusqanman yaykunanmantaqa *camelloch yaqapas agujapa rinrinta usturunman —nispá.

²⁵Kayta uyariykuspankum discipulonkuna aswanraq admirakuspa tapukurqaku:

—¿Hinaptinqa pitaq salvakuytaqa atinman? —nispá.

²⁶Jesusñataqmi paykunata qawarispán nirqa:

—Runakunaqa manam atinmanchu, Diospaqmi ichaqa tukuy imapas atinallan.

²⁷Hinaptinmi Pedroñataq nirqa:

—Taytáy, ñoqaykuqa tukuy imata saqeruspam qanwan purichkaniku ¿imataq ñoqaykupaqqa kanqa? —nispá.

²⁸Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Cheqaptapunim nikichik, tukuy imapas mosoqyanan tiempopi Diosmanta hamuq Runa achkirichkaq tiyanaypi tiyaykuptiyimi qatinqiykunapas tiyaykunikichik chunka iskayniyoq hatun tiyanakunapi hinaspam juzgankichik chunka iskayniyoq Israel ayllukunata. ²⁹Pipas wasinkunata, wawqe-paninkunata otaq turi-~ñañankunata, tayta-mamankunata, churi-wawankunata, chakrankunata ñoqarayku saqeqaq pachak kuti mastam chaskinqa, chaskinqataqmi wiñaypaq kawsaytapas. ³⁰Ichaqa ancha reqsisqa kaqkunamantam achkaq kanqaku pisi reqsisqaña, pisi reqsisqa kaqkunamantañataqmi achkaq ancha reqsisqaña kanqaku.

Uvas chakrapi llamkaqkunawan rikchanachisqanmanta

20 ¹—Diospa munaychakusqanqa rikchakun uvas chakranpaq llamkaqkunata contrataq tutapay lloqsiq haciendayoqmanmi. ²Jornalninta pagananpaq llamkaqkunawan tanteeanakuruspam paykunata kacharqa chakrapi llamkamunankupaq. ³Chunka horapaq huk hora faltachkaptinmi plazata rispan wakin llamkaqkunatapas rikururqa sayachkaqta ⁴chaymi paykunatapas nirqa: “Qamkunapas riychikyá uvas chakraypi llamkamuy, imam kaqtam pagapusqaykichik” nispá. Chaymi pasarqaku. ⁵Hina chaynallatam ruraraq yaqa chawpi punchawta kutispanpas chaynataq las tresta kutispanpas. ⁶Tardenpas yaqa inti seqaykuytaña rispanmi plazapi tarirurqa hukkunata yanqa sayakuchkaqta hinaspam nirqa: “¿Imanasqataq qamkunata tukuy punchaw yanqa kaypi kachkankichik?” nispá. ⁷Chaymi paykunañataq nirqa: “Mana pipas contratawap-tinkum” nispá. Haciendayoqñataqmi nirqa: “Qamkunapas chakraytayá riychik llamkaq, imam kaqtam pagasqaykichik” nispá. ⁸Tutaykuruptinmi caporalninta chay dueñon nirqa: “Qayamuy llamkaqkunata hinaspa pagapuy qepa yaykumuqkunamanta qallarispa punta yaykumuqkunapi tukunaykikama” nispá. ⁹Chaymi yaqa inti seqaykuqtaña yaykumuqkunapas wakinwan igualta jornalninta chaskirqaku. ¹⁰Punta yaykumuqkunañataqmi piensarqaku mas chaskiyta, ichaqa paykunapas huk jornalankam chaskirqaku. ¹¹Chaymi chaskiruspanku chakrayoqta reclamarqaku: ¹²“Kay qepa yaykumuqkunaqa huk horallam llamkarqaku, ichaqa paykunamanmi pagaykunki ñoqaykuman igualta, ñoqaykuqa tukuy punchawmi rupaypi llamkarqaniku” nispá. ¹³Chaymi patronñataq hukninta nirqa: “Yaw tayta, ñoqaga pagachkayki rimasqanchikman hinam. ¿Manachum ñoqaga huk jornalpaq

contratarqayki? ¹⁴Chaynaqa kay pagoykita apaspayá pasakuy, ñoqaqa munani kay qepa yaykumuqkunamanpas qanman hina pagaytam. ¹⁵¿Manachum qollqeywanqa munasqayta rurakuyman? ¿Icha envidiakunkichu allin runa kasqaywan?” nispa.

¹⁶Chay rikchanachiyta tukuykuspam Jesus nirqa:

—Punta kaqkunamantam achkaq qepanqaku, qepa kaqkunañataqmi puntanqaku. Achkam qayasqakunaqa kachkan, akllasqakunañataqmi aslla.

Wañunanmanta kimsa kaq kutipi Jesuspa willakusqanmanta

(Mr 10:32-34. Lc 18:31-34)

¹⁷Jerusalenman Jesus richkaspanmi chunka iskayniyoq discipulonkunata huklawman pusaspan nirqa:

¹⁸—Jerusalen llaqtamanmi richkanchik, chaypim Diosmanta Hamuq Runa entregasqa kasaq sacerdotekunapa jefenkunamanwan Diospa leynin yachachikunaman, paykunam wañunaypaq sentenciawaspanku ¹⁹mana castanchik kaq runakunaman entregawanqaku, burlakuwaspankum azotewanqaku, chaymantam cruzpi chakatawanqaku aswanqa kimsa punchawmantam kawsarimusaq —nispa.

Zebedeopa warmin mañakusqanmanta

(Mr 10:35-45)

²⁰Chaymantam Jesusman asuykurqa Zebedeopa warmin iskaynin wawan-kunapiwan hinaspan Jesuspa ñawpaqninpi qonqorakuykurqa favorninta mañakunanpaq. ²¹Jesusmi tapurqa:

—¿Imatataq munanki? —nispa.

Chaymi payñataq nirqa:

—Munaychakuspaykiqa kamachiyá kay iskaynin wawaykuna huknin *allegawnikiipi hukninñataq *ichoq lawnikipi tiyanankupaq —nispa.

²²Chaymi Jesus nirqa:

—Manam yachankichikchu imam mañakusqaykichiktaqa. Nisqaypi hinam ñoqaqa ñakarisaq. ¿Atiwaqchikchu ñoqa hina ñakariyta? —nispa.

Hinaptinmi paykunañataq nirqa:

—Arí, atisaqkum —nispa.

²³Jesusñataqmi nirqa:

—Arí, cheqaptapunim qamkunaqa ñoqa hina ñakarinkichik, aswanqa *allegawniypi otaq *ichoq lawniypi tiyaykuyqa manam ñoqallamantachu, chayqa kachkan Taytaya akllasqankunapaqmi.

²⁴Kayta uyariiruspankum wakin chunkantin discipulonkuna piñakururqaku chay iskaynin wawqekunapa contranpi. ²⁵Chaymi Jesus paykunata qayaykuspam nirqa:

—Yachasqaykichikpi hinapas nacionkuna gobiernaqkunam runakunapi munaychakunku hinaspan kamachispanku kasuchikunku. ²⁶Qamkunayá ichaqa ama chaynachu kaychik, qamkunamanta pipas kamachikuyta munaspaqa wakintayá servichun. ²⁷Mayqannikichikpas allin reqsisqa kayta munaspaqa, qamkuna ukupi sirvienteyá kachun. ²⁸Diosmanta Hamuq Runapas manam servichikunaypaqchu hamurqani aswanqa servinaypaqmi hinaspa achka runakunapa rantinpi wañunaypaqmi.

Iskay ñawsakunata Jesus sanoyachisqanmanta

(Mr 10:46-52. Lc 18:35-43)

²⁹ Jerico llaqtamanta lloqsimuchkaptinkum achkallaña runakuna Jesusta qatirqa. ³⁰ Hinaptinmi ñanpa patanpi tiyaq iskay ñawsakuna Jesus pasasqanta uyariruspanku qayaykachakurqaku:

—Davidpa mirayninmanta hatun kamachikuq Señorllayku, llakipayariykullawaykuyá —nispa.

³¹ Chaymi runakuna qaqcharqa upallanankupaq. Paykunañataqmi astawanraq qayaykachakurqaku:

—Davidpa mirayninmanta hatun kamachikuq Señorllayku, llakipayariykullawaykuyá —nispa.

³² Hinaptinmi Jesus sayaykuspa qayarqa iskayninkuta hinaspa tapurqa:

—¿Imatataq munankichik qamkunapaq ruranayta? —nispa.

³³ Chaymi paykunañataq nirqa:

—Taytáy, qawarikuytam munaniku —nispa.

³⁴ Hinaptinmi Jesus paykunata llakipayarispan ñawinkuta llapchaykurqa hinaptinmi chaypunilla qawarikuruspa Jesusta qatirqaku.

Jerusalen llaqtaman Jesus yaykusqanmanta

(Mr 11:1-11. Lc 19:28-40. Jn 12:12-19)

21 ¹ Jerusalen llaqtaman hichparamuspankum chayarurqaku Olivos Moqopa hichpanpi kaq Betfage llaqtachaman. Jesusmi iskay discipulonkunata kachaspan ² nirqa:

—Riychik wak chimpa llaqtachata, wakpim tarimunkichik wawayoq watasqa asnota. Paskaramuspa aysaramuychik. ³ Pipas imatapas nisuptikichikqa: “Señormi necesitachkan, chayllam kutichipamusunki” ninkichikmi.

⁴ Chayqa pasakurqa Diosmanta willakuqa qellqasqan cumplikunanpaqmi.

⁵ Paymi qellqarqa kaynata:

Niychik Sion llaqtapi *yachaqkunata:

“Reynikichikqa qamkunamanmi hamuchkan,

asnopi silladam humildella hamuchkan.

Carga asnopa wawanpim hamuchkan” nispa.

⁶ Hinaptinmi discipulonkuna rispanku Jesuspa kamachisqanman hina ruraraqaku. ⁷ Aysamurqakum asnota wawantinta chaymi pachankuwan caronaruptinku Jesus sillakuykurqa. ⁸ Hinaptinmi achkallaña runakuna ñanman pachankuta mastarqaku. Wakinñataqmi sachapa kallmankunata kuchuspa churarqaku chayninta Jesus pasanapaq. ⁹ Nawpaqnin riqwan qepan riq runakunañataqmi qaparirqaku:

—iRey Davidpa mirayninqa yupaychasqayá kachun! iSeñorpa sutinpi hamuqqa hatunchasqayá kachun! iHanaq pachapi kaqkunayá Diosta yupaychachunku! —nispa.

¹⁰ Jesus Jerusalenman chayaruptinñataqmi llapallan chaypi kaqkuna alborotaspanku:

—¿Pitaq kayqa kanman? —nispa tapunakurqaku.

¹¹ Runakunam nirqa:

—Payqariki Galilea law Nazaret llaqtamanta kaq Diosmanta willakuq Jesusmi —nispa.

Templopi rantikuqkunata Jesus qarqosqanmanta

(Mr 11:15-19. Lc 19:45-48. Jn 2:13-22)

¹²Chaymantam Jesus yaykurqa temploman hinaspam qarqorqa chaypi *ranti-kuqkunatawan rantiqkunata. Wikaparurqam qollqe cambiananku mesakunatapas chaynataq paloma rantikuqkunapa sillankunatapas. ¹³Hinaspam nirqa:

—Bibliapim Dios nichkan: “Temployqa Mañakuwananku Wasiwan sutichasqam kanqa.” Qamkunam ichaqa suwakunapa machayninta hinaña rurarusqankichik —nispa.

¹⁴Templopiraq kachkaptinmi Jesusman asuykamurqa ñawsakunapiwan wistukuna hinaptinmi pay sanoyachirqa. ¹⁵*Sacerdotekunapa jefenkunapiwan Diospa leynin yachachiqkunam Jesuspa rurasqan *milagrokunata rikurqaku hinaspam uyarirqakutaq: “Rey Davidpa mirayninqa yupaychasqayá kachun” nispa warmakunapa qayaykachakusqantapas chaymi piñakuruspa ¹⁶Jesusta nirqaku:

—¿Uyarichkankichu kaykunapa nisqanta? —nispa.

Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:

—Arí, uyarichkanim. ¿Manachu Bibliapi leerqankichik: “Llapa wawakunapiwan ñuñuqraq wawakunawanmi alabaykachikunki” niqta?

¹⁷Chaymi paykunata saqeruspan Jerusalemanta Betaniaman pasakurqa hinaspam chaypi puñupakurqa.

Mana ruruq higos sachata Jesus ñakasqanmanta

(Mr 11:12-14, 20-26)

¹⁸Tutapayta Jerusalemman Jesus kutimuchkasqam yarqarachikurqa. ¹⁹Ñanpa patanpi higos sachata rikuruspanñataqmi asuykurqa pallananpaq. Ichaqa manam tarirqachu rurunta, chayqa kasqa llaqeyoqllam. Chayraykum chay higos sachata nirqa:

—iKunanmantaqa manañam haykapipas rurunkiñachu! —nispa.

Hinaptinmi sacha chakirurqa. ²⁰Kayta qawaykuspankum discipulonkuna admirakurqaku. Hinaspankum Jesusta tapurqaku:

—¿Imanasqataq kay sachahaq chaypunilla chakirun? —nispa.

²¹Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Cheqaptapunim nikichik, mana iskayrayaspa iñiykichik kaptinqa manam kay higos sachawan rurasqayta hinallachu rurawaqchik aswanqa kay orqotapas niwaqchikmi: “Chaymanta suchuspa lamar qochaman wischukuy” nispa, hinaptinqa chaynam kanman.

²²Confianzawan Diosta mañakuspaykichikqa tukuy mañakusqaykichiktam chaskinkichik.

Jesusqa kamachikunanpaq munayniyoq kasqanmanta

(Mr 11:27-33. Lc 20:1-8)

²³Temploman yaykuruspa Jesus yachachikaptinmi payman asuykurqa *sacerdotekunapa jefenkunapiwan judiokunapa kamachiqninkuna hinaspam tapurqaku:

—¿Ima derechoykiwantaq chaykunataqa rurachkanki? ¿Pitaq autorizasurqanki? —nispa.

²⁴Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Ñoqapas tapusqaykichikyá, kay tapusqayta contestawaptikichikqa ñoqapas nisqaykichikmi ima derechoywanmi kaykuna rurasqaytapas. ²⁵¿Pitaq bautizananpaq Juanta kachamurqa, Dioschu icha runakunachu? —nispa.

Chaynata Jesus tapuptinmi kikinkupura tanteeanakurqaku:

—Sichum “Diosmi kachamurqa” niptinchikqa “¿Imanasqataq manaqa creerqankichikchu?” niwasunchiki. ²⁶Manataqmi nichwanchu: “Runakunallam kachamurqa” nispaqa, chaynata niptinchikqa llapa runakunachiki imanaruwasunpas, Bautizaq Juantaqa hapinku Diosmanta willakuqpaqmi —nispa.

²⁷Chaymi Jesusta nirqaku:

—Manam yachanikuchu —nispa.

Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:

—Manam ñoqapas nisqaykichikchu ima derechoywanmi kaykuna rurasqaytapas.

Iskay churikunawan rikchanachiyanta

²⁸—¿Imaninkichiktaq? Huk runapam karqa iskay churinkuna. Paymi huknin churinta nirqa: “Churilláy, riyá uvas chakranchikpi llamkamuq” nispa. ²⁹Hinaptinmi churinñataq nirqa: “Manam riymanchu” nispa. Ichaqa mana kasukusqanmanta wanakuspanmi ratonman llamkaq pasarqa. ³⁰Huknin churinmanpas chay taytan asuykuspanmi hina chaynallata nirqa hinaptinmi chay churinñataq nirqa: “Arí taytáy, risaqmi” nispa. Ichaqa manam rirqachu. ³¹¿Mayqantaq taytanpa munasqanta rurarqa?

Hinaptinmi chay runakunañataq nirqaku:

—Punta kaqmi —nispa.

Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Cheqaptaqa *impuesto cobraqkunawan chuchumikakunaraqmi qamkunamanta puntataqa Diospa munaychakusqanman yaykuchkanku. ³²Bautizaq Juanmi hamurqa allin kawsakuyanta yachachisunaykichikpaq hinaptinmi mana creerqankichikchu, impuesto cobraqkunapiwan chuchumikakunam ichaqa creerqaku. Qamkunam ichaqa qawachkaspapas creenaykichikpaq mana wanakurqankichikchu.

Mana allin llamkaqkunawan rikchanachisqanmanta

(Mr 12:1-12. Lc 20:9-19)

³³—Uyariychikyá huk tupanachisqaytawan:

Huk runam chakranpi uvasta plantaruspan muyuriqinta perqarachirqa, huk pozotataqmi rurachirqa uvaspa rurunta sarunankupaq hinaspa markayoq chukllata rurachirqa chaymanta cuidanankupaq. Chaykunata rurachispa chakranta llamkaqkunaman arriendakuruspa illarurqa. ³⁴Cosecha tiempo chayaramuptinmi runankunata chay chakrayoq kacharqa arriendaqñinkunamanta tupaqninta mañamunankupaq. ³⁵Ichaqa chay arriendaqkunam hapirurqaku chay runankunata hinaspa hukninta maqaparurqaku, huknintañataqmi wañurachirqaku, huknintañataqmi rumiwan chamqaparurqaku. ³⁶Hinaptinmi chay chakrayoqqa huktawan runankunata kacharqa, ñawpaq kachamusqanmantapas achkataraq. Ichaqa chay llamkaqkunam wakinkunata hina rurarqaku.

³⁷—Qepatañataqmi churintaña kacharqa: “Churiytaqa respetanqakuch” nispa.

³⁸Ichaqa chay llamkaqkunam payta rikuruspanku ninakurqaku: “Paymi herenciaytaq chaskinqa, chaynaqa wañurachisunyá ñoqanchikña dueño kananchikpaq” nispa. ³⁹Chaymi chakramanta horqoruspanku wañurachirqaku.

⁴⁰—Chaynaqa chakrayoq kutiramuspaqa ¿imatataq ruranqa llamkaqkunataqa?

⁴¹Chaymi uyariqninkunañataq Jesusta nirqaku:

—Chay mana allin runakunataqa mana llakipayaspa wañurachinqa hinaspa huk llamkaqkunamanña chakranta arriendakunqa chaynapi tiempollanpi payman tupaqnin cosechata qonankupaq —nispa.

⁴²Hinaptinmi Jesus nirqa:

¿Manachum Bibliapi leerqankichik:
 “Wasi perqaqkunapa wischupakusqanku rumiqa
 cimientopi esquinan hapiq rumiñam rikurirurqa.
 Kaytaqa rurarun Señor Diosmi,
 kay qawasqanchikqa admirakuypaqmi”
 nispa nisqanta?

⁴³Chaymi nikichik, Diospa munaychakusqanmanqa manam yaykunkichikñachu, chaymanqa yaykunqaku paypa munasqanman hina kawsaqkunañam. ⁴⁴Chay rumiman wichiqmi pakipasqa kanqa. Rumipa hapisqankunañataqmi ñutusqa kanqa.

⁴⁵*Sacerdotekunapa jefenkunapiwan *fariseokunañataqmi Jesuspa rikchanachisqanta uyariruspanku musyakururqaku paykunamanta rimasqanta.

⁴⁶Hinaptinmi hapiruyta munarqaku ichaqa runakunata manchakuspankum mana chaynatachu ruraraqaku, runakunaqa Jesustam hapirqaku Diosmanta willakuqpaq.

Casamiento fiestawan rikchanachiyman

22 ¹Jesumi huktaawan rimarispán rikchanachiykunawan paykunata nirqa:
²—Diospa munaychakusqanqa rikchakun churinta casarachi q reymanmi.
³Paymi sirvientenkunata kacharqa convidoman qayachisqankunata pusamunankupaq, qayachimusqankunam ichaqa manam hamuyta munarqakuchu. ⁴Wakin sirvientenkunataña kachaspanmi chay convidasqankunata nichimurqa: “Mikuyqa listoñam kachkan, ñam nakarachiniña wira toroykunatapas hinaspa wira animalniykunatapas, chaynaqa hamuychikñayá casamientoman” nispa. ⁵Convidasqankunañataqmi mana kasukuspa pasakurqaku, huknin chakranman, hukninñataq negocionman. ⁶Wakinñataqmi sirvientekunata hapiruspanku maqaparuspa wañurachirqaku. ⁷Chaymi reyqa llumpayta piñakuruspan soldadonkunata kacharqa chay wañuchi qkunata wañuchimunankupaq chaynataq llaqtankutapas kañamunankupaq. ⁸Hinaspam sirvientenkunata nirqa: “Tukuy imam listoña kachkan casamientopaq, convidasqaykunam ichaqa mana kay fiestapaq hinachu karqaku. ⁹Chaynaqa hatun esquinakunaman rispayá casamientopaq qayamuychik llapallan tarimusqaykichikta” nispa. ¹⁰Chaymi paypa sirvientenkuna rispa pusamurqaku llapallan tarisqankuta, pusamurqakumá allin runakunatapas chaynataq mana allin runakunatapas. Chaymi wasiman huntaykurqaku.
¹¹—Convidasqankunata qawaykuq rey yaykuykuspanmi chaypi rikururqa huk runata casamientopaq hina mana pachasqata. ¹²Chaymi nirqa: “Tayta ¿imanasqataq casamientopaq hina mana pachasqachu yaykumurqanki?” nispa. Hinaptinmi chay runañataq mana imatapas nirqachu. ¹³Chaymi reyñataq mesaman servi qkunata nirqa: “Chakinkunatawan makinkunata wataspa wischumuychik tutayaypa kasqanman. Chaypim waqanqaku, mana ima rurakuyta atispanmi kiruntapas kirichichichinqa” nispa. ¹⁴Chaynaqa, achkam qayasqakunaqa kachkan, akllasqakunañataqmi aslla.

Impuesto paganapaq tapukuymanta

(Mr 12:13-17. Lc 20:20-26)

¹⁵*Fariseokunam pasaspa parlaramurqaku Jesusta imapas rimasqanwan pantarachinankupaq. ¹⁶Hinaspam fariseomasinkutawan Herodespa qatiqninkunata kacharqaku Jesusta kaynata nimunankupaq:

—Yachachikuq, yachanikum qamqa cheqap rimaq kasqaykita, yachanikutaqmi runapa rimasqantapas mana kasuspa Diospa munasqanman hina kawsakuyta cheqap yachachisqaykitapas, qamqariki manam runapa hawallantachu qawanki.

¹⁷¿Imaninkitaq, allinchi Rey Cesarman impuesto pagay icha manachu?

¹⁸Jesusñataqmi mana allin piensasqankuta yachaspan nirqa:

—iIskay uyakuna! ¿Imanasqataq pantachiwaypi richkankichik? ¹⁹Qawachiwaychik impuesto paganaykichik qollqeta —nispa.

Hinaptinmi haywaykurqaku qollqeta. ²⁰Qawaykuspanmi Jesus tapurqa:

—¿Pipa uyantaq hinaspa pipa sutintaq kay qollqepiqa kachkan? —nispa.

²¹Chaymi paykunañataq nirqaku:

—Rey Cesarpam —nispa.

Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:

—Rey Cesarpa kaqtaqa paymanyá qoychik, Diosmanñataq paypa kaqta —nispa.

²²Kayta uyarispankum admirasqallaña pasakurqaku.

Wañuqkunapa kawsarimunanmanta

(Mr 12:18-27. Lc 20:27-40)

²³Chay punchawñataqmi Jesusman hamurqaku wakin *saduceokuna. Kay runakunam creenku: Wañuqkunaqa manam kawsarinchi, nispa. Paykunam Jesusta nirqaku:

²⁴—Yachachikuq, Moisesmi nirqa: “Casado runa mana churiyoq wañuruptinqa wawqenmi casaranqa viudata chaynapi wañukuqpa miraynin kananpaq” nispa.

²⁵Kaypim qanchis wawqentin qarikuna karqa. Mayor kaq casarakuspanmi wañuruspan warminta mana wawayoqta saqerurqa, ²⁶chaynallam pasakurqa sullka kaqwanpas, kimsa kaqwanpas qatinasninpi qanchis kutikama. ²⁷Hinaptinmi qepankuta warmipas wañururqa. ²⁸Chaynaqa wañuqkuna kawsarimuptinqa ¿mayqanpa warmintaq kanqa qanchisnintin paywan casarakuchkaptinqa? —nispa.

²⁹Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Qamkunaqa pantaypim kachkankichik, Bibliapa nisqantapas chaynataq Diospa atiyintapas mana reqsisqaykichikrayku. ³⁰Llapa runakuna kawsarimuspankuqa manam casarakunqakuchu, manataqmi casarachinakunqakuchu, paykunaqa kanqa hanaq pachapi *angelkuna hinañam. ³¹Wañuqkunapa kawsarimunanmantataq ¿manachu leeqankichik Diospa nisuusqaykichikta? ³²Paymi nirqa: “Ñoqaqa kani Abrahampa, Isaacpa hinaspa Jacobpa Diosninmi” nispa. Chaynaqa Diosqa manam wañusqakunapa Diosninchi ichaqa kawsaqkunapa Diosninmi —nispa.

³³Runakuna chayta uyariruspam admirakurqaku yachachisqanwan.

Hatunnin kamachikuymanta

(Mr 12:28-34)

³⁴*Saduceokunata Jesus upallarachiptinmi chayta qawaykuspa *fariseokuna hukllaman huñunakururqaku. ³⁵Hinaptinmi paykunawan kuska kaq leykuna yachaq runa pruebananpaq Jesusta tapurqa:

³⁶—Yachachikuq, Diospa kamachikuyininkunamantaqa ¿mayqantaq hatunnin kamachikuy? —nispa.

³⁷Chaymi Jesusñataq nirqa:

—“Señor Diosnikitam kuyanki tukuy sonqoykiwan, tukuy vidaykiwan hinaspa tukuy yuyaynikiwan” nispa. ³⁸Kaymi punta kaq hatun kamachikuy. ³⁹Qatinqinñataqmi nin: “Kuyankim runamasikita kikikita hina” nispa. ⁴⁰Kay iskaynin kamachikuykunapim Moisespa leyninpas chaynataq Diosmanta willakuqkunapa qellqasqanpas hukllawakun.

Cristoqa Rey Davidmantapas aswan hatun kasqanmanta

(Mr 12:35-37. Lc 20:41-44)

⁴¹*Fariseokuna huñunasqa kachkaptinraqmi paykunata Jesus tapurqa:

⁴²—¿Imaninkichiktaq Cristomanta? ¿Pipa miraynintaq? —nispa.

Chaymi paykunañataq nirqaku:

—Davidpa mirayninmi —nispa.

⁴³Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:

—¿Imaynanpitaq Davidqa Chuya Espiritupa yachachisqan, Cristota Señorwan suticharqa? Davidmi nirqa:

⁴⁴“Señor Diosmi Señorniyta nirqa:

‘Enemigoykikunata vencenaykamayá

*alleqniypi tiyaykuy,

Enemigoykikunata saruchinaykamayá

alleqniypi tiyaykuy’ nispa.”

⁴⁵¿Imaynataq Cristoqa Davidpa mirayninqa kanman Davidpuni “Señorniy” nispa Cristomanta rimachkaptinqa?

⁴⁶Hinaptinmi pipas mana ima contestaytapas atirqachu. Chay punchawmanta-punim penqakuruspa manaña tapurqakuchu.

Fariseokunata Jesus qaqchasqanmanta

(Mr 12:38-40. Lc 11:37-54. 20:45-47)

23

¹Jesumi nirqa runakunatawan discipulonkunata:

²—Diospa leynin yachachiqkunapiwan *fariseokunam derechoyoq kanku Moisespa leynin yachachinankupa. ³Chaynaqa kasukuspáyá ruraychik paykunapa tukuy nisqanta. Ichaqa amam rurankichikchu paykunapa imam rurasqantaqa, paykunaqa manam yachachisqankuman hinachu ruranku. ⁴Paykunaqa sasa kaqkunatam runakunaman kamachin llasaq qepita qepichichkaq hina, ichaqa manam dedo puntallankuwanpas yanapaykunkuchu. ⁵Llapa imatam ruranku runakuna qawanallanpaq. *Filacterio sutiyoq cajachakunatam hatunllataña churakunku. Santo tukuspam capankupa cantonkunapipas hatun watukunatapas warkukurunku. ⁶Convidokunapipas hinaspa huñunakunanku wasipipas ñawpaqllapi tiyaytam munanku. ⁷Munankutaqmi plazakunapi hatun respetowan runakuna rimaykunatapas chaynataq “yachachikuq” nispa ninankutapas.

⁸—Qamkunayá ichaqa yachachikuqwanqa ama sutichachikuychikchu. Hukllam yachachiqnikichikqa kani, qamkunaqa wawqentillanmi kankichik. ⁹Amataqyá pitapas kay pachapiqa taytawanqa sutichaychikchu, hukllam Taytaykichikqa, payqariki hanaq pachapim kachkan. ¹⁰Amataqyá maestrowanpas sutichachikuychikchu. Ñoqa Cristollam maestroykichikqa kani. ¹¹Qamkuna ukupi aswan reqsisqaqa kanqa wakinkuna serviqmi. ¹²Pipas hatunchakuqqa humillasqam kanqa, pipas humillakuqñataqmi hatunchasqa kanqa.

¹³—iImaynaraq kankichik iskay uya *fariseokuna hinaspa Diospa leynin yachachiqkuna! Qamkunaqa Diospa munaychakusqanman yaykuqkunatam harkaypaq-harkachkankichik. Qamkunapas manam yaykunkichikchu nitaqmi munaqkunatapas yaykuchinkichikchu.

(¹⁴—iImaynaraq kankichik iskay uya fariseokuna hinaspa Diospa leynin yachachiqkuna! Qamkunaqa viudakunapa imallankunatapas qechuruspam allin runa tukusparaq una-unayta Diosta mañakunkichik. Chayraykum qamkunaqa llumpay castigasqaraq kankichik.)

¹⁵—iImaynaraq kankichik iskay uya *fariseokuna hinaspa Diospa leynin yachachiqkuna! Qamkunaqa tukuy hinastinpim purinkichik runakunata religionnikichikman iñichinaykichikpaq. Iñirachispaykichikñataqmi tikrarunkichik qamkunamantapas aswan wiña-wiñay castigasqa kananpaqraq.

¹⁶—iImaynaraq kankichik runakunata pusaq ñawsakuna! Qamkunam ninkichik: “Templorayku juramentayqa manam imananchu. Chay templopi qorirayku juraspam ichaqa cumplinanchik” nispa. ¹⁷iMana yuyayniyoq ñawsakuna! ¿Mayqantaq aswan valorniyoq, qorichu icha Diospaq qorita sapaqchaq templochu? ¹⁸Ninkichiktaqmi: “*Altarrayku jurayqa manam imananchu, altarpa hawanpi ofrendarayku juraspam ichaqa cumplinanchik” nispa. ¹⁹iMana yachayniyoq ñawsakuna! ¿Mayqantaq aswan valorniyoq, ofrendachu icha Diospaq ofrendata sapaqchaq altarchu? ²⁰Pipas *altarrayku juramentaqa manam altarllamantachu juramentachkan aswanqa altarpa hawanpi kaqkunamantawanmi. ²¹Pipas templorayku juraqqa manam chayllamantachu jurachkan aswanqa chaypi kaq Diosmantawanmi. ²²Chaynataqmi hanaq pacharayku juraqpas jurachkan Diospa tiyananmantawan chaypi tiyaq Diosmanta.

²³—iImaynaraq kankichik iskay uya *fariseokuna hinaspa Diospa leynin yachachiqkuna! Qamkunam diezgota qonkichik yerba buenamanta, anismanta hinaspa cominomanta, aswanqa qonqarunkichikmi allin rurayta, kuyapayakuyta hinaspa iñiyiniyoq kayta. Kay hatun kamachikuykunataqa kasukunaykichikmi diezmo qoytapas ama qonqaruspa. ²⁴iRunakunata pusaq ñawsakuna! iQamkunaqa tomanaykichikman wichiyoq chuspichatapas suysunkichikmi, *cabello animaltam ichaqa enterollanta millpurunkichik!

²⁵—iImaynaraq kankichik iskay uya *fariseokuna hinaspa Diospa leynin yachachiqkuna! Qamkunaqa vasotawan platotam hawallanta mayllankichik, sonqoykichikmi ichaqa huntasqa kachkan suwakuy munaywan hinaspa mana allin ruray munaywan. ²⁶iÑawsa fariseo! Vasotaya ukuntaraqyá mayllay puntata chaynapi hawanpas mayllasqa kananpaq.

²⁷—iImaynaraq kankichik iskay uya *fariseokuna hinaspa Diospa leynin yachachiqkuna! Sepultura blanqueasqa hinan hawaykichikqa sumaqlaña kachkan, ukuykichikmi ichaqa wañusqakunapa tullunwan hinaspa qachakunawan huntasqa kachkan. ²⁸Hawallaykichikpim runakunapaq allin ruraqman rikchakunkichik, sonqoykichikpim ichaqa iskay uya mana allin ruraq kankichik.

²⁹—iImaynaraq kankichik iskay uya *fariseokuna hinaspa Diospa leynin yachachiqkuna! Qamkunaqa Diosmanta willakuqkunapaqmi hatun sepulturakunata

perqapunkichik, adornankichiktaqmi allin ruraq runakunapa sepulturankunatapas³⁰ hinaspa ninkichik: “Abueloykupa tiempopi kawsaspaqa manach paykunawan kuskaqa wañuchiymankuchu karqa Diosmanta willakuqkunataqa” nispa. ³¹Chaynata nispaykichikmi reqsichikunkichik Diosmanta willakuqkunata wañuchi runakunapa miraynin kasqaykichikta. ³²iTukupaychikyá abueloykichikkunapa qallarisqanta!

³³—iCulebrakuna! iMaqta urupa castankuna! ¿Imaynataq lluptiwaqchik infernopi wiñaypaq castigomantaqa? ³⁴Chayraykum kachamusqaykichik Diosmanta willakuqkunata, yuyayniyoqkunata hinaspa Diospa leynin yachachiqkunata, wakintam chakataspa wañuchinkichik, wakintañataqmi huñunakunaykichik wasikunapi azotenkichik hinaspa llaqtan-llaqtan qatikachankichik. ³⁵Chaynapim qamkunaman chayasunkichik llapallan justo runakunapa yawarnin, culpasqaqa kankichik allin ruraq Abelpa wañusqanmanta Berequiaspa churin Zacarias wañusqankamam. Zacariasqa wañuchisqa karqa *altarmanta *santuarioman riqpa chawpinpim. ³⁶Cheqaptapunim nikichik, chay llapallan castigoqa kunan tiempopi kawsaq miraymanmi chayamusunkichik.

Jerusalenpi yachaqkunamanta Jesuspa waqasqanmanta

(Lc 13:34-35)

³⁷—iJerusalen, Jerusalen! iQamqa Diosmanta willakuqkunatam wañuchinki! iQanman kachamusqa runakunatam rumiwan chamqapan! iRapran ukupi chiwchinkunata wallpa huñuykuq hinam achka kutita munarqani runaykikuna huñuykuya ichaqa manam munarqankichu! ³⁸Chayraykum wasikichikpas chunninqaña. ³⁹Manañam rikuwankichikñachu: “Señorpa sutinpi hamuqqa hantunchasqayá kachun” niwanaykichikkama.

Templo tuñichisqa kananmanta

(Mr 13:1-2. Lc 21:5-6)

24 ¹Tempломanta lloqsiruspa Jesus richkaptinmi discipulonkuna asuykuspa chay templopa sumaqlaña perqankunata qawachirqaku. ²Chaymi Jesus nirqa: —¿Kaykunatachu qawachkankichik? Cheqaptapunim nikichik, manam chulla rumipas perqasqaqa puchunqachu, lliwmi tuñichisqa kanqa —nispa.

Jesus kutimunapaq tukuy ima pasakananmanta

(Mr 13:3-23. Lc 21:7-24. 17:22-24)

³Olivos Moqopiña Jesus tiyachkaptinmi discipulonkuna sapanpi tapuykurqaku: —Niykuwaykuyá ¿haykapitaq kay nisqaykikunaqa kanqa? ¿Imaynataq yachasaku kutimunaykimantaqa hinaspa kay pacha puchukananmantaqa? —nispa.

⁴Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:

—Allinta qawakuychik, yanqataq pipas pantachisunkichikman. ⁵Achkaqmi hamunqaku ñoqapa sutiypi: “Ñoqam kani Cristo” nispa. Chaynata rimaspankum achka runakunata pantachinqaku. ⁶Qamkunam uyarinkichik guerrakunamanta hinaspa guerrakuna kananmanta, aswanqa amam manchakunkichikchu. Chaykunaqa sucedecunqam ichaqa kay tiempoqa manam tukunqaraqchu. ⁷Huk nacionmi peleanqa huklaw nacionwan chaynataq huk gobiernopas huklaw gobiernowan, kanqam muchuykuna chaynataq kaypi-chaypi terremotokunapas. ⁸Lliw kaykunaqa ñakariykunapa qallariyllanraqmi.

⁹—Hinaptinmi ñakarainaykichikpaq entregasqa kaspam wañuchisqa kankichik, ñoqaraykum llapa runakuna cheqnisunkichik. ¹⁰Chay tiempopiqa achka

runakunam iniyinkumanta penqakunqaku hinas pam cheqninakuspa traicionanakunqaku. ¹¹Achkallañam rikurimunqa Diosmanta willakuq tukuqkuna hinas pam pantachinqaku achkaqta. ¹²Tukuy mana allin ruraqkuna llumpayta miraruptinmi achkaqpa kuyakuynipas chiriyarunqa. ¹³Ichaqa kay pachapa tukupayninkama ñoqapi takyaqtam Diosqa salvanqa. ¹⁴Diospa munaychakusqanmanta kay allin noticiam willakusqa kanqa enterollan kay pachapi chaynapi llapallan nacionpi runakuna yachananpaq, chayñam kay tiempoqa tukunqa.

¹⁵—Diosmanta willakuq Danielmi qellqarqa purmachi q millakuypaq kaqmanta. Pipas kay leeqqa entiendechun. Templopi chayta rikuspaykichikqa, ¹⁶Judea lawpi kaqkunaga orqokunamanyá ayqechunku. ¹⁷Wasipa hawanpi kaqpas amañayá uraykamuchunchu imanpas horqoq. ¹⁸Chakrapi kaqpas amañayá pachan hoqariqqa kutichunchu. ¹⁹Imaynaraq kanqaku chay punchawkunapi wiksayoq otaq ñuñuq wawayoq warmikunaqa! ²⁰Diostayá mañakuychik ayqenaykichik punchawqa ama para tiempopi nitaq samana punchawpi kananpaq. ²¹Chay punchawkunaqa llumpa-llumpay ñakariy punchawkunam kanqa, manam chaynaqa Dios kay pachata unanchasqanmantapunipas kunankama karqachu, manataqmi chaynaqa kanqachu qepa punchawkunapipas. ²²Sichum Dios mana asllayachinmanchu chay punchawkunata hinaptinqa, manach pipas librakunmanchu wañuyamanta. Aswanqa akllasqankunaraykum asllayachinqa chay punchawkunata.

²³—Sichum pipas nisunkichik: “Qawaychik, kaypim kachkan Cristo” otaq “Wakpim kachkan Cristo” nispa hinaptinqa, amam paykunata creenkichikchu. ²⁴Rikurimunqam Cristo tukuq runakuna hinaspa Diosmanta willakuq tukuqkuna llapa runakunata engañananpaq. Admirakuypaq milagrokunatapas rurasparaqmi Diospa akllasqan runakunatapas engañaypi rinqaku. ²⁵Qamkunamanqa nichkaykichik manaraq kaykuna pasakuchkaptinmi. ²⁶“Purunpim kachkasqa” nisuptikichikqa amam lloqsinkichikchu qawaq otaq “Kaypim-wakpim kachkan” niptinkuqa amam creenkichikchu. ²⁷Imaynam llipyay kancharin intipa qespimunan lawmanta intipa seqaykunan lawkama, chaynam hamusaq Diosmanta Hamuq Runapas. ²⁸Maypim ayapa kasqanpim ullachkukuna huñunakunqa.

Jesucristopa imaynam kutimunanmanta

(Mr 13:24-37. Lc 21:25-33. 17:26-30, 34-36)

²⁹—Chay punchawkunapi ñakariy pasaruptillanmi inti tutayarunqa, killapas manañam achkinqachu, lucerokunam wichirimunqa, cielokunapi tukuy ima kaqkunapas katkatatanqam. ³⁰Hinaptinmi Diosmanta Hamuq Runapa señalniy puyupi rikuriyakamunqa chaymi kay pachapi llapa castakuna qaparkachaspa waqanqaku hinas pam rikuwanqaku puyupi tukuy atiyiniwan hinaspa kanchariyiniwan hamuchkaqta. ³¹Angelniykunatam kamachisqa trompetata nisyuta tocastin akllasqaykunata lliw nacionkunamanta hinaspa tukuy hinastinmanta huñumunankupaq.

³²—Higos sachawan rikchanachisqaytayá yachaychik: kallmankuna llullullaraq kaspá ikllimuptinmi, yachankichik poqoy hichpamusqanta. ³³Chaynaqa llapa nisqaykuna sucedekuptinmi yachankichik tukupay tiempoqa hichpallaña kasqanta. ³⁴Chaqaptapunim nikichik, tukuy kaykunaqa cumplikunqa manaraqpas kay miray runakuna chinkachkaptinmi. ³⁵Cielopi kaqkunapas chaynataq kay pachapas chinkanqam, nisqaykunam ichaqa mana chinkanqachu.

³⁶—Ichaqa manam pipas yachanchu ima punchawmi otaq imay horam kutimunaytaqa, hanaq pachapi angelkunapas manam yachanchu nitaqmi Diospa Churinpas yachanichu aswanqa Taytallaymi.

³⁷—Imaynam Noeypa tiemponpi sucedekurqa chaynam sucedekunqa Diosmanta Hamuq Runa kutimuptiyas. ³⁸Chay tiempopim manaraq sinchi para chayamuchkaptin runakuna mikurqaku, upyarqaku, casarakurqaku hinaspas casarachinakurqaku Noey buqueman yaykunankama. ³⁹Manam musyakurqakuchu sinchi para chayamuspan llapallanta chinkarachinankama. Chaynam kanqa Diosmanta Hamuq Runa kutimuptiyas. ⁴⁰Chay tiempopim iskay runakuna kachkanqa chakrapi, hukninmi apasqa kanqa, hukninñataqmi saquesqa kanqa. ⁴¹Iskay warmikunam huk marayllapi kutakuchkanqaku, hukninmi apasqa kanqa, hukninñataqmi saquesqa kanqa.

⁴²—Qawan-qawanllayá kaychik, manam yachankichikchu ima punchawmi Señornikichik kutimunaytaqa. ⁴³Yachaychikyá kayta, sichum wasiyoq yachanman imay hora suwa hamunanta hinaspaga manach puñunmanchu chaynapi wasin mana suwasqa kananpaq. ⁴⁴Chaynaqa qamkunapas listollayá kaychik, Diosmanta Hamuq Runaqa kutiramusaq mana piensasqaykichik horam.

Allin sirvientemantawan mana allin sirvientemanta

(Lc 12:41-48)

⁴⁵—Qamkunaqa allin yuyayniyoq confianza sirviente hinayá kaychik, paytam wasinpi patronnin churarqa sirvientemasinkunata imam horapi mikuchinanpaq. ⁴⁶Ancha kuisqam chay runaqa sichum patronnin kutimuspa chayna rurachkaqta tariyakamuptinqa. ⁴⁷Cheqaptapunim nikichik, patronninqa churaykunqa tukuy kapuqninkunapiña nanachikunanpaqmi. ⁴⁸Ichaqa sichu mana allin sirviente kaspas ninman: “Patronniyqa unamunqaraqmi” nispa, ⁴⁹hinaspañataq sirvientemasinkunata maqayta qallarispas sinkakunawan mikuspa upyakunman. ⁵⁰Chayna runapaqa patronninmi kutiramunqa mana suyasqan punchawpi hinaspas mana yachasqan horapi. ⁵¹Hinaspam sinchita castiganqa iskay uyakunatawan kuskata, chaypiqa kanqa llumpay waqayllañam hinaspas kiru kirichichichiyllañam.

Chunka doncellakunawan Jesuspa rikchanachisqanmanta

25 ¹—Diospa munaychakusqanqa rikchakun chunka doncellakunamanmi. Paykunam mecheronkuta aparikuspa novio taripaq lloqsirqaku. ²Pichqa doncellakunam karqa mana umayoqkuna, wakin pichqañataqmi karqa allin yuyayniyoq warmikuna. ³Mana umayoq kaqkunam mecheronkuta apaspanku mana aparqakuchu achkikuna aceiteta. ⁴Allin yuyayniyoq warmikunañataqmi aysakuchankupi aparqaku aceiteta mecherotawan. ⁵Novio manaña chayamuptinmi llapallanta puñuy aysaykuptin puñururqaku. ⁶Hinaptinmi chawpi tutata huk kaqnin qayarikurqa: “Novioqa hamuchkanñam, lloqsichik taripaq” nispa. ⁷Chaymi llapallan doncellakuna hatariruspanku mecheronkuta alistarqaku. ⁸Hinaptinmi mana umayoq sipaskuna allin yuyayniyoq sipaskunata nirqaku: “Qoykuwayku aceiteta, mecheroykum wañuruchkanña” nispa. ⁹Chaymi allin yuyayniyoqkuna nirqaku: “Qamkunaman qoykuptiykuqa yanqam lla-panchikpaq pisirunman, chaynaqa *rantikuqkunamantayá rantiramuychik” nispa. ¹⁰Rantimunankukamam novio chayaramurqa chaymi listo kaq doncellakuna paywan yaykururqaku casamientom hinaptinmi punku wichqakururqa. ¹¹Wakin doncellakunapas chayaramuspanmi nirqaku: “¡Señor, señor, kichaykamuguayku!” nispa. ¹²Payñataqmi nirqa: “Qamkunataqa manapunim reqsikichikchu” nispa.

¹³Chay rikchanachiyta tukuruspan uyariqninkunata Jesus nirqa:

—Rikchan-rikchanllayá kaychik, manam yachankichikchu ima punchawmi otaq imay horam kutimunaytapas —nispa.

Serviqninkunan qollqeta saqeykuspan illaruq apumanta

¹⁴—Diospa munaychakusqanqa rikchakun illananpaq sirvientenkunaman qollqen saqeykuq apumanmi. ¹⁵Punta kaqmanmi qorqa pichqa wayqa qollqeta, hukninmanñataq iskay wayqa qollqeta, hukninmanñataq huk wayqallata. Sapakamaman atisqanman hina qoykuspanmi illarurqa. ¹⁶Pichqa wayqa chaskiq sirvientem chay qollqewan negociaspan ganarurqa pichqa wayqatawan. ¹⁷Chaynataqmi iskay wayqa chaskiqpas ganarurqa iskay wayqatawan. ¹⁸Huk wayqa chaskiqñataqmi allpata toqoruspan chaypi pakarurqa patronninpa qollqeta.

¹⁹—Chay sirvientekunapa patronnin kutiramuspanñataqmi paykunamanta cuentata mañarqa. ²⁰Pichqa wayqa qollqe chaskiqmi pichqa wayqatawan apamuspa nirqa: “Señor, pichqa wayqa qollqetam qowarqanki, kay pichqa wayqatawanmi ganaramuni” nispa. ²¹Patronninmi nirqa: “Qamqa confianza allin sirvientem kasqanki, kay asllawanpas confianza kasqaykimantam achkataraq confiasqayki, chaynaqa ñoqawanyá kusikuy” nispa. ²²Iskay wayqa qollqe chaskiqpas chayamuspanmi nirqa: “Señor, iskay wayqatam qowarqanki, kay iskay wayqatawanmi ganaramuni” nispa. ²³Patronninmi nirqa: “Qamqa confianza allin sirvientem kasqanki, kay asllawanpas confianza kasqaykimantam achkataraq confiasqayki, chaynaqa ñoqawanyá kusikuy” nispa. ²⁴Ichaqa huk wayqa qollqe chaskiqñataqmi chayamuspan nirqa: “Señor, piña runa kaspayki mana tarpusqaykita cosechakuruq chaynataq mana wayrachisqaykita huñukuruq kasqaykita yachaspaymi” ²⁵manchakuspay qollqekitaqa pakarurqani allpa ukupi, kayqayá qollqekiqa hina kaqla” nispa. ²⁶Chaymi patronninñataq nirqa: “Qella, mana allin sirviente, mana tarpusqay cosechaq hinaspa mana wayrachisqay huñukuq kasqayta yachachkaspaykiqa” ²⁷qollqeytam churawaq karqa *bancoman hinaptinmi kutimuspay mirayniyoqta chaskikuyman karqa” nispan. ²⁸Paymi runankunata kamachirqa: “Qechuychik chay qollqeta hinaspa qoychik chunka wayqa qollqeyoqman. ²⁹Kapuqniyoqkunaqa achkataraqmi chaskinqa, mana kapuqniyoqkunamantam ichaqa aslla kapuqninpas qechusqa kanqa. ³⁰Chay mana valeq sirvientetaqa wischuramuychik tutayaypa kasqanmanyá, chaypi waqaspanmi kirunta kirichichinqa.”

Lliw nacionkunata Cristo juzganamanta

³¹—Diosmanta Hamuq Runa angelniykunawan hamuspay suma-sumaq tiyanaypi tiyaykuptiyimi, ³²llapallan nacionkunamanta runakuna huñunakamunqa ñawpaqniyman hinaptinmi michiq rakichkaq hina rakisqa cabrakunamanta ovejakunata. ³³Ovejakunatam rakisqa *alleqniy lawman, cabrakunatañataq *ichoqniy lawman. ³⁴Ñoqa Reymi alleqniypi kaqkunata nisqa: “Hamuychik Taytaypa favorecesqankuna, hinaspayá kay pacha unanchasqa kasqanmantapuni qamkunapaq alistasqa munaychakunaykichikta chaskiychik. ³⁵Yarqaymanta kaptiyimi mikuykachiwarqankichik, yakumanta kaptiyimi yakuta qoykuwarqankichik, forastero kaptiyimi samaykachiwarqankichik. ³⁶Pachay mana kaptinmi pachaykachiwarqankichik, onqoruptyimi yanapaykuwarqankichik, preso kaptiytaqmi watukuykuwarqankichik.” ³⁷Hinaptinmi allin ruraqkuna niwanqaku: “Señorlláy ¿haykapitaq yarqaymanta qawarqaykiku hinaspa mikuykachirqaykiku? ¿Haykapitaq yakunayasqata rikuspayku yakuta qoykurqaykiku? ³⁸¿Haykapitaq puriqta rikuspayku samaykachirqaykiku? ¿Haykapitaq mana pachayoqta rikuspayku pachaykachirqaykiku? ³⁹¿Haykapitaq onqoqta otaq carcelpi rikuspayku watukaykamurqaykiku?”

⁴⁰Hinaptinmi ñoqa Reyñataq nisaq: “Cheqaptapunipas huk kaqnin humilde wawqeykunapaq ruraspaykichikqa ñoqapaqmi rurarqankichik” nispay.

⁴¹—*Ichoqniypi kaqkunatañataqmi nisaq: “Yaw Diospa ñakasqankuna, qamkunapaq pasawaychik diablopaqwan angelninkunapaq alistasqa wiña-wiñaypaq rupaymanyá. ⁴²Yarqaymanta kaptiymi mana mikuykachiwarqankichikchu, yakumanta kaptiypas manam qoykuwarqankichikchu. ⁴³Forastero kaptiypas manam samaykachiwarqankichikchu, pachay mana kaptinpas manam pachaykachiwarqankichikchu, onqoptiypas hinaspa carcelpi kaptiypas manam watukuykuwarqankichikchu” nispay. ⁴⁴Hinaptinmi paykunañataq niwanqaku: “Señor ¿haykapitaq rikurqaykiku yarqaymanta, yakunayasqata, forasterota, mana pachayoqta, onqosqata otaq carcelpi kaqta hinaspa mana yanaparqaykikuchu?” ⁴⁵Chaymi ñoqañataq nisaq: “Cheqaptapunipas kay humilde runakunata mana yanapaykuspaykichikqa ñoqapaqpas manam rurarqankichikchu” nisa. ⁴⁶Paykunaqa wiña-wiñaypaq castigomanmi rinqaku, allin ruraqkunañataqmi rinqa wiña-wiñaypaq kawsakuq.

Jesusta wañurachinankupaq tanteanakusqankumanta

(Mr 14:1-2. Lc 22:1-2. Jn 11:45-53)

26 ¹Kaykunata rimayta tukuruspanmi discipulonkunata Jesus nirqa:
²—Yachasqaykichikpi hinam iskay punchawmanta *Pascua Fiesta kanqa, Diosmanta Hamuq Runaqa chakatasqam kasaq —nispa.

³Llapa *sacerdotekunapa jefenkunam judiokunapa kamachiqninkunapiwan huñunakururqaku sacerdotekunapa jefen Caifaspa palacionpa pationpi. ⁴Chaypim rimanakurqaku engañowan Jesusta hapiruspa wañurachinankupaq. ⁵Ichaqa nirqakum: —Fiestapiqa ama hapisunchu runakuna ama alborotanankupaq —nispa.

Miski asnaq aceitewan Jesus tallisqa kasqanmanta

(Mr 14:3-9. Jn 12:1-8)

⁶Jesumi kachkarqa Betania llaqtachapi *Ilepra onqoymanta sanoyaq Simonpa wasinpi. ⁷Hinaptinmi Jesusman asuykamurqa huk warmi. Paymi niñu rumimanta puyñuchapi miski asnaq aceiteta aparamurqa, chayqa achka qollqepa chaninmi karqa hinaspa talliykurqa Jesuspa umanman mesapi tiyachkaptin. ⁸Chayta Jesuspa discipulonkuna rikuruspa piñasqallaña ninakurqaku:

—¿Imanasqataq waktaqa usuchichkan? ⁹Achka qollqeman *rantikuruspan wakchakunata yanapachwan karqa —nispa.

¹⁰Chay rimasqankuta Jesus musyaruspanmi nirqa:

—¿Imanasqataq kay warmita llakichinkichik? Payqa allintam rurarun ñoqapaq. ¹¹Wakcha runakunaqa qamkunawanmi haykapikamapas kanqa, ñoqam ichaqa mana tukuy tiempochu qamkunawan kasaq. ¹²Kay miski asnaq aceiteta cuerpoyman tallispanqa pampakunaypaqmi alistawachkan. ¹³Cheqaptapunim nichik, maypipas kay pachapi ñoqamanta allin noticiakuna willakusqa kaptinmi kay warmipa rurasqantapas yuyarinankupaq willakunqaku.

Jesusta rantikurunapaq Judaspa rimasqanmanta

(Mr 14:10-11. Lc 22:3-6)

¹⁴Chunka iskayniyoq discipulokunapa hukninmi karqa Judas Iscariote, paymi *sacerdotekunapa jefenkunawan parlaq rispan ¹⁵nirqa:

—¿Haykatataq qowankichikman Jesusta entregaykuptiy? —nispa.
Chaymi prometerqaku kimsa chunka qollqeta paganankupaq. ¹⁶Chay ratoman-tapunim Judas maskarqa tiempota paykunaman Jesusta entregananpaq.

Discipulonkunawan Jesuspa cenasqanmanta

(Mr 14:12-25. Lc 22:7-23. Jn 13:21-30. 1Co 11:23-26)

¹⁷Mana Qonchuyoq Mikunanku Fiestapa qallariynin pim discipulonkuna Jesus-man asuykuspa nirqaku:

—¿Maypitaq alistamusaqku *Pascua mikuyta cenananchikpaq? —nispa.

¹⁸Chaymi payñataq nirqa:

—Riychik llaqtata nisqay runaman hinaspa nimuychik: “Yachachikuqmi nin: ‘ripukunay-mi chayaykamuchkanña, wasikipim *Pascua mikuyta cenasq discipuloykunawan’ nispa.”

¹⁹Chaymi discipulonkuna Jesuspa kamachisqanta hina ruraspanku pascua mi-kuyta prepararqaku.

²⁰Tutaykaramuptinmi Jesus tiyaykurqa mesaman chunka iskayniyoq discipu-lonkunapiwan. ²¹Mikuchkaptinkum Jesus nirqa:

—Cheqaptapunim huk kaqnikichik traicionawanqa —nispa.

²²Chaymi sinchi llakisqallaña sapakama tapurqaku:

—¿Ñoqachu kani Señorlláy? —nispa.

²³Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:

—Ñoqawan kuska makinwan medianoman tanta challpuqmi. ²⁴Diosmanta Hamuq Runataqa Bibliapa nisqanman hinam sucedewachkan ichaqa iimaynaraq kanqa traicionawaqniy runaqa, amapas payqa nacenmanchu karqa! —nispa.

²⁵Hinaptinmi traicionaqqin Judas nirqa:

—Yachachikuq ¿icha ñoqachu kani? —nispa.

Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Arí, qanmi kanki —nispa.

²⁶Mikuchkaptinkum Jesus tantata hapiykuspan Diosman graciasta qorqa hinaspam pakiykuspan discipulonkunaman aypurqa:

—Chaskispa mikuychik, kaymi cuerpoy —nispa.

²⁷Vasotapas hapiykuspanmi Diosman graciasta qorqa hinaspam paykunaman haywarqa:

—Llapaykichik tomaychik. ²⁸Kaymi contrato rurasqaypa yawarniy. Chaqchus-qam kanqa achka runakunapa huchankunata pampachanaypaq. ²⁹Kunanmantaqa manañam uvaspa rurunmanta tomasaqñachu maypacham Taytaypa munaycha-kusqanpiña qamkunawan mosoq vinota tomanaykama —nispa.

Jesusta Pedro negananmanta

(Mr 14:26-31. Lc 22:31-34. Jn 13:36-38)

³⁰Yupaychanapaq takiruspankum Olivos Moqoman pasakurqaku. ³¹Hi-naptinmi Jesus nirqa:

—Kunan tutam llapallaykichik penqakuwankichik, Bibliam nin: “Michiqtam wañurachisq hinaptinmi kanchantin ovejakuna cheqerunqaku” nispa. ³²Aswan-qa ñoqa kawsarirampuspaymi qamkunamanta puntataraq Galilea lawman risaq.

³³Chaymi Pedro nirqa:

—Llapallanku qanmanta penqakuptinkupas ñoqaqa manam penqakusaqchu —nispa.

³⁴Chaymi Jesus nirqa:

—Cheqaptapunim niki, kunan tutam manaraqpas gallo waqachkaptin kimsa kutikama negawanki —nispa.

³⁵Pedroñataqmi nirqa:

—Qanwan kuska wañunay kaptinpas manapunim negasqaykichu —nispa. Chaynallatam llapallan discipulonkunapas nirqaku.

Getsemani huertapi Jesus mañakusqanmanta

(Mr 14:32-42. Lc 22:39-46)

³⁶Getsemani huertaman chayaruptinkum Jesus nirqa:

—Kayllapi tiyachkaychik wakman rispa mañakamunaykama —nispa.

³⁷Pedrotawan Zebedeopa iskaynin churinkunata pusarikuspanmi ancha-ancha-llataña llakirikurqa. ³⁸Chaymantam paykunata nirqa:

—Sonqoymi ancha llakisqa kachkan wañukunaypaq hinaña, kaypi kaspayá rikchaysiwaychik —nispa.

³⁹Waklawneqman pasaspanmi pampakama kurkukuykuspan Diosta mañakurqa:

—Taytáy, atina kaptinqa ñoqamantayá asurichiy kay ñakariyta, ichaqa amayá ñoqapa munasqaychu kachun aswanqa qampa munasqaykiyá —nispa.

⁴⁰Discipulonkunapa kasqanman kutispanñataqmi puñukuchkaqta tariykurqa, chaymi Pedrota nirqa:

—¿Manachum rikchaysiwayta atirqankichik huk horallapas? ⁴¹Rikchaspayá Diosta mañakuychik ama tentasqa kanaykichikpaq. Allin rurayta munaptikichikpas cuerpoqa mana kallpayoqmi kachkan —nispa.

⁴²Kasqallan rispanmi mañakurqa kaynata:

—Taytalláy, ñakarinaray mana qechuy atina kaptinqa qampa munasqaykiyá kachun —nispa.

⁴³Kutimuspanmi discipulonkunata huktawan puñuchkaqta tariykurqa, puñuyqa llumpay aysaykusqanmi kachkarqaku. ⁴⁴Chaymi paykunata saqeykuspan huktawan pasarqa kimsa kutipiña hina chaynallata mañakuq. ⁴⁵Chaymanta kutiramuspanmi discipulonkunata nirqa:

—Kunanqa puñukuspayá samakuychikña, ñam hora chayaramunña, Diosmanta Hamuq Runaqa huchasapakunapa makinman entregasqañam kasaq. ⁴⁶Hatariychik, hakuña. Hamuchkanñam traicionawaqniy —nispa.

Jesusta presochoasqankumanta

(Mr 14:43-50. Lc 22:47-53. Jn 18:2-11)

⁴⁷Jesus chaynata rimachkaptinraqmi Judas chayaramurqa. Payqa chunka iskaynintin discipulonkunapa hukninmi karqa, paywanmi achkallaña runakuna hamurqa espadayoq hinaspa kaspi aptarisqa. Chay runakunaqa karqa *sacerdotekunapa hinaspa kamachiqkunapa kachamusqanmi. ⁴⁸Chay traicionaq Judasmi runakunawan kaynata yachachinakuspa hamurqa:

—Ñoqapa muchaykusqaymi kanqa, paytam hapinkichik —nispa.

⁴⁹Chaylla Jesusman asuykuspanmi:

—Yachachiqláy iimaynataq kachkanki! —nispan muchaykurqa.

⁵⁰Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Yaw amigo ¿imamantaq hamuchkanki? —nispa.

Chaymi runakuna asuykuspa Jesusta presocharurqaku.

⁵¹ Hinaptinmi Jesuspa huknin puriqmasin espadanta horqoykuspan *sacerdotekunapa jefenpa runanpa rinrinta qorururqa. ⁵² Hinaptinmi Jesus nirqa:

—Kutiychachiy espadaykita maymi kasqanman, espadawan llapa peleaqkunaqa espadawantaqmi wañunqa. ⁵³ ¿Manachum yachanki sichum Taytayta mañakuptiyqa wara-waranqa angelkuna kachamuwananta? ⁵⁴ Aswanqa chayna kaptinqa manachiki Bibliapa nisqankunaqa cumplikunmanchu kayna kananmantaqa —nispá.

⁵⁵ Hinaspanmi chay ratopi llapa runakunata nirqa:

—¿Suwatapas hapiq hinachum hamurqankichik espadayoq hinaspa kaspiyoq presochawanaykichikpaq? Sapa punchawmi ñoqaqa qamkunawan karqani templo-pi yachachipay ichaqa manam presochawarqankichikchu. ⁵⁶ Aswanqa kaykunaqa pasakun Diosmanta willakuqkunapa qellqasqan cumplikunanpaqmi —nispá.

Hinaptinmi lliw discipulonkuna Jesusta sapallanta saqeruspa ayqekurqaku.

Jesús juzgasqa kasqanmanta

(Mr 14:53-65. Lc 22:54-55, 63-71. Jn 18:12-14, 19-24)

⁵⁷ Presocharuqninkunam Jesusta pucharqaku *sacerdotekunapa jefen Caifaspa wasinman. Chaypim huñunakurqaku Diospa leynin yachachiqkuna hinaspa kamachiqkuna.

⁵⁸ Pedroñataqmi qatirqa karu qepallanta chay sacerdotekunapa jefenpa wasinpa pationkama. Chaypim guardiakunawan tiyaykurqa imam pasasqan qawananpaq.

⁵⁹ Sacerdotekunapa jefenkunam *cortepi kaqkunapiwan Jesuspa contranpi llulla rimaykunata maskarqaku wañurachinankupaq. ⁶⁰ Ichaqa manam ima pruebatapas tarirqakuchu achka runakuna paypa contranpi llullakunata nichkaptinkupas. Qepañam hamurqa iskay llulla testigokuna, ⁶¹ paykunam nirqaku:

—Kay runam nirqa: “Ñoqaqa templota tuñirachispan kimsa punchawllapi kaq-llamanta hatarirachiyman” nispá.

⁶² Hinaptinmi sacerdotekunapa jefen sayarispán Jesusta nirqa:

—¿Manachu imallatapas rimarinki? ¿Imatataq rimachkanku qampa contraykipiqa? —nispá.

⁶³ Chaymi Jesus upallalla kaptin sacerdotekunapa jefen nirqa:

—Kawsaq Diosraykum tapuyki. Niwayku: ¿Qamchu kanki Diospa Churin Cristo? —nispá.

⁶⁴ Hinaptinmi Jesusñataq nirqa:

—Arí, qampa nisqaykiman hinam. Diosmanta Hamuq Runatam rikuwankichik atiyniyoq Diospa *alleqninpi tiyachkaqta hinaspa alto puyupi hamuchkaqta —nispá.

⁶⁵ Hinaptinmi sacerdotekunapa jefen rabiawan pachanta llikipaspan nirqa:

—Kay runaqa Diostam insultachkan. ¿Imapaqñataq testigokunataqa munanchik? Qamkunapas uyarirunkichikñam payqa Dios tukusqanta. ⁶⁶ ¿Imaninkichiktaq? —nispá.

Chaymi paykunañataq nirqa:

—iWañuchun! —nispá.

⁶⁷ Chaymi Jesuspa uyanman toqaspanku takarqaku, wakinñataqmi uyanpi laqechuspanku ⁶⁸ nirqaku:

—iCristolláy! Musyakuy ¿pitaq maqasuchkanki? —nispá.

Jesusta Pedro negasqanmanta

(Mr 14:66-72. Lc 22:56-62. Jn 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Hawa patiopi Pedro tiyachkaptinmi huk criada asuykuspan nirqa:

—Qampas Galilea lawmanta kaq Jesuswanmi purirqanki —nispa.

⁷⁰Pedroñataqmi llapallanpa qayllanpi negakurqa:

—Imamantachá rimapayawachkankipas —nispa.

⁷¹Pedro punkumanña richkaptinmi huk criadañataq rikuruspan nirqa chaypi kaqkunaman:

—Kay runapas Nazaret llaqtayoq Jesuswanmi purichkarqa —nispa.

⁷²Payñataqmi kaqllamanta negakurqa juramentasparaq:

—Manam reqsinichu chay runataqa —nispa.

⁷³Ratollanmanmi chaypi runakuna Pedroman asuykuspa nirqaku:

—Cheqaptapunim qampas paykunamanta kaq kanki, chayqaya rimasqaykipas suti reqsiylla —nispa.

⁷⁴Pedroñataqmi ñakaspanraq juramentarqa:

—Manam chay runataqa reqsinichu —nispa.

Rimayta tukuruptillanmi gallo waqaramurqa. ⁷⁵Chaymi Pedro yuyarirurqa: “Manaraq gallo waqachkaptinmi kimsa kutikama negawanki” nispa Jesuspa nisqanta. Chaymi hawaman lloqsiruspan aminankama waqakurqa.

Pilatopa qayllanman Jesusta pusasqankumanta

(Mr 15:1. Lc 23:1-2. Jn 18:28-32)

27 ¹Achikyaramuptinmi *sacerdotekunapa llapallan jefenkuna judiokunapa kamachiqininkunawan tanteeanakurqaku Jesusta wañurachinankupaq.

²Chaymi chaqnasqata pusaspanku prefecto Pilatoman entregaykurqaku.

Judaspa warkukurusqanmanta

³Traicionaq Judasñataqmi Jesusqa wañunanpaq sentenciasqa kasqanta qawaykuspan ñakakurqa chaymi chay kimsa chunka qollqeta kutiykachipurqa *sacerdotekunapa jefenkunaman hinaspa kamachikuqkunaman. ⁴Paykunatam nirqa:

—Huchallikurunim mana huchayoq runata wañuchinaykichikpaq qamkunaman *rantikuruspay —nispa.

Chaymi paykunañataq nirqaku:

—¿Imataq qokuwanku ñoqaykutaqa? ¡Chayqa qampa asuntoykim! —nispa.

⁵Chaymi Judasñataq templopi qollqeta choqaruspan pasaspan warkukaramurqa.

⁶*Sacerdotekunapa jefenkunañataqmi qollqeta hoqarimuspanku nirqaku:

—Kay qollqetaqa manam ofrendakunamanqa hukllawachwanchu, kayqa yawarpa chaninmi —nispa.

⁷Hinaspam tanteeanakuruspanku chay qollqewan rantirurqaku manka ruraqpa allpanta forasterokunata pampanankupaq. ⁸Chaymi kay libro qellqasqa kasqan punchawkama chay allpata sutichanku Yawar Chakrawan. ⁹Chaynapim cumpli-kurqa Diosmanta willakuq Jeremiaspa nisqan, paymi nirqa:

—Israel runakunapa precio churasqan kimsa chunka qollqetam hapirqaku

¹⁰hinaspam chaywan rantirurqaku manka ruraqpa allpanta, chaynataqa ruraraqaku Señorpa kamachiwasqanman hinam —nispa.

Jesusta Pilato tapupayasqanmanta

(Mr 15:2-5. Lc 23:3-5. Jn 13:33-38)

¹¹Pilatopa qayllanpi Jesus sayaykuptinmi tapurqa:

—¿Qamchu kanki judiokunapa Reynin? —nispá.

Chaymi Jesusñataq nirqa:

—Arí, qampa nisqaykiman hinam —nispá.

¹²*Sacerdotekunapa jefenkunapiwan kamachikuqkunam Jesusta acusarqaku chaymi Jesusñataq mana imatapas nirqachu. ¹³Chaymi Pilato nirqa:

—¿Manachu uyarinki tukuy ima contraykipi nisqankuta? —nispá.

¹⁴Jesus mana imatapas niptinmi prefectoñataq llumpayta admirakurqa.

Jesusta wañunanpaq sentenciasqankumanta

(Mr 15:6-20. Lc 23:13-25. Jn 18:38-19:16)

¹⁵*Pascua Fiestapim watan-watan Pilato kachariq llapa runakunapa munasqan huk presota. ¹⁶Chay tiempopim lliwpa reqsisqan Barrabas carcelpi kachkarqa.

¹⁷Llapa runakuna huñunasqa kachkaptinmi Pilato tapurqa:

—¿Mayqantataq munankichik kacharinayta? ¿Barrabastachu icha Cristowan sutichasqa Jesustachu? —nispá.

¹⁸Chaynataqa tapurqa Jesustaqa envidiallamanta entregasqankuta yachaspanmi.

¹⁹Pilato cortepi kachkaptinmi warmin willachimurqa:

—Amam imanankipaschu chay allin ruraq runataqa. Chisim mosqoyniypi llumpaysuta ñakarirqani paypa causanpi —nispá.

²⁰*Sacerdotekunapa jefenkunapiwan kamachikuqkunañataqmi yacharachirqa runakunata Barrabasta mañakunankupaq chaynapi Jesusñataq wañuchisqa kananpaq. ²¹Prefecto Pilatom yapatawan tapurqa:

—¿Mayqannintataq kacharinayta munankichik? —nispá.

Chaymi paykunañataq nirqaku:

—Barrabasta —nispá.

²²Pilatoñataqmi tapurqa:

—Hinaptinga ¿imatataq rurasqa Cristowan sutichasqa Jesustaqa? —nispá.

Chaymi llapallanku nirqaku:

—iChakatasqa kachun! —nispá.

²³Hinaptinga Pilato nirqa:

—¿Ima mana allintañataq payqa rurarurqa? —nispá.

Chaymi paykunañataq aswanraq qaparirqaku:

—iChakatasqa kachun! —nispá.

²⁴Hatun chaqwata qawaykuspanmi Pilato mana ima ruraytapas atirqachu.

Chaymi yakuta aparachimuspan runakuna qawachkaptin makinta mayllakururqa hinaspan nirqa:

—Manam huchayoqchu kasaq kay runapa wañusqanmantaqa, qamkunañayá imaynapas kakuychik —nispá.

²⁵Hinaptinga llapallan runakunañataq nirqaku:

—iPaypa wañusqanmantaqa ñoqaykum huchayoq kasaqku mirayniykupiwan —nispá.

²⁶Barrabasta Pilato kachaykachispanmi Jesustañataq azoteykachispa entregaykurqa chakatasqa kananpaq.

²⁷Prefectopa soldadonkunam Jesusta palacioman pusaruspanku llapa tropata huñururqaku. ²⁸Chaypi llatanaruspankum hinarachirqaku grosella pachawan. ²⁹Umanmanñataqmi churachirqaku kichkamanta simpasqa coronata. *Alleq makinmanñataqmi hapichirqaku soqosta hinaspan ñawpaqninpi qonqorakuspanku burlakurqaku:

—iKawsachun Judiokunapa Reynin! —nispá.

³⁰Toqasparaqmi umanpi chay soqoswan waqtarqaku. ³¹Chaynata asipayaruspankum horqorurqaku chay grosella pachata hinaspankum kikinpa pachanwan churarachispanku púsarqaku chakatanankupaq.

Jesus chakatasqa kasqanmanta

(Mr 15:21-32. Lc 23:26-43. Jn 19:17-27)

³²Chaymanta lloqsichkas pam tuparurqaku Cirene llaqtayoq Simonwan, payta hapiruspankum hombrochirqaku Jesuspa cruzninta.

³³Chaynapim chayarurqaku Golgota Moqoman. Golgotaqa uma tullu ninanmi. ³⁴Chaypim Jesusman tomachirqaku hayaqwan chaqrusqa vinota. Jesusñataqmi malliykuspan mana tomayta munarqachu.

³⁵Chakataruspankum Jesuspa pachankunatañataq soldadokuna sortearqaku mayqanninmanpas tuparunanpaq. ³⁶Hinaspam tiyaykuspanku Jesusta cuidarqaku. ³⁷Cruzpa umanpiñataqmi qellqarqaku imamantam wañuchisqankumanta, chay qellqasqankum nirqa: “JUDIOKUNAPA REYNIN JESUS” nispá.

³⁸Jesustawan kuskatam chakatarqaku iskay suwakunata, hukninta *alleg lawninpi, huknintañataq *ichoq lawninpi. ³⁹Chaynin pasaqkunañataqmi umanku-tapas aywisparaq kamirqaku:

⁴⁰—Qamqariki nirqanki: “Templota tuñirachispaymi kimsa punchawllapi hatarirachisqa” nispam, chaynaqa Diospa Churin kaspaykiqa kikkilayki librakuspayá cruzmanta uraykamuy —nispá.

⁴¹*Sacerdotekunapa jefenkunapas, Diospa leynin yachachiqkunapas chaynataq judiokuna kamachiqkunapas Jesustam burlakurqaku kaynata:

⁴²—Wakinkunatam librarqa ichaqa kikinpa manam librakuyta atinchu. Israelpa Reynin kaspáqa uraykamuchunyá cruzmanta, chaymi iñisunchik. ⁴³Diospim confiakurqa, Diosyá kunan salvachun cheqapta kuyaspaqa “Diospa Churinmi kani” nichkaptinqa.

⁴⁴Kamirqakutaqmi Jesuswan kuska chakatasqa suwakunapas.

Jesuspa wañukusqanmanta

(Mr 15:33-41. Lc 23:44-49. Jn 19:28-30)

⁴⁵Kay pacham tutayarurqa chawpi punchawmanta las treskama. ⁴⁶Yaqa las trestam Jesus qaparirqa:

—¡Elí, Elí! ¿Lama Sabactani? —nispá.

Kayqa: “Diosnilláy, Diosnilláy ñimanasqataq sapallaytaqa saqerullawanki?” ninanmi.

⁴⁷Chaypi wakin kaqkunañataqmi uyariruspanku nirqaku:

—Kay runaqa Diosmanta willakuq Eliastam qayakuchkan —nispanku.

⁴⁸Chaymi hukninñataq kallpaykurqa esponjaman hinaspam vinagreman challpuykuspan soqoswan Jesusman haywaspa soqochirqa. ⁴⁹Wakinñataqmi nirqa:

—Suyaychik, qawasunchik Elias hamunqachus libraqnin —nispá.

⁵⁰Huktawan Jesus qaparispam espiritunga Taytanman qospan wañukurqa. ⁵¹Chay ratollapim templopi *santuario rakiq rakta tela altomanta urayman iskayman llikikururqa. Allpapas kuyurirurqam, qaqakunapas raqrarurqam. ⁵²Achka sepulturakuna kicharikuruptinmi Diospi iñiqkunapa cuerponkuna kawsarirumurqa. ⁵³Kaykunam sepulturankumanta lloqsiramurqaku Jesuspa kawsarimusqanpa qepanta hinaspam yaykurqaku Jerusalen llaqtaman, chaytaqa achka runakunam rikurqaku.

⁵⁴ Jesusta cuidaq capitanñataqmi wakin soldadokunapiwan temblorta hinaspa tukuy imakuna pasasqanta qawaykuspa mancharikururqaku hinaspam nirqaku: —Cheqaptapunim payqa Diospa Churin kasqa —nispa.

⁵⁵ Chaypim kachkarqaku achka warmikuna karullamanta qawaspanku. Paykunam Jesusta yanapastin qatimurqaku Galilea lawmanta. ⁵⁶ Paykunawanmi kachkarqa Magdala llaqtayoc Mariapas chaynataq Jacobopapiwan Joseypa maman Mariapas chaynataq Zebedeopa warminpas.

Jesusta pampaykusqankumanta

(Mr 15:42-47. Lc 23:50-56. Jn 19:38-42)

⁵⁷ Tutaykuchkaptinñam Arimatea llaqtayoc Josey sutiyoq apu runa hamurqa. Paypas karqa Jesuspa discipulonmi. ⁵⁸ Paymi rirqa Pilatomanta Jesuspa cuerponta mañaq. Hinaptinmi Pilato kamachirqa Jesuspa cuerponta qonankupaq. ⁵⁹ Chaymi Joseyqa Jesuspa cuerponta mosoq sabanaswan wankuykurqa. ⁶⁰ Hinaspam qaqapi kikinpaq toqochisqan mosoq sepulturaman churarqa, punkuntañataqmi taparqa hatun rumita tanqamuspan hinaspam ripukurqa. ⁶¹ Chaypitaqmi kachkarqa Magdala llaqtayoc Mariawan huknin Mariapas sepulturapa chimpanpi tiyaspanku.

Jesusa cuerponta sepulturapi cuidasqankumanta

⁶² Paqarinnintin samana punchaw tutaykuqtam *sacerdotekunapa jefenkunapiwan *fariseokuna Pilatoman rispanku ⁶³ nirqaku:

—Señor Prefecto, yuyachkanikum, chay llulla runaqa kawsachkasparaqmi nirqa: “Wañuspayqa kimsa punchawmantam kawsariramusaq” nispa. ⁶⁴ Chaynaqa kamachiyá kimsa punchawkama sepultura seguranankupaq, yanqañataq discipulonkuna cuerponta tuta suwaruspanku runakunaman ninmanku: “Wañusqanmantam kawsarirun” nispanku, hinaptinmi chay llullaqa ñawpaq llullakusqanmantapas aswanraq karunman.

⁶⁵ Chaymi pilatoñataq nirqa:

—Chayqayá soldadokunaqa. Rispaykichikyá yachasqaykichikman hina seguramuychik —nispa.

⁶⁶ Chaymi pasaspanku sepulturata allinta seguramurqaku, punkupa tapanin rumita sellaykuspankum cuidaq soldadokunata chaypi saqeykurqaku.

Jesusa kawsarimusqanmanta

(Mr 16:1-8. Lc 24:1-12. Jn 20:1-10)

28 ¹ Samana punchaw pasaruptinmi domingo achikyaqman Magdala llaqtayoc Maria huknin Mariapiwan rirqaku sepultura qawaq. ² Señorpa angelnin hanaq pachamanta uraykamuptinmi hatun temblor karurqa. Paymi sepulturaman asuykuspan rumita asurirachirqa hinaspam chaypa hawanpi tiyaykurqa. ³ Paypa rikchayninmi karqa llipyay hina achkirichkaq, pachanñataq riti hina yuraq-yuraq. ⁴ Soldadokuna qawaykuspankum manchakuymanta katkatatarqaku hinaspam wañusqa hinaña rikurirurqaku. ⁵ Warmikunatam ichaqa chay angel nirqa:

—Ama manchakuychikchu. Qamkunaqariki maskachkankichik chakatarusqanku Jesustam. ⁶ Manam kaypiñachu, payqariki nisqanman hinam kawsarirunña. Qawamuychik churasqanku sitiota. ⁷ Utqaymanyá nimuychik discipulonkunaman: “Jesusqa kawsarirunmi, Galileamanmi ñawpachkan, chaypim tupankichik” nispa. Chayllam ninay karqa.

⁸Chaymi warmikuna utqayman pasarqaku sepulturamanta manchakuspankupas hatun kusikuywan hinaspam kallparqaku Jesuspa discipulonkunaman willaq. ⁹Hinaptinmi Jesus paykunawan tuparusan rimaykurqa. Chaymi paykunañataq asuykuspa Jesuspa chakinta abrazakuykuspa adorarqaku. ¹⁰Chaymi pay nirqa:
—Ama manchakuychikchu, wawqeykunamanyá willamuychik Galilea lawman rinankupaq, chaypiñam tupasaqku —nispa.

Soldadokunapa imam willakusqanmanta

¹¹Warmikuna richkaptinmi wakin soldadokuna rirqaku llaqtaman hinaspam *sacerdotekunapa jefenkunaman willamurqaku tukuy ima pasasqanta. ¹²Chay jefekunañataqmi rirqaku judio kamachikuqkunawan tanteeanakuy. Achka qollqeta soldadokunaman pagaruspankum ¹³nirqaku:

—Qamkunam ninkichik: “Tuta puñuchkaptiykum, discipulonkuna hamuruspa Jesuspa cuerponta suwarusqaku” nispa. ¹⁴Sichu prefecto chayta yacharunqa hinaptinga ñoqaykum convencechisaqku chaynapim mana sasachakunkichikchu —nispa.

¹⁵Soldadokunam qollqeta chaskiruspanku paykunapa yachachisqanta hinalla ruraraqaku. Chaynatam judiokuna willakunku kunan punchawkama.

Discipulonkunaman Jesus kamachisqanmanta

(Mr 16:14-18. Lc 24:36-49. Jn 20:19-23)

¹⁶Chaynapim chunka hukniyoq discipulonkuna rirqaku Jesuspa kamachisqan Galilea lawpi moqoman. ¹⁷Hinaptinmi Jesusta rikuykuspanku adorarqaku, wakinkunañataqmi iskayraraqaku. ¹⁸Chaymi Jesus paykunaman asuykuspan nirqa:

—Diosmi qowarqa tukuy atiyta hanaq pachapipas, kay pachapipas. ¹⁹Chaynaqa llapallan nacionpi runakunaman rispáyá willamuychik qatinqiykunaña kanankupaq hinaspáyá bautizamuychik Taytapa, Churipa hinaspá Chuya Espiritupa sutinpi. ²⁰Yachachimuychikyá qamkunaman tukuy ima kamachisqayta kasukunankupaq. Sapa punchawmi ñoqaqa qamkunawan kasaq kay pacha puchukanankama.